

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

P9_TA(2022)0064

Užsienio šalių kišimasis į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje**2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją (2020/2268(INI))**

(2022/C 347/07)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija), ypač į jos 7, 8, 11, 12, 39, 40, 47 ir 52 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Chartiją, ypač į jos 1 ir 2 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 1965 m. gruodžio 21 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliuciją 2131 (XX) „Deklaracija dėl nepriimtino kišimosi į valstybių vidaus reikalus ir jų nepriklausomybės ir suverenumo apsaugos“,
- atsižvelgdamas į Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją, ypač į jos 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16 ir 17 straipsnius, ir jos Protokolą, ypač į jo 3 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2016 m. lapkričio 23 d. savo rezoliuciją dėl ES strateginės komunikacijos, siekiant neutralizuoti prieš ją nukreiptą trečiųjų šalių propagandą ⁽¹⁾, ir į 2019 m. kovo 13 d. savo rekomendacijas dėl veiksmų, kurių ėmėsi EIVT, praėjus dvejiems metams po to, kai buvo priimtas EP pranešimas dėl ES strateginės komunikacijos, siekiant neutralizuoti prieš ją nukreiptą trečiųjų šalių propagandą, apžvalgos ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 13 d. savo rezoliuciją dėl kibernetinės gynybos ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai 2018 m. gruodžio 5 d. bendrą komunikatą „Kovos su dezinformacija veiksmų planas“ (JOIN(2018)0036) ir 2019 m. birželio 14 d. bendrą komunikatą „Kovos su dezinformacija veiksmų plano įgyvendinimo ataskaita“ (JOIN(2019)0012),
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 23 d. bendrą tarnybų darbinį dokumentą dėl Penktosios pažangos ataskaitos dėl 2016 m. Bendros kovos su hibridinėmis grėsmėmis sistemos ir 2018 m. bendro komunikato „Atsparumo didinimas ir kovos su hibridinėmis grėsmėmis pajėgumų plėtra“ įgyvendinimo (SWD(2021)0729),
- atsižvelgdamas į Europos demokratijos veiksmų planą (COM(2020)0790),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 3 d. Komisijos komunikatą „Europos žiniasklaida skaitmeniniame dešimtmetyje. Gaivinimo ir transformacijos rėmimo veiksmų planas“ (COM(2020)0784),
- atsižvelgdamas į Skaitmeninių paslaugų akto dokumentų rinkinį,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 20 d. savo rezoliuciją dėl Europos žiniasklaidos skaitmeniniame dešimtmetyje. Gaivinimo ir transformacijos rėmimo veiksmų planas ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. Kovos su dezinformacija praktikos kodeksą ir 2021 m. Gaires dėl Kovos su dezinformacija praktikos kodekso griežtinimo (COM(2021)0262), taip pat į 2021 m. spalio mėn. Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupės paskelbtas rekomendacijas dėl naujo Kovos su dezinformacija praktikos kodekso,

⁽¹⁾ OL C 224, 2018 6 27, p. 58.

⁽²⁾ OL C 23, 2021 1 21, p. 152.

⁽³⁾ OL C 28, 2020 1 27, p. 57.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0428.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 09/2021 „Dezinformacija, daranti poveikį ES: pažabota, bet neįveikta“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo (COM(2020)0829) ir į siūlomą direktyvos priedą,
- atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/452, kuriuo nustatoma tiesioginių užsienio investicijų į Sąjungą tikrinimo sistema, ⁽⁵⁾ (TUI tikrinimo reglamentas) ir į 2020 m. kovo mėn. TUI tikrinimo reglamento gaires (C(2020)1981),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgalotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Europos Sąjungos skaitmeninio dešimtmečio kibernetinio saugumo strategija“ (JOIN(2020)0018),
- atsižvelgdamas į Tarptautinės teisės komisijos Straipsnius dėl valstybių atsakomybės už tarptautinius neteisėtus veiksmus,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (COM(2020)0823),
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo mėn. ES 5G tinklų kibernetinio saugumo rizikos mažinimo priemonių rinkinį,
- atsižvelgdamas į 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/881 dėl ENISA (Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūros) ir informacinių ir ryšių technologijų kibernetinio saugumo sertifikavimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 526/2013 ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į Specialiojo komiteto užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, klausimais paprašytus parengti tyrimus, informacinius pranešimus ir išsamias analizes,
- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 8 d. vykusį Frances Haugen klausymą, kurį surengė Parlamento Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas kartu su kitais komitetais,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 7 d. savo rezoliuciją dėl ES kibernetinės gynybos pajėgumų padėties ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus (DVT), ypač į 16-ąjį DVT, kuriuo siekiama skatinti taikios ir įtraukios visuomenės kūrimą siekiant darnaus vystymosi,
- atsižvelgdamas į 2021 m. pranešimą apie Sąjungos padėtį ir ketinimų raštą,
- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 10 d. JT generalinio sekretoriaus pranešimą „Mūsų bendra darbotvarkė“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 10 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgalotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Kova su dezinformacija apie COVID-19. Svarbiausia – tikri faktai“ (JOIN(2020)0008),
- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 15 d. Tarybos sprendimą iš dalies pakeisti Baltarusijai taikomą sankcijų režimą, siekiant išplėsti įtraukimo į sąrašą kriterijus, kad jie būtų nukreipti į asmenis ir subjektus, kurie organizuoja Baltarusijos režimo vykdomus hibridinius išpuolius ir išnaudoja žmones, arba prie jų prisideda,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 18 d. savo sprendimą dėl specialiojo komiteto dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, sudarymo ir jo įgaliojimų, narių skaičiaus ir įgaliojimų laiko nustatymo ⁽⁸⁾, priimtą pagal Darbo tvarkos taisyklių 207 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,

⁽⁵⁾ OL L 79 I, 2019 3 21, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 151, 2019 6 7, p. 15.

⁽⁷⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0412.

⁽⁸⁾ OL C 362, 2021 9 8, p. 186.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į Specialiojo komiteto užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, klausimais pranešimą (A9-0022/2022),
- A. kadangi užsienio šalių kišimasis yra sunkus visuotinių vertybių ir principų, kuriais grindžiama Sąjunga, pvz., žmogaus orumo, laisvės, lygybės, solidarumo, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, demokratijos ir teisinės valstybės principų, pažeidimas;
- B. kadangi užsienio šalių kišimasis, manipuliavimas informacija ir dezinformacija yra piktnaudžiavimas pagrindinėmis žodžio ir informacijos laisvėmis, kaip nustatyta Chartijos 11 straipsnyje, ir kelia grėsmę šioms laisvėms, taip pat kenkia demokratiniams procesams ES ir jos valstybėse narėse, pvz., laisvų ir sąžiningų rinkimų rengimo principui; kadangi užsienio šalių kišimosi tikslas yra iškraipyti ar klaidingai pateikti faktus, dirbtinai išpūsti vienpusiškus argumentus, diskredituoti informaciją, taip siekiant pažeminti politinį diskursą, ir galiausiai pakirsti pasitikėjimą rinkimų sistema, taigi, ir pačiu demokratiniu procesu;
- C. kadangi Rusija, siekdama 2022 m. vasario 24 d. pradėto agresyvaus karo prieš Ukrainą išvakarė ir jo metu klaidinti šalyje gyvenančius savo piliečius ir tarptautinę bendruomenę, tiek tradicinėse žiniasklaidos priemonėse, tiek socialinės žiniasklaidos platformose platina beprecedenčio piktavališkumo bei masto dezinformaciją ir tai įrodo, kad net informaciją galima panaudoti kaip ginklą;
- D. kadangi imantis bet kokių veiksmų prieš užsienio šalių kišimąsi ir manipuliavimą informacija turi būti paisoma pagrindinių žodžio ir informacijos laisvių; kadangi ES pagrindinių teisių agentūra (FRA) atlieka labai svarbų vertinant pagarbą pagrindinėms teisėms, įskaitant Chartijos 11 straipsnį, kad būtų išvengta neproporcingų veiksmų; kadangi subjektai, vykdanys užsienio šalių kišimąsi ir manipuliavimą informacija, piktnaudžiauja šiomis laisvėmis savo naudai, todėl labai svarbu stiprinti prevencinę kovą su užsienio šalių kišimosi ir manipuliavimu informacija, nes demokratiją kuria informacija pagrįstus sprendimus priimančios žmonės;
- E. kadangi esama įrodymų, kad piktavališki užsienio šalių, pvz., Rusijos, Kinijos ir kitų valstybių, valstybiniai ir nevalstybiniai subjektai manipuliuoja informacija ir naudoja kitokią kišimosi į demokratinius procesus ES taktiką; kadangi šie išpuoliai, kurie yra hibridinio karo strategijos dalis ir yra tarptautinės teisės pažeidimas, klaidina piliečius, sužadina jiems apgaulingų iliuzijų ir daro poveikį jų balsavimo elgesiui, stiprina nesantaiką kurstančias diskusijas, skaldo, poliarizuoja visuomenės pažeidžiamumą ir juo naudojasi, skatina neapykantą kurstančias kalbas, pablogina pažeidžiamų grupių, kurios labiau linkusios tapti dezinformacijos aukomis, padėtį, iškraipo demokratinių rinkimų ir referendumų vientisumą, kursto nepasitikėjimą nacionalinėmis vyriausybėmis, valdžios institucijomis ir liberaliaja demokratine tvarka ir siekia destabilizuoti Europos demokratiją, todėl kelia rimtą grėsmę ES saugumui ir suverenitetui;
- F. kadangi užsienio šalių kišimasis yra elgesio modelis, kuris kelia pavojų arba gali neigiamai paveikti vertybes, demokratines procedūras, politinius procesus, valstybių ir piliečių saugumą ir gebėjimą susidoroti su išskirtinėmis situacijomis; kadangi toks kišimasis yra manipuliacinio pobūdžio ir vykdomas bei finansuojamas tyčia ir koordinuotai; kadangi už tokių kišimąsi atsakingi subjektai, įskaitant jų įgaliotinius savo teritorijoje ir už jos ribų, gali būti valstybiniai arba nevalstybiniai ir jiems kišimąsi iš užsienio šalių dažnai padeda vykdyti politiniai bendrininkai valstybėse narėse, kurie dėl palankesnių užsienio strategijų gauna politinės ir ekonominės naudos; kadangi užsienio subjektų naudojimas vietos įgaliotiniais ir bendradarbiavimas su vidaus sąjungininkais sulieja ribas tarp užsienio šalių ir vidaus kišimosi;
- G. kadangi užsienio šalių kišimosi taktika yra įvairių formų, įskaitant dezinformaciją, informacijos slopinimą, manipuliavimą socialinės žiniasklaidos platformomis, jų algoritmais, nustatytais sąlygomis ir reklamos sistemomis, kibernetinius išpuolius, įsilaužimą ir informacijos nutekimą siekiant gauti prieigą prie rinkėjų informacijos ir kištis į rinkimų proceso teisėtumą, grasinimus žurnalistams, tyrėjams, politikams ir pilietinės visuomenės organizacijų nariams ir jų persekiojimus, slaptą lėšų aukojimą ir paskolas politinėms partijoms, kampanijoms, siekiančioms naudoms tam tikriems kandidatams, organizacijoms ir žiniasklaidos priemonėms, melagingos ar įgaliotosios žiniasklaidos priemonės ir organizacijos, elito verbavimą ir įtraukimą, „nešvarius“ pinigus, išgalvotus asmenis ir tapatybes, spaudimą vykdyti autocenzūrą, piktavališką istorinių, religinių ir kultūrinių naratyvų eksploatavimą, spaudimą švietimo ir kultūros institucijoms, kritinės infrastruktūros kontroliavimą, spaudimą ES gyvenantiems užsienio šalių piliečiams, migrantų kaip ginklo naudojimą ir šnipinėjimą; kadangi šios taktikos dažnai yra naudojamos kartu, taip siekiant didesnio poveikio;
- H. kadangi manipuliavimas informacija ir dezinformacijos skleidimas gali būti naudingas valstybinių ir nevalstybinių subjektų bei jų įgaliotinių ekonominiams interesams ir sukurti ekonominę priklausomybę, kuria galima naudotis siekiant politinių tikslų; kadangi nekinetinės tarptautinės konkurencijos pasaulyje užsienio šalių kišimasis gali būti

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

pagrindinė priemonė siekiant destabilizuoti ir susilpninti tikslinius partnerius arba sustiprinti savo konkurencinį pranašumą sukuriant įtakos kanalus, priklausomybę nuo tiekimo grandinės, taikant šantažą ar prievartą; kadangi dezinformacija daro tiesioginę ir netiesioginę ekonominę žalą, kuri nebuvo sistemingai vertinama;

- I. kadangi klaidinga informacija yra patikrinamai melaginga informacija, kuria nesiekama sukelti žalos, o dezinformacija yra patikrinamai melaginga ar klaidinanti informacija, kuri yra tyčia sukurta, pateikiama arba platinama siekiant pakenkti ar padaryti galimą kenksmingą poveikį visuomenei, siekiant suklaidinti visuomenę arba tam tikros ekonominės naudos;
- J. kadangi ES reikia susitarti dėl bendrų ir išsamių apibrėžčių ir metodikos, siekiant pagerinti bendrą supratimą apie grėsmes ir parengti atitinkamus ES standartus, skirtus geriau jas priskirti ir į jas reaguoti; kadangi Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT) šioje srityje atliko daug darbo; kadangi šios apibrėžtys turi užtikrinti neveiklumą išorės kišimuisi ir pagarbą žmogaus teisėms; kadangi bendradarbiavimas su bendraminčiais atitinkamuose tarptautiniuose forumuose siekiant susitarti dėl bendrų užsienio šalių kišimosi apibrėžčių ir taip nustatyti tarptautines normas ir standartus, yra itin svarbus; kadangi ES turėtų imtis iniciatyvos ir nustatyti aiškias tarptautines taisykles dėl užsienio šalių kišimosi priskyrimo;

Būtinybė parengti suderintą kovos su užsienio šalių kišimusi strategiją

- K. kadangi visame pasaulyje daugėja bandymų kištis iš užsienio, jie tampa sistemingesni ir sudėtingesni, pasikliaujama plačiu mastu naudojant dirbtinį intelektą (DI) ir mažinant priskyrimo galimybes;
- L. kadangi ES ir jos valstybių narių pareiga yra ginti visus piliečius ir infrastruktūrą, taip pat savo demokratines sistemas nuo mėginimų kištis iš užsienio; kadangi, vis dėlto, atrodo, jog ES ir jos valstybėms narėms trūksta tinkamų ir pakankamų priemonių, kad galėtų geriau užkirsti kelią šioms grėsmėms, jas aptikti, priskirti ir su jomis kovoti bei joms įvesti sankcijas;
- M. kadangi daugeliui politikos formuotojų ir apskritai piliečių apskritai trūksta informacijos apie šių problemų realijas, o tai gali netyčia prisidėti prie tolesnio pažeidžiamumo; kadangi dezinformacijos kampanijų problema nėra tarp svarbiausių Europos politikos formuotojų darbotvarkės klausimų; kadangi INGE specialiojo komiteto klausymai ir darbas padėjo viešai pripažinti šias problemas ir jas apibūdinti bei iš tiesų apibrėžė Europos diskusijas dėl užsienio šalių kišimosi; kadangi ilgalaikės užsienio šalių pastangos skleisti dezinformaciją jau prisidėjo prie dezinformacijos šalyse plitimo;
- N. kadangi labai svarbu, kad institucijos ir nepriklausomi analitikai ir faktų tikrintojai tikruoju laiku skaidriai stebėtų užsienio šalių kišimosi padėtį, imtųsi veiksmingai koordinuoti savo veiksmus keitūsi informacija, taip siekiant imtis tinkamų veiksmų ne tik siekiant suteikti informaciją apie vykdomus piktavališkus išpuolius, bet ir kovoti su jais; kadangi taip pat reikia skirti dėmesio siekiant sudaryti vadinamuosius visuomenės žemėlapius, nustatyti pažeidžiamiausias bei imliausias užsienio šalių manipuliavimui ir dezinformacijai sritis bei pašalinti šias pažeidžiamumo priežastis;
- O. kadangi siekiant svarbiausio ES gynybos prioriteto, t. y. užtikrinti ES piliečių atsparumą užsienio šalių kišimuisi ir manipuliavimui informacija ir atitinkamą pasirengimą, reikia laikytis ilgalaikio ir visą visuomenę apimančio požiūrio, pradėdant nuo išsilavinimo ir ugdant sąmoningumą šių problemų klausimais ankstyvame etape;
- P. kadangi būtina bendradarbiauti ir koordinuoti veiksmus administraciniu lygmeniu ir tarp sektorių tarp valstybių narių, ES lygmeniu ir su tokių pačių pažiūrų šalimis, taip pat su pilietine visuomene ir privačiuoju sektoriumi, taip siekiant nustatyti pažeidžiamas vietas, nustatyti išpuolius ir juos neutralizuoti; kadangi reikia skubiai suderinti grėsmių suvokimą su nacionaliniu saugumu;

Atsparumo didinimas pasitelkiant informuotumą apie padėtį, gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, informacinį raštingumą, žiniasklaidos pliuralizmą, nepriklausomą žurnalistiką ir švietimą

- Q. kadangi informuotumas apie padėtį, tvirtos demokratinės sistemos, stiprus teisinės valstybės principas, dinamiška pilietinė visuomenė, ankstyvieji išpėjimai ir grėsmių vertinimas yra pirmi žingsniai kovojant su manipuliavimu informacija ir kišimusi; kadangi, nepaisant visos pažangos, padarytos ugdant sąmoningumą užsienio šalių kišimosi klausimais, daugelis žmonių, įskaitant politikos formuotojus ir valstybės tarnautojus, dirbančius srityse, į kurias gali būti taikomasi, vis dar nesuvokia rizikos, susijusią su užsienio šalių kišimusi, ir nežino, kaip su ja kovoti;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- R. kadangi kokybiška, tvariai ir skaidriai finansuojama ir nepriklausoma naujienų žiniasklaida ir profesionali žurnalistika yra labai svarbios žiniasklaidos laisvės, pliuralizmo ir teisinės valstybės principo požiūriu, todėl jos yra demokratijos ramstis ir geriausias dezinformacijos priešnuodis; kadangi kai kurie užsienio subjektai naudojami Vakarų žiniasklaidos laisve dezinformacijai skleisti; kadangi profesionali žiniasklaida ir tradicinė žurnalistika, kaip kokybiškos informacijos šaltinis, skaitmeniniame amžiuje išgyvena sudėtingus laikus; kadangi kokybiškas žurnalistinis išsilavinimas ir mokymas ES ir už jos ribų yra būtini siekiant teikti vertingą žurnalistinę analizę ir laikytis aukštų redakcinių standartų; kadangi ES turi toliau remti žurnalistiką skaitmeninėje aplinkoje; kadangi mokslu grindžiama komunikacija turėtų atlikti svarbų vaidmenį;
- S. kadangi redakcinio požiūriu nepriklausoma viešoji žiniasklaida yra itin svarbi ir nepakeičiama teikiant plačiąją visuomenei kokybiškas ir nešališkas informavimo paslaugas ir turi būti saugoma nuo piktavališko duomenų perėmimo ir stiprinama kaip esminis kovos su dezinformacija ramstis;
- T. kadangi įvairūs suinteresuotieji subjektai ir institucijos užsienio šalių kišimuisi analizuoti taiko skirtingas metodikas ir apibrėžtis, nes visi jie yra skirtingai suprantami, ir kadangi šie skirtumai gali trukdyti palyginamai stebėti, analizuoti ir vertinti grėsmės lygį, o tai apsunkina bendrus veiksmus; kadangi siekiant pagerinti bendrą grėsmių analizę, reikia ES apibrėžties ir metodikos;
- U. kadangi siekiant tinkamai spręsti problemą reikia papildyti terminiją, kurioje daugiausia dėmesio būtų skiriama turiniui, pvz., netikroms, neteisingoms ar klaidinančioms naujienoms, klaidinančiai informacijai ir dezinformacijai, sukuriant tokią terminiją, kurioje pagrindinis dėmesys būtų skiriamas elgesiui; kadangi reikėtų suderinti šią terminiją ir rūpestingai jos laikytis;
- V. kadangi vaikams ir suaugusiesiems skirti mokymai žiniasklaidos, skaitmeninio raštingumo ir sąmoningumo ugdymo srityse yra svarbios priemonės siekiant, kad piliečiai būtų atsparesni mėginimams kištis į informacinę erdvę ir vengtų manipuliacijų ir poliarizavimą; kadangi apskritai aukštu gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis pasižymintys visuomenės yra atsparesnės užsienio šalių kišimuisi; kadangi žurnalistiniai darbo metodai, pvz., konstruktyvi žurnalistika, galėtų padėti sustiprinti piliečių pasitikėjimą žurnalistika;
- W. kadangi manipuliacija informacija gali būti įvairių formų, pvz., dezinformacijos ir visiškai netikrų naujienų sklaidimas, faktų, naratyvų ir nuomonių iškraipymas, tam tikros informacijos ar nuomonių slopinimas, informacijos ištraukimas iš konteksto, manipuliavimas žmonių jausmais, neapykantos kalbos skatinimas, kai kurių nuomonių skatinimas kitų sąskaita ir priekabiavimas prie žmonių siekiant juos nutildyti arba engti; kadangi vienas iš manipuliacijų informacija tikslų – sukurti chaosą, kad piliečiai būtų skatinami nebesitikėti senaisiais ir naujaisiais informacijos valdytojais; kadangi tarp žodžio laisvės ir neapykantą kurstančios kalbos bei dezinformacijos skatinimo yra riba, kurios nereikėtų peržengti;
- X. kadangi Azerbaidžanas, Kinija, Turkija ir Rusija (ir ne tik jos) ėmėsi veiksmų prieš žurnalistus ir oponentus Europos Sąjungoje, kaip antai Azerbaidžano tinklaraštininko ir oponento Mahammado Mirzali atvejis Nante arba Turkijos žurnalisto Erko Acarerio atvejis Berlyne;
- Y. kadangi yra konkrečių įrodymų, kad prieš ES demokratinius procesus rengiamos dezinformacijos kampanijos ir jas naudojant kišamas į šiuos procesus, taip pradėdant kovą su demokratiniais idealais ir pagrindinėmis teisėmis; kadangi dezinformacija, susijusi su tokiomis temomis (bet jomis neapsiribojant), be kita ko, apimančiomis lytį, LGBTIQ+, lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises, taip pat mažumas, yra tam tikra dezinformacijos forma, kelianti grėsmę žmogaus teisėms, kenkianti skaitmeninėms ir politinėms teisėms, taip pat tokios dezinformacijos objektų saugai ir saugumui, skaldo valstybes nares ir kelia jų nesutarimus; kadangi per rinkimų kampanijas prieš politines kandidates moteris dažniausiai neproporcingai nukreipiami seksistiniai naratyvai, kuriais siekiama atgrasyti moteris nuo dalyvavimo demokratinuose procesuose; kadangi šių dezinformacinių kampanijų vykdytojai, prisidėdami „traditinių“ arba „konservatyvių“ vertybių propagavimu, sudaro strateginius aljansus su vietos partneriais, kad gautų prieigą prie vietos žvalgybos informacijos, ir pranešama apie tai, kad tokie vykdytojai gauna milijonus eurų finansavimo iš užsienio šalių;
- Z. kadangi ne tik valstybinės institucijos, žurnalistai, nuomonių lyderiai bei privatusis sektorius, bet ir kiekviena visuomenės dalis ir kiekvienas asmuo turi atlikti svarbų vaidmenį nustatant ir stabdant dezinformacijos plitimą ir savo aplinkoje įspėti žmones, kuriems gresia pavojus; kadangi pilietinė visuomenė, akademinė bendruomenė ir žurnalistai jau labai prisidėjo prie visuomenės sąmoningumo ugdymo ir visuomenės atsparumo didinimo, be kita ko, bendradarbiaujant su partneriais šalyse partnerėse;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- AA. kadangi pilietinės visuomenės organizacijos, atstovaujančios mažumoms ir žmogaus teisių organizacijoms visoje Europoje, vis dar yra nepakankamai finansuojamos, nepaisant to, kad jos atlieka itin svarbų vaidmenį ugdant sąmoningumą ir kovojant su dezinformacija; kadangi pilietinės visuomenės organizacijoms turėtų būti suteikta pakankamai išteklių, kad jos galėtų atlikti savo vaidmenį mažinant užsienio šalių kišimosi poveikį;
- AB. kadangi, kai pradedama skleisti dezinformaciją, svarbu turėti lengvą ir laiku gaunamą prieigą prie faktais pagrįstos informacijos iš patikimų šaltinių;
- AC. kadangi būtina greitai nustatyti užsienio šalių kišimosi išpuolius ir bandymus manipuluoti informacijos sfera, kad būtų galima su jais kovoti; kadangi ES žvalgybos analizė ir informuotumas apie padėtį priklauso nuo valstybių narių noro dalytis informacija; kadangi Komisijos Pirmininkė pasiūlė apsvarstyti galimybę steigti ES bendrą informuotumo apie padėtį centrą; kadangi prevencija ir savo iniciatyva įgyvendinamos priemonės, įskaitant prevencijos ir sveikas informavimo struktūras, yra daug veiksmingesnės už vėlesnius faktų tikrinimo ir demaskavimo veiksmus, kuriais pasiekiami daug mažiau asmenų nei pirminė dezinformacija; kadangi ES ir valstybės narės šiuo metu neturi pakankamai pajėgumų tokių priemonių imtis; kadangi naujos DI grindžiamos analitinės priemonės, pvz., Lietuvos sukurtą demaskavimo svetainę *Debunk.eu*, galėtų padėti nustatyti išpuolius, dalytis žiniomis ir informuoti visuomenę;
- AD. kadangi dezinformacija klesti silpno arba susiskaldžiusio nacionalinio ar ES lygmenų naratyvo aplinkoje, vykstant poliarizuotoms ir emocinėms diskusijoms, išnaudojant visuomenės ir asmenų silpnąsias vietas ir šališkumą, ir kadangi dezinformacija iškraipo viešąsias diskusijas apie rinkimus ir kitus demokratinius procesus ir gali apsunkinti piliečių galimybes priimti informacija pagrįstus sprendimus;

Užsienio šalių kišimasis naudojantis interneto platformomis

- AE. kadangi interneto platformos gali būti lengvai prieinamos ir įperkamos priemonės tiems, kurie manipuliuoja informacija ir kitaip kišasi, pvz., skleidžia neapykantą ir priekabiauja, taip kenkiant mūsų internetinių bendruomenių sveikatai ir saugumui, nutildant oponentus, šnipinėjant ar skleidžiant dezinformaciją; kadangi buvo įrodyta, kad jų veikimas skatina prieštaringas ir ekstremalias nuomones faktais pagrįstos informacijos sąskaita; kadangi platformos siekia savų interesų ir nėra neutralios informacijos apdoravimo požiūriu; kadangi kai kurioms interneto platformoms labai naudinga sistema, kuria sustiprinamas susiskaldymas, ekstremizmas ir poliarizacija; kadangi internetinė erdvė tapo tokia pat svarbi mūsų demokratijai kaip ir fizinė erdvė, todėl reikia atitinkamų taisyklių;
- AF. kadangi platformos beprecedenčiu ir sudėtingu būdu paspartino ir sustiprino neteisingos informacijos ir dezinformacijos sklaidą; kadangi interneto platformos kontroliuoja informacijos srautą ir reklamą internete, kadangi platformos kuria ir naudoja algoritmus šiems srautams kontroliuoti ir kadangi platformos nėra skaidrios, joms trūksta deramų tapatybės nustatymo procedūrų, jos naudoja neaiškią terminiją ir dalijasi labai nedideliu kiekiu informacijos apie šių algoritmų kūrimą, naudojimą ir poveikį arba visai nesidalija tokia informacija; kadangi priklausomybę sukelti interneto platformų algoritmų sudedamoji dalis sukėlė sunkią visuomenės sveikatos problemą, kurią reikia spręsti; kadangi interneto platformos turėtų būti atsakingos už žalingą savo paslaugų poveikį, nes kai kurios platformos žino apie savo algoritmų trūkumus, visų pirma, jų vaidmenį platinant nesantaiką skleidžiantį turinį, tačiau jų nepašalina, nes siekė kuo didesnio pelno, kaip atskleidė informatoriai;
- AG. kadangi, reaguodami į Rusijos agresyvų karą prieš Ukrainą, Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Lenkijos ministrai pirmininkai 2022 m. vasario 27 d. nusiuntė laišką „Big Tech“ socialinės žiniasklaidos platformų („Twitter“, „Alphabet“, „YouTube“ ir „Meta“) generaliniams direktoriams, kuriame raginama, *inter alia*, išaldyti paskyras, kurios susijusios su karo nusikaltimais ir nusikaltimais žmoniškumui ir kuriose jie šlovinami, sustiprinti turinio moderavimą rusų ir ukrainiečių kalbomis, visiškai ir nedelsiant demonetizuoti visas Rusijos ir Baltarusijos vyriausybių dezinformaciją skleidžiančias paskyras ir padėti naudotojams, bandantiems rasti patikimos informacijos apie karą Ukrainoje;
- AH. kadangi vykdomos kišimosi ir manipuliavimo informacija kampanijos, nukreiptos prieš visas kovos su COVID-19 plitimu priemones, įskaitant skiepijimą, visoje ES, o internetinėms platformoms nepavyko su tuo kovoti ir jos net galėjo prisidėti prie jų sklaidos; kadangi tokia dezinformacija gali kelti pavojų gyvybei, nes ji atgraso žmones nuo skiepijimosi arba skatina apgaulingą gydymą; kadangi pandemija pagilino sisteminę kovą tarp demokratijos ir

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

autoritarizmo ir paskatino autoritarinių šalių valstybinius ir nevalstybinius subjektus, pvz., Kiniją ir Rusiją, panaudoti daugybę atvirų ir slaptų priemonių, siekiant destabilizuoti savo demokratinius partnerius; kadangi dokumentų rinkinių „Facebook Papers“ atvejis parodė, kad ši platforma nesugeba kovoti su dezinformacija, susijusia su vakcinomis, įskaitant dezinformaciją anglų kalba; kadangi padėtis yra dar blogesnė dėl su vakcinomis susijusios dezinformacijos ne anglų kalba; kadangi šią problemą turi visos platformos;

- AI. kadangi daugelis ES registruotų pardavėjų parduoda neautentiškus pamėgtukus, sekėjus, komentarus ir dalijimosi atvejus bet kuriam subjektui, norinčiam dirbtinai padidinti savo matomumą internete; kadangi beveik neįmanoma nustatyti teisėtų tokių paslaugų naudojimo būdų, o žalingas naudojimas apima manipuliavimą rinkimais ir kitais demokratiniais procesais, apgaulinėjimo ir sukčiavimo skatinimą, neigiamų atsiliepimų apie konkurentų produktus talpinimą, reklamuotojų apgaulę ir netikros visuomenės, kuri naudojama pokalbiams generuoti, kūrimą asmeninių išpuolių tikslais ir siekiant dirbtinai išpūsti tam tikrus požiūrius, kurie kitu atveju nesulauktų dėmesio; kadangi užsienio šalių režimai, pvz., Rusija ir Kinija, masiškai naudoja šias internetines priemones, kad darytų įtaką viešoms diskusijoms Europos šalyse; kadangi dezinformacija gali destabilizuoti Europos demokratiją;
- AJ. kadangi socialinės platformos, skaitmeniniai prietaisai ir taikomios programos renka ir saugo didžiulius labai išsamių asmens ir dažnai neskelbtinų duomenų apie kiekvieną naudotoją kiekius; kadangi tokius duomenis galima naudoti siekiant numatyti elgesio tendencijas, sustiprinti kognityvinius polinkius ir orientuoti sprendimų priėmimą; kadangi tokie duomenys išnaudojami komerciniais tikslais; kadangi duomenys nuolat nutekinami, o tai kenkia nuo tokio nutekėjimo nukentėjusių asmenų saugumui, be to, pačius duomenis galima parduoti juodojoje rinkoje; kadangi tokios duomenų bazės galėtų būti aukso gysla piktavališkiems veikėjams, norintiems taikytis į tikslines grupes ar asmenis;
- AK. kadangi platformos iš esmės yra sukurtos siekiant užtikrinti, kad pasirinkimas nesidalyti duomenimis būtų neintuityvus, sudėtingas ir užtruktų daug laiko, palyginti su pasirinkimu dalytis duomenimis;
- AL. kadangi interneto platformos yra tapusios daugelio mūsų gyvenimo sričių dalimi, o informacijos sklaida platformose gali padaryti didelį poveikį mūsų mąstymui ir elgesiui, pvz., kalbant apie balsavimo prioritetus, ekonominius ar socialinius pasirinkimus, taip pat informacijos šaltinių pasirinkimą, ir kadangi šiuos lemiamus visuomenei svarbius pasirinkimus šiandien iš tikrųjų lemia komerciniai privačių įmonių interesai;
- AM. kadangi algoritmų kuravimo mechanizmai ir kitos socialinės žiniasklaidos platformų ypatybės yra sukurti taip, kad būtų kuo labiau padidintas dalyvavimas; kadangi nuolat pranešama apie šias savybes, kuriomis skatinamas turinio poliarizavimas, radikalizuojantis ir diskriminacinis turinys, o naudotojai pasilieka panašiai mąstančių asmenų grupėse; kadangi tokia padėtis skatina laipsnišką platformų naudotojų radikalėjimą, taip pat tam tikrų sąlygų taikymą kolektyvinių diskusijų procesams ir jų taršą, o ne demokratinį procesų ir asmenų apsaugą; kadangi dėl nekoordinuotų platformų veiksmų atsirado neatitikimų jų veikloje ir dėl to plinta dezinformacijai tarp platformų; kadangi dėl pinigų uždirbimo verslo modelis, kurį taikant skleidžiama poliarizuojanti informacija ir kuriami tam tikri algoritmai, platformos tampa lengvu priešišku užsienio subjektų manipuliavimo taikiniu; kadangi būtų galima sukurti kitokias socialinės žiniasklaidos platformas, taip siekiant skatinti sveikesnę internetinę viešąją sferą;
- AN. kadangi, atsiradus įperkamos ir lengvai naudojamoms technologijoms, kurti sintetinės vaizdakaitos (angl. *deepfake*) garso ir vaizdo medžiagą tampa vis paprasčiau ir jos platinimas gali kelti vis daugiau problemų; kadangi dabar 90 proc. tyrimų skiriama sintetinės vaizdakaitos medžiagos kūrimui ir tik 10 proc. – jos aptikimui;
- AO. kadangi savireguliacijos sistemos, pvz., 2018 m. Kovos su dezinformacija praktikos kodeksas, pagerino padėtį; tačiau pasiklojimas platformų geranoriškumu yra visiškai neveiksmingas ir tedavė menkų apčiuopiamų bendro poveikio rezultatų; kadangi, be to, platformos ėmėsi individualių priemonių, kurių lygmuo ir poveikis yra įvairus, todėl atsirado spragų, leidžiančių turiniui toliau plisti kitur, nepaisant to, kad jis buvo šalinamas; kadangi turi būti nustatytas aiškus taisyklių ir sankcijų rinkinys, kad Praktikos kodeksas turėtų pakankamą poveikį internetinei aplinkai;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- AP. kadangi Europos demokratijos veiksmų planu siekiama sustiprinti 2018 m. Praktikos kodeksą, o tai kartu su Skaitmeninių paslaugų aktu yra žingsnis atsisakant savicenzūra grįsto požiūrio ir siekiama sukurti daugiau garantijų ir apsaugos vartotojams: didinamas savarankiškumas ir naikinamas pasyvumas siūlomų paslaugų atžvilgiu, įvedamos priemonės, reikalaujančios didesnio skaidrumo ir daugiau atskaitomybės iš įmonių, taip pat nustatoma daugiau prievolių platformoms;
- AQ. kadangi dabartiniai veiksmai prieš dezinformacijos kampanijas interneto platformose nėra veiksmingi ar atgrasantys ir netrukdo platformoms toliau skatinti diskriminacinio ir piktavališko turinio;
- AR. kadangi platformos skiria gerokai mažiau išteklių turinio valdymui rečiau vartojamomis kalbomis ir net plačiai vartojamomis kalbomis (išskyrus anglų kalbą), palyginti su turiniu anglų kalba;
- AS. kadangi platformų skundų ir apeliacijų nagrinėjimo procedūros paprastai yra nepakankamos;
- AT. kadangi pastaraisiais mėnesiais keli pagrindiniai rinkos dalyviai pakluso cenzūros taisyklėms, pvz., per 2021 m. rugsėjo mėn. vykusius Rusijos parlamento rinkimus, kai „Google“ ir „Apple“ pašalino išmanojo balsavimo programėles iš savo parduotuvių Rusijoje;
- AU. kadangi dėl skaidrumo apie tai, kaip platformos parenka algoritmus, stokos neįmanoma patvirtinti platformų teiginių apie jų veiksmus ir jų veiksmų poveikį kovojant su manipuliavimu informacija ir kišimusi; kadangi, kaip matyti iš naujausio dokumentų atskleidimo atvejo „Facebook Papers“, kasmetiniuose įšivertinimuose nurodytas jų veiksmų poveikis skiriasi nuo jų faktinio veiksmų efektyvumo;
- AV. kadangi dėl neskaidraus tikslinės reklamos pobūdžio be reklamuotojų žinios ir sutikimo interneto svetainėse geros reputacijos prekių ženklai, kartais netgi valstybinės institucijos, skelbia labai daug internetinės reklamos ir taip interneto svetainėse skatinamas terorizmas, talpinamos neapykantą kurstančios kalbos ir dezinformacija, taip pat finansuojamas tokių svetainių plėtojimas;
- AW. kadangi internetinės reklamos rinką valdo nedaug didelių internetinės reklamos technologijų įmonių, kurios dalijasi rinką tarpusavyje, o „Google“ ir „Facebook“ yra didžiausi šios rinkos dalyviai; kadangi ši kelių bendrovių turima didelė rinkos koncentracija yra susijusi su dideliu galios disbalansu; kadangi naudojamas antraštinis masalas ir šių kelių subjektų galia nuspręsti, kuris turinys atneša finansinės naudos, o kuris – ne, netgi jų naudojami algoritmai negali nurodyti skirtumo tarp dezinformacijos ir įprasto naujienų turinio ir kelia grėsmę įvairiai žiniasklaidai; kadangi tikslinė reklamos rinka yra iš esmės neskaidri; kadangi internetinės reklamos technologijų įmonės verčia prekių ženklus prisimti nuostolius, patiriamus dėl tokių įmonių aplaidumo stebint, kur pateikiamos reklamos;

Ypatingos svarbos infrastruktūros objektai ir strateginiai sektoriai

- AX. kadangi siekiant valdyti grėsmes ypatingos svarbos infrastruktūros objektams, ypač kai tai susiję su sinchronizuotos piktavališkos hibridinės strategijos dalimi, reikia suderintų bendrų veiksmų įvairiuose sektoriuose, įvairiais lygmenimis – ES, nacionaliniu, regioniniu ir vietos – ir įvairiais laikotarpiais;
- AY. kadangi Komisija pasiūlė naują direktyvą, kuria siekiama didinti ypatingos svarbos subjektų, teikiančių esmines paslaugas ES, atsparumą ir į kurią įtrauktas siūlomas naujų ypatingos svarbos infrastruktūros objektų sąrašas; kadangi paslaugų sąrašas bus pateiktas šios direktyvos priede;
- AZ. kadangi dėl didėjančios darbo pasidalijimo ir gamybos grandinių globalizacijos pagrindiniuose sektoriuose Sąjungoje atsirado gamybos ir įgūdžių spragų; kadangi dėl to ES tapo labai priklausoma nuo daugelio pagrindinių produktų ir vyraujančio turto, kuriuose gali būti pažeidžiamumo spragų, importo iš užsienio; kadangi tiekimo grandinės atsparumas turėtų būti vienas iš ES sprendimus priimančių asmenų prioritetų;
- BA. kadangi tiesioginės užsienio investicijos (TUI) – trečiųjų šalių ir užsienio įmonių investicijos – į strateginius sektorius ES, taip pat į kaimynines šalis, pvz., Vakarų Balkanuose, ypač Kinijai išigyjant ypatingos svarbos struktūras, pastaraisiais metais kelia vis didesnę susirūpinimą, atsižvelgiant į didėjančią prekybos ir saugumo sąsajos svarbą; kadangi dėl šių investicijų kyla pavojus, kad atsirastų ekonominė priklausomybė ir bus prarastos žinios pagrindiniuose gamybos ir pramonės sektoriuose;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- BB. kadangi siekiant atviro strateginio ES savarankiškumo reikia kontroliuoti Europos strateginės infrastruktūros objektus; kadangi Komisija ir valstybės narės vis dažniau išreiškia susirūpinimą dėl technologijų ir infrastruktūros saugumo ir kontrolės Europoje;

Užsienio šalių kišimasis rinkimų procesų metu

- BC. kadangi piktavališki subjektai, siekiantys kištis į rinkimų procesus, naudojami mūsų visuomenės atvirumu ir pliuralizmu kaip strategine pažeidžiama vieta, kurioje rengia išpuolius prieš demokratinius procesus ir ES bei jos valstybių narių atsparumą; kadangi vykstant būtent rinkimams užsienio šalių kišimasis tampa pavojingesnis, nes piliečiai vėl įsitraukia ir daugiau dalyvauja įprastiniame politiniame gyvenime;
- BD. kadangi savitas užsienio šalių kišimosi į rinkimų procesus pobūdis ir naujų technologijų naudojimas šiuo požiūriu, taip pat galimas jų poveikis kelia ypač didelę grėsmę demokratijai; kadangi užsienio šalių kišimasis į rinkimų procesus neapsiriboja socialinės žiniasklaidos informaciniu karu, kuriame sudaromos tam tikriems kandidatams palankios sąlygos ir išsilaužiama bei taikomasi į duomenų bazes bei gaunama prieiga prie registruotų rinkėjų informacijos, tiesiogiai kišantis į normalų rinkimų proceso veikimą, konkurencingumą ir teisėtumą; kadangi užsienio šalių kišimusi siekiama sukelti abejonų, netikrumo ir nepasitikėjimo, ne tik pakeisti rinkimų rezultatus, bet ir panaikinti viso rinkimų proceso teisėtumą;

Užsienio subjektų ir paramos teikėjų teikiamas užmaskuotas politinės veiklos finansavimas

- BE. kadangi iš patikimų įrodymų matyti, kad užsienio subjektai, vykdydami slaptas finansavimo operacijas, aktyviai kišasi į ES ir jos valstybių narių demokratinį veikimą, ypač rinkimų ir referendumų laikotarpiais;
- BF. kadangi, pvz., Rusija, Kinija ir kiti autoritariniai režimai, siekdami kištis į demokratinius procesus, daugiau kaip 300 mln. JAV dolerių skyrė 33 šalims, o kiti iš Artimųjų Rytų ir JAV kraštutinių dešiniųjų pažiūrų veikėjai, pvz., Iranas ir Venesuela, taip pat prisidėjo prie užmaskuoto finansavimo; kadangi akivaizdu, kad ši tendencija stiprėja; kadangi pusė šių atvejų siejami su Rusijos veiksmais Europoje; kadangi korupcija ir neteisėtas pinigų plovimas yra politinio finansavimo iš autoritarinių trečiųjų šalių šaltinis;
- BG. kadangi žiniasklaidos priemonės, kurias užsienio paramos teikėjai sukūrė neskaidriai, tampa labai veiksmingos pritraukiant daug sekėjų ir skatinant jų dalyvavimą;
- BH. kadangi šiomis operacijomis finansuojamos ekstremistinės, populistinės, prieš Europą nukreiptos partijos ir kitos tam tikros partijos bei asmenys ar judėjimai, taip siekiant didinti visuomenės susiskaidymą ir sumenkinti Europos Sąjungos ir nacionalinių valdžios institucijų teisėtumą; kadangi tai padėjo padidinti šių partijų ir judėjimų įtaką;
- BI. kadangi Rusija siekia užmegzti ryšius su šalimis, asmenimis ir judėjimais, kad pasinaudotų ES institucijų veikėjais siekiant įteisinti Rusijos pozicijas ir įgaliotines vyriausybes, užsiimti lobistine veikla siekiant sušvelninti sankcijas ir sumažinti tarptautinės izoliacijos padarinius; kadangi tokios partijos, kaip Austrijos „Freiheitliche Partei Österreichs“, Prancūzijos „Rassemblement National“ ir Italijos „Lega Nord“, pasirašė bendradarbiavimo susitarimus su Rusijos prezidento Vladimiro Putino partija „Vieningoji Rusija“ ir dabar žiniasklaidos yra įtariamos noru priimti politinį finansavimą iš Rusijos; kadangi kitos Europos partijos, pvz., Vokietijos partija „Alternative für Deutschland“ (vok. AfD), Vengrijos partijos „Fidesz“ ir „Jobbik“, taip pat JK „Brexit'o“ partija irgi, kaip pranešama, palaiko glaudžius ryšius su Kremliumi, o AfD ir „Jobbik“ taip pat dirbo vadinamaisiais rinkimų stebėtojais Kremliaus kontroliuojamuose rinkimuose, pvz., Donecke ir Luganske Rytų Ukrainoje, kad stebėtų ir įteisintų Rusijos remiamus rinkimus; kadangi reikia išsamiai ištirti informaciją apie glaudų ir reguliarių Rusijos pareigūnų ir katalonų separatistų grupės atstovų Ispanijoje, taip pat Rusijos pareigūnų ir didžiausio privataus donoro „Brexit'o“ kampanijai „Vote Leave“ bendravimą, visa tai yra platesnės Rusijos strategijos dalis siekiant pasinaudoti kiekviena galimybe manipuluoti diskursu ir taip siekiant skatinti destabilizavimą;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- BJ. kadangi Europos Tarybos Kovos su korupcija valstybių grupė (GRECO) ir Venecijos komisija jau pateikė plačias rekomendacijas, kaip sumažinti galimo užsienio subjektų kišimosi naudojant politinį finansavimą apimtį;
- BK. kadangi rinkimų įstatymai, visų pirma nuostatos dėl politinės veiklos finansavimo, nėra pakankamai koordinuojami ES lygmeniu, todėl sudaro sąlygas užsienio subjektams taikyti neskaidrius finansavimo metodus; kadangi teisinės politinės paramos apibrėžtys yra per siauros, leidžiančios Europos Sąjungoje teikti užsienio šalių nepiniginius įnašus;
- BL. kadangi kai kuriose valstybėse narėse politinei reklamai internete netaikomos neinternetinės politinės reklamos taisyklės; kadangi politinei reklamai internete labai trūksta skaidrumo, todėl reguliavimo institucijoms neįmanoma nustatyti išlaidų limitų ir užkirsti kelią neteisėtiems finansavimo šaltiniams, o tai gali turėti labai didelių padarinių mūsų rinkimų sistemų vientisumui;
- BM. kadangi dėl finansavimo skaidrumo stokos susidaro korupcijai palanki aplinka, kuri dažnai yra susijusi su užsienio šalių finansavimu ir investicijomis;
- BN. kadangi siekiant didesnio politinės veiklos finansavimo skaidrumo peržiūrimas 2014 m. spalio 22 d. Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo ⁽⁹⁾;
- BO. kadangi pastaraisiais metais politinių fondų vaidmuo išaugo ir daugeliu atvejų jie atlieka teigiamą vaidmenį politikoje ir stiprinant demokratiją, tačiau kai kuriais atvejais jie gali tapti labiau nenusipėjama piktavališkų finansavimo formų ir netiesioginio kišimosi priemone;
- BP. kadangi šiuolaikinės technologijos ir skaitmeninis turtas, pvz., kriptovaliutos, yra naudojami siekiant nuslėpti neteisėtus finansinius sandorius, sudaromus su politiniais subjektais ir politinėmis partijomis;

Kibernetinis saugumas ir atsparumas kibernetiniams išpuoliams

- BQ. kadangi pastaraisiais metais kibernetinių išpuolių ir incidentų pasinaudojant kibernetine erdve, kuriems vadovauja priešiški valstybiniai ir nevalstybiniai subjektai, daugėja; kadangi kelios kibernetinės atakos, pvz., pasaulinės personalizuoto duomenų viliojimo e. paštu kampanijos, nukreiptos prieš strategines vakcinų saugojimo struktūras, ir kibernetinės atakos prieš Europos vaistų agentūrą (EMA), Europos bankininkystės instituciją, Norvegijos parlamentą ir daugelį kitų subjektų buvo susietos su valstybės remiamomis išlaužėlių grupuotėmis, daugiausia susijusiomis su Rusijos ir Kinijos vyriausybėmis;
- BR. kadangi Europos Sąjunga yra išipareigojusi kibernetinėje erdvėje taikyti galiojančią tarptautinę teisę, ypač JT Chartiją; kadangi piktavališki užsienio subjektai naudojami tuo, kad kibernetinėje srityje nėra tvirtos tarptautinės teisinės sistemos;
- BS. kadangi valstybės narės intensyviau bendradarbiauja kibernetinės gynybos srityje pagal nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) sistemą, įskaitant greitojo reagavimo į kibernetinius išpuolius būrius; kadangi Europos gynybos pramonės plėtros programa (EGPPP) įtraukė žvalgybą, saugų ryšį ir kibernetinę gynybą į savo darbo programas; kadangi dabartiniai gebėjimai kovoti su kibernetinėmis grėsmėmis yra riboti dėl žmogiškųjų ir finansinių išteklių trūkumo, pvz., ypatingos svarbos infrastruktūros (ligoninių) trūkumo; kadangi ES pagal Skaitmeninės Europos programą ⁽¹⁰⁾ išipareigojo investuoti 1,6 mlrd. EUR į reagavimo pajėgumus ir kibernetinio saugumo priemonių diegimą viešojo administravimo institucijoms, įmonėms ir asmenims, taip pat plėtoti viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimą;
- BT. kadangi, kaip nurodė Europos Audito Rūmai ⁽¹¹⁾, vis daugėjančios ES pajėgumų ir strategijų kibernetinėje srityje spragos ir susiskaidymas kelia vis daugiau problemų; kadangi 2019 m. gegužės mėn. sukurtas ES kibernetinės diplomatijos rinkinys parodė, kad bendras ES diplomatinis atsakas į kibernetinę kenkimo veiklą teikia pridėtinę vertę; kadangi 2020 m. liepos 30 d. Taryba pirmą kartą priėmė sprendimą nustatyti ribojamąsias priemones asmenims, subjektams ir įstaigoms, atsakingiems už įvairius kibernetinius išpuolius arba dalyvaujantiems juos vykdančiam;

⁽⁹⁾ OL L 317, 2014 11 4, p. 1.

⁽¹⁰⁾ <https://www.consilium.europa.eu/lt/policies/cybersecurity/>

⁽¹¹⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/BRP_CYBERSECURITY/BRP_CYBERSECURITY_LT.pdf

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

BU. kadangi užsienio valstybių subjektai naudojo didelio masto neteisėtas sekimo programas (pvz., programą „Pegasus“) siekdami nusitaikyti į žurnalistus, žmogaus teisių aktyvistus, akademinės bendruomenės narius, vyriausybės pareigūnus ir politikus, įskaitant Europos valstybių vadovus; kadangi valstybės narės taip pat naudojasi sekimo šnipinėjimo programine įranga;

ES valstybių narių, institucijų, agentūrų, delegacijų ir misijų apsauga

BV. kadangi ES institucijų, įskaitant jų misijas ir operacijas, decentralizuotas ir daugiašalis pobūdis vis dažniau tampa taikiniu, kurį išnaudoja piktavališki užsienio subjektai, norintys sėti susiskaldymą ES; kadangi bendrai trūksta saugumo kultūros ES institucijose nepaisant to, kad jos yra aiškūs taikiniai; kadangi Parlamentas, kaip demokratiškai išrinkta ES institucija, susiduria su specifiniais iššūkiais; kadangi keletas atvejų atskleidė, kad ES institucijos yra pažeidžiamos įsiskverbimo iš užsienio požiūriu; kadangi reikėtų užtikrinti ES darbuotojų saugumą;

BW. kadangi pirmiausia būtina parengti tvirtas ir nuoseklias krizių valdymo procedūras; kadangi, siekiant pagerinti darbuotojų parengtį, turėtų būti siūlomi papildomi mokymai;

BX. kadangi neseniai buvo surengti kibernetiniai išpuoliai kelias ES institucijas, o tai rodo, kad būtinas tvirtas tarpinstitucinis bendradarbiavimas aptinkant, stebint ir dalijantis informacija kibernetinių išpuolių metu ir (arba) siekiant užkirsti jiems kelią, be kita ko, vykdam ES bendrą saugumo ir gynybos politikos (BSGP) misijas ir operacijas; kadangi ES ir valstybės narės turėtų reguliariai rengti bendras pratybas siekiant nustatyti trūkumus ir imtis reikiamų priemonių;

Kišimasis per pasaulinio lygio veikėjus verbuojant elitą, per nacionalines diasporas, universitetus ir kultūrinius renginius

BY. kadangi užsienio autoritarinių šalių nacionalinės ar privačiojo sektoriaus įmonės įdarbino arba į valdybas įtraukė kai kuriuos politikus, įskaitant buvusius aukšto lygio ES politikus ir valstybės tarnautojus, mainais už jų žinias ir taip paminant ES ir valstybių narių piliečių interesus;

BZ. kadangi kai kurios šalys, ypač Rusija ir Kinija, tačiau taip pat Saudo Arabija ir kitos Persijos įlankos valstybės, ypač aktyviai veikia elito verbavimo ir įtraukimo srityje, pvz., pakvietusios buvusį Vokietijos kanclerį Gerhardą Schröderį ir buvusį Suomijos ministrą pirmininką Paavo Lipponeną prisijungti prie bendrovės „Gazprom“ (kad paspartintų dujotiekių „Nord Stream 1“ ir „Nord Stream 2“ projektų įgyvendinimą), buvusią Austrijos užsienio reikalų ministrę Karin Kneissl paskyrusios bendrovės „Rosneft“ valdybos nare, buvusią Prancūzijos ministrą pirmininką François Filloną paskyrusios bendrovės „Zaroubejneft“ valdybos nariu, buvusią Prancūzijos ministrą pirmininką Jean-Pierre Raffariną aktyviai įtraukusios į Kinijos interesų propagavimą Prancūzijoje, buvusį Komisijos narį iš Čekijos Štefaną Füle pasamdžiusios dirbti bendrovei „CEFC China Energy“, buvusį Suomijos ministrą pirmininką Esko Aho pakvietusios eiti šiuo metu užimamas pareigas Kremliaus struktūros „Sherbank“ valdyboje, buvusį Prancūzijos ministrą, atsakingą už ryšius su parlamentu, Jean-Marie Le Gueną pakvietusios eiti pareigas bendrovės „Huawei France“ direktorių valdyboje, buvusį Belgijos ministrą pirmininką Yvesą Letermę paskyrusios eiti vieno iš pirmininkų pareigas Kinijos investiciniame fonde „ToJoy“, taip pat daugeliui kitų aukšto lygmens politikų ir pareigūnų, pasiūliusių eiti šiuo metu užimamas panašias pareigas;

CA. kadangi ekonominės lobistinės veiklos strategijos gali būti derinamos su užsienio subjektų kišimosi tikslais; kadangi EBPO ataskaitoje „Lobizmas XXI a.“⁽¹²⁾ atkreiptas dėmesys į tai, kad tik JAV, Australijoje ir Kanadoje galioja taisyklės, taikomos užsienio šalių įtakai; kadangi labai trūksta teisiškai privalomų taisyklių ir ES lobistinės veiklos registro vykdymo užtikrinimo, todėl neįmanoma atsekti ne ES šalyse kylančio lobizmo; kadangi šiuo metu nėra jokių galimybių stebėti lobistinės veiklos valstybėse narėse, kurios per Europos Vadovų Tarybą daro įtaką teisės aktams ir užsienio politikai; kadangi lobistinės veiklos ES taisyklėse daugiausia dėmesio skiriama tiesioginiam sąlyčiui ir neatsižvelgiama į visą Briuselyje egzistuojančią įvairių lobistinės veiklos rūšių ekosistemą; kadangi tokios šalys kaip Kinija ir Rusija, taip pat Kataras, Jungtiniai Arabų Emyratai ir Turkija labai daug investavo į lobistinę veiklą Briuselyje;

⁽¹²⁾ Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija, *Lobbying in the 21st Century: Transparency, Integrity and Access*, 2021 m., EBPO leidykla, Paryžius, adresu: <https://doi.org/10.1787/c6d8eff8-en>

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- CB. kadangi mėginimas panaudoti pažeidžiamas grupes, įskaitant nacionalines mažumas ir diasporas, gyvenančias ES teritorijoje, yra svarbus užsienio subjektų kišimosi strategijų elementas;
- CC. kadangi įvairūs valstybiniai veikėjai, pvz., Rusijos, Kinijos ir – tam tikru mastu – Turkijos vyriausybės, mėgino padidinti savo įtaką visose valstybėse narėse sukurdamos ir naudojamos kultūros, švietimo (pvz., teikiant dotacijas ir stipendijas) ir religines institucijas, taip strategiškai siekiant destabilizuoti ES demokratiją ir išplėsti įtakos sritį į Rytų ir Vidurio Europą; kadangi Rusija praityje naudojo tariamą sudėtingą savo tautinės mažumos padėtį kaip pasiteisinimą tiesiogiai kišantis į trečiąsias šalis;
- CD. kadangi esama įrodymų, kad Rusija kišasi ir manipuliuoja informacija internete daugelyje liberalių demokratijų visame pasaulyje, įskaitant referendumą (bet juo neapsiribojant) dėl „Brexit’o“ Jungtinėje Karalystėje, prezidento rinkimus Prancūzijoje ir JAV, taip pat praktinę paramą kraštutinių pažiūrų, populistinėms, prieš Europą nukreiptoms partijoms ir tam tikroms kitoms partijoms ir asmenims visoje Europoje, įskaitant Prancūziją, Vokietiją, Italiją ir Austriją, bet jomis neapsiribojant; kadangi norint, kad būtų galima suprasti, kokią tikslų įtaką užsienio šalių kišimasis padarė konkrečioms įvykiams, pvz., „Brexit’ui“ ir prezidento D. Trumpo išrinkimui 2016 m., reikia daugiau paramos tyrimams ir švietimui;
- CE. kadangi Rusijos valstybės kontroliuojami tinklai „Sputnik“ ir „RT“, įsisteigę Vakaruose ir sujungti su Vakarų žiniasklaida ir visiškai arba iš dalies priklausantys Rusijos ir Kinijos juridiniams ir individualiems subjektams, aktyviai dalyvauja dezinformacijos veikloje prieš liberalias demokratines šalis; kadangi Rusija naudojami istoriniu revizionizmu, siekia perrašyti sovietinių nusikaltimų istoriją ir propaguoja sovietinę nostalgiją tarp neatsparių Vidurio ir Rytų Europos gyventojų; kadangi Vidurio ir Rytų Europos nacionaliniams transliuotojams sunku konkuruoti su rusų kalba transliuojamu televizijos turiniu, kurį finansuoja Rusijos vyriausybė; kadangi iškilusi nesubalansuoto Kinijos ir užsienio žiniasklaidos bendradarbiavimo rizika atsižvelgiant į tai, kad Kinijos žiniasklaida yra Kinijos komunistų partijos balsas šalyje ir užsienyje;
- CF. kadangi visame pasaulyje atidaryta daugiau kaip 500 Konfucijaus centrų, įskaitant apie 200 centrų Europoje, o Konfucijaus institutus ir „Confucius Classrooms“ Kinija naudoja kaip kišimosi į ES vidaus reikalus priemonę; kadangi Konfucijaus institutuose akademinė laisvė yra labai apribota; kadangi universitetams arba švietimo programoms skiriamas didžiulis užsienio finansavimas, ypač iš Kinijos ar Kataro, pvz., Fudano universiteto kompleksui Budapešte;
- CG. kadangi ES šiuo metu trūksta būtinų priemonių rinkinio, kad būtų galima spręsti elito verbavimo problemą ir kovoti su įtakos kanalų kūrimu, taip pat ES institucijose; kadangi informuotumo apie padėtį pajėgumų ir kontržvalgybos priemonių ES lygmeniu vis dar trūksta, ir tai labai priklauso nuo nacionalinių subjektų noro keistis informacija;

Atgrasymas, priskyrimas ir kolektyvinės atsakomosios priemonės, įskaitant sankcijas

- CH. kadangi ES ir jos valstybės narės šiuo metu neturi specialaus sankcijų režimo, susijusio su užsienio valstybių kišimusi ir dezinformacijos kampanijomis, kurias organizuoja užsienio valstybės subjektai, o tai reiškia, kad šie subjektai gali saugiai daryti prielaidą, jog jų vykdomos destabilizavimo kampanijos prieš ES neturės jokių pasekmių;
- CI. kadangi aiškiau dezinformacijos ir propagandos išpuolių priskyrimo užtikrinimas, įskaitant viešą nusikaltėlių, jų rėmėjų ir jų siekiamų tikslų išvardijimą, taip pat šių išpuolių poveikio tikslinei auditorijai įvertinimas yra pirmieji žingsniai siekiant veiksmingai apsiginti nuo tokių veiksmų;
- CJ. kadangi ES turėtų stiprinti savo atgrasymo priemones, taip pat priemones, kuriomis šie išpuoliai būtų išskirti ir pagal pobūdį suskirstyti į tarptautinę teisę pažeidžiančius ir jos nepažeidžiančius išpuolius, siekiant sukurti veiksmingą sankcijų sistemą, kad piktavališki užsienio subjektai turėtų padengti savo sprendimų išlaidas ir prisiimti atsakomybę; kadangi veiksmų prieš individualius asmenis gali nepakakti; kadangi Europos demokratiniams procesams apsaugoti nuo valstybės remiamų hibridinių išpuolių galėtų būti naudojamos kitos priemonės, pvz., prekybos priemonės; kadangi atgrasymo priemonės turi būti taikomos skaidriai su visomis tinkamomis garantijomis; kadangi hibridiniai išpuoliai yra organizuojami taip, kad sąmoningai jiems nebūtų taikomos Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 42 straipsnio 7 dalyje ir Šiaurės Atlanto sutarties 5 straipsnyje nustatytos ribos;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

Pasaulinis bendradarbiavimas ir daugiašališkumas

- CK. kadangi piktavališki veiksmai, kuriuos vykdo užsienio valstybiniai ir nevalstybiniai subjektai, daro poveikį daugeliui demokratinių šalių partnerių visame pasaulyje; primena, kad demokratiniai sąjungininkai priklauso nuo savo gebėjimo suvienyti jėgas bendram atsakui;
- CL. kadangi narystės ES siekiančios Vakarų Balkanų šalys ypač smarkiai nukenčia nuo išpuolių – užsienio šalių kišimosi ir dezinformacijos kampanijų, vykdomų iš Rusijos, Kinijos ir Turkijos, pvz., Rusijos kišimosi kampanijų per Prespos susitarimo ratifikavimo procesą Šiaurės Makedonijoje; kadangi Kinija ir Rusija, siekdamos destabilizuoti Vakarų Balkanų šalis ir diskredituoti ES, toliau naudoja COVID-19 pandemiją; kadangi tikimasi, kad šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės prisijungs prie ES iniciatyvų kovoti su užsienio šalių kišimusi;
- CM. kadangi bendraminčiams partneriams ir sąjungininkams vis dar trūksta bendro suvokimo ir bendrų apibrėžčių, susijusių su kylančių grėsmių pobūdžiu; kadangi JT generalinis sekretorius ragina parengti visuotinį elgesio kodeksą, taip siekiant skatinti teisingą viešąją informaciją; primena, kad Konferencija dėl Europos ateities yra svarbi platforma diskusijoms, susijusioms su šia tema;
- CN. kadangi, kovojant su piktavališku užsienio šalių kišimusi, reikalingas visuotinis daugiašalis bendraminčių partnerių bendradarbiavimas ir parama; kadangi kitos demokratinės valstybės, kaip antai Australija ar Taivanas, turi pažangiųjų įgūdžių ir strategijų; kadangi Taivanas yra kovos su manipuliavimu informacija, daugiausia iš Kinijos, priešakyje; kadangi Taivano sistemos sėkmė grindžiama ne tik visų valdžios struktūrų, bet ir nepriklausomų nevyriausybinų organizacijų, besispecializuojančių faktų tikrinimo ir žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo srityje, bendradarbiavimu, taip pat bendradarbiavimu su socialinės žiniasklaidos platformomis, tokiomis kaip „Facebook“, skatinant visų kartų žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą, dezinformacijos paneigimą ir manipuliacinių pranešimų plitimą stabdymą; kadangi INGE specialusis komitetas buvo surengęs trijų dienų oficialią komandiruotę į Taivaną, kad aptartų dezinformaciją ir užsienio šalių kišimąsi per rinkimus;

Būtinybė parengti suderintą ES kovos su užsienio subjektų kišimusi strategiją

- yra labai susirūpinęs dėl vis dažnesnio užsienio šalių kišimosi ir vis sudėtingesnių daugiausia Rusijos ir Kinijos vykdomų mėginimų manipuluoti informacija, nukreiptų prieš visus Europos Sąjungos ir jos valstybių narių demokratinio veikimo aspektus;
- palankiai vertina 2022 m. vasario 27 d. Komisijos Pirmininkės pranešimą apie tokių Rusijos propagandos kanalų, kaip „Sputnik TV“, RT (anksčiau vadinta „Russia Today“), ir kitų Rusijos dezinformacijos organų, kurių vienintelis tikslas – susilpninti ir padalyti ES viešąją nuomonę bei ES sprendimus priimančius asmenis, uždraudimą visoje ES; ragina šioje srityje imtis tolesnių priemonių;
- ragina Komisiją pasiūlyti, o teisėkūros institucijoms ir valstybėms narėms remti daugiasluksnę, koordinuojamą ir tarpsektorinę strategiją, taip pat skirti tinkamus finansinius išteklius, kuriais būtų siekiama sukurti ES ir valstybėms narėms tinkamą prognozavimo, atsparumo politiką ir atgrasymo priemones, kad būtų galima kovoti su visomis hibridinėmis grėsmėmis ir išpuoliais, kuriuos suorganizuoja užsienio šalys ir nevalstybiniai subjektai; mano, kad šią strategiją reikėtų grįžti:
 - bendra terminija ir apibrėžtimis, bendra metodika, iki šiol priimtų teisės aktų vertinimu ir *ex post* poveikio vertinimu, bendra žvalgybos sistema ir atitinkamų klausimų supratimu, stebėseną, įskaitant išankstinius įspėjimus, ir informuotumu apie padėtį;
 - konkrečia politika, kuria sudaromos sąlygos didinti ES piliečių atsparumą vadovaujantis demokratinėmis vertybėmis, be kita ko, remiant pilietinę visuomenę;
 - tinkamais sutrikdymo ir gynybos pajėgumais;
 - diplomatiniu ir atgrasumu atsaku, įskaitant ES kovos su užsienio šalių kišimusi ir įtakos operacijomis, įskaitant hibridines operacijas, priemonių rinkinį, taikant tinkamas priemones, pvz., skiriant ir įvardijant kaltininkus, nustatant sankcijas ir atsakomąsias priemones, taip pat pasaulinėmis partnerystėmis siekiant keistis patirtimi ir skatinti tarptautines atsakingo valstybių elgesio normas;
- pabrėžia, kad visos užsienio šalių subjektų kišimosi prevencijos, nustatymo, priskyrimo, kovos su juo ir sankcijų priemonės turi būti parengtos taip, kad būtų puoselėjamos ir skatinamos pagrindinės teisės, įskaitant ES piliečių galimybę bendrauti saugiai, anonimiškai ir be cenzūros, be netinkamo užsienio subjektų kišimosi;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

5. mano, kad ši strategija turėtų būti grindžiama rizika, visą visuomenę ir visą valdymo sektorių apimančiu požiūriu, visų pirma apimant šias sritis:

- a) ES atsparumo didinimas pasitelkiant informuotumą apie padėtį, gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, informacinį raštingumą, žiniasklaidos pliuralizmą, nepriklausomą žurnalistiką ir švietimą;
- b) užsienio šalių kišimasis naudojantis interneto platformomis;
- c) ypatingos svarbos infrastruktūros objektai ir strateginiai sektoriai;
- d) užsienio šalių kišimasis per rinkimų procesus;
- e) užmaskuotas politinės veiklos finansavimas iš užsienio subjektų ir lėšų teikėjų;
- f) kibernetinis saugumas ir atsparumas kibernetiniams išpuoliams;
- g) ES valstybių narių, institucijų, agentūrų, delegacijų ir misijų apsauga;
- h) kišimasis per pasaulinio lygio veikėjus verbuojant elitą, per nacionalines diasporas, universitetus ir kultūrinius renginius;
- i) atgrasymas, priskyrimas ir kolektyvinės atsakomosios priemonės, įskaitant sankcijas;
- j) pasaulinis bendradarbiavimas ir daugiašališkumas;

6. visų pirma, ragina ES ir valstybes nares skirti daugiau išteklių ir priemonių įstaigoms ir organizacijoms visoje Europoje ir visame pasaulyje, pvz., ekspertų grupėms ir faktų tikrintojams, kuriems būtų pavesta stebėti grėsmių, įskaitant dezinformaciją, rimtumą ir didinti informuotumą apie jas; atkreipia dėmesį į itin svarbų ES vaidmenį platesne strategine prasme; ragina stiprinti ES ir valstybių narių prognozavimo pajėgumus ir sąveikumą, kad būtų užtikrintas tvirtas pasirengimas prognozuoti užsienio šalių vykdomą manipuliavimą informacija ir kišimąsi iš užsienio, užkirsti jiems kelią ir sušvelninti jų poveikį, stiprinti jų strateginių interesų ir infrastruktūros apsaugą ir įsitraukti į daugiašalį bendradarbiavimą ir koordinavimą, kad atitinkamuose tarptautiniuose forumuose būtų pasiektas bendras šio klausimo supratimas; ragina Užsienio reikalų tarybą reguliariai aptarti užsienio šalių kišimosi klausimus;

7. yra susirūpinęs dėl to, kad (be kita ko, plačiau visuomenei ir valstybių pareigūnams) labai trūksta žinių apie dabartinių užsienio autoritarinių režimų ir kitų piktavališkų subjektų keliamos grėsmės, nukreiptos į visų lygmenų Europos visuomenę ir visus sektorius, rimtumą, o sukeliant šią grėsmę siekiama pakenkti pagrindinėms teisėms ir valdžios institucijų teisėtumui, didinti politinį ir socialinį susiskaidymą ir – kai kuriais atvejais – netgi kelti grėsmę ES piliečių gyvybei;

8. yra susirūpinęs dėl to, kad trūksta normų ir deramų ir pakankamų priemonių, kurias būtų galima taikyti užsienio šalių kišimuisi arba jomis į jį reaguoti, o dėl to piktavališkiems subjektams tampa patrauklu taip elgtis dėl žemų sąnaudų, žemos rizikos ir didelės naudos, nes rizika, kad jie sulauks atpildo už savo veiksmus, šiuo metu yra labai maža;

9. primygtinai ragina Komisiją į *ex ante* poveikio vertinimą, atliekamą prieš pateikiant naujus pasiūlymus, įtraukti, kai reikia, manipuliavimo užsienio informacija ir kišimosi į juos aspektą, siekiant į ES politikos formavimą integruoti kovą su užsienio šalių kišimusi ir manipuliavimu informacija; primygtinai ragina EIVT ir Komisija atlikti reguliarias atsparumo peržiūras ir įvertinti grėsmių raidą ir jų poveikį galiojantiems teisės aktams ir politikai;

10. ragina Komisiją išanalizuoti naujausias nacionalines institucijas, pvz., Australijos nacionalinį kovos su užsienio šalių kišimusi koordinatorių, Suomijos saugumo komitetą, padedantį vyriausybei ir ministerijoms, Švedijos Civilinių nenumatytų atvejų agentūrą, naują psichologinės gynybos agentūrą ir Nacionalinį Kinijos centrą, naują Prancūzijos nacionalinę agentūrą „Viginum“, Lietuvos nacionalinį kibernetinio saugumo centrą ir Taivano tarpžinybinę dezinformacijos koordinavimo darbo grupę, kad būtų galima nustatyti, kokia geriausia praktika ir kokių mastu galėtų būti įgyvendinama ES lygmeniu; ragina Komisiją remti atitinkamą valstybių narių keitimąsi informacija ir geriausia patirtimi; pabrėžia, koks svarbus iniciatyvus požiūris ir priemonės, įskaitant strateginę komunikaciją, tai – pagrindinė veikla įgyvendinant ES ir valstybių narių politiką ne tik žodžiais, bet ir veiksmais; ragina Komisiją rengti tinkamus mokymus duomenų mokslo srityje ir Komisijoje įsteigti bendrą manipuliavimo informacija stebėsenos įstaigą;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

11. yra susirūpinęs dėl daugybės landų ir spragų galiojančiuose ES ir nacionalinio lygmens teisės aktuose ir politikos kryptyse, kuriais siekiama nustatyti šalių užsienio kišimąsi, užkirsti jam kelią ir su juo kovoti;

12. pažymi, kad ES finansuoja keletą ilgalaikių projektų ir programų, skirtų kovai su dezinformacija technologiniu, teisiniu, psichologiniu ir informaciniu lygmenimis; ragina Komisiją įvertinti šių projektų ir programų poveikį ir jų pritaikomumą;

13. ragina Komisiją sukurti Komisijos darbo grupę, kuriai vadovautų Komisijos pirmininko pavaduotoja Věra Jourová (kaip Komisijos narė atsakinga už vertybes ir skaidrumą) ir kuri tikrintų galiojančius teisės aktus ir politiką, siekiant nustatyti spragas, kuriomis galėtų pasinaudoti piktavališki subjektai, ir primygtinai ragina Komisiją pašalinti šias spragas; pabrėžia, kad ši struktūra turėtų bendradarbiauti su kitomis ES institucijomis ir valstybėmis narėmis nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis ir sudaryti palankesnes sąlygas keistis geriausios patirties pavyzdžiais; ragina Komisiją ir EIVT apsvarstyti galimybę įsteigti pakankamai išteklių turintį ir nepriklausomą Europos kišimosi grėsmių ir informacijos vientisumo centrą, kuris turėtų nustatyti, analizuoti ir dokumentuoti manipuliavimo informacija operacijas ir kišimosi grėsmes visai ES, didinti informuotumą apie padėtį, sukurti specializuotą žinių centrą, kuris taptų koordinavimo su pilietine visuomene, verslo sektoriumi, ES ir nacionalinėmis institucijomis platforma, ir ugdyti visuomenės sąmoningumą, be kita ko, teikiant reguliarias ataskaitas apie sisteminės grėsmes; pabrėžia, kad eksperimentine tvarka įsteigus naują savarankišką ir pakankamai išteklių turintį Europos kišimosi grėsmių ir informacijos vientisumo centrą būtų išaiškintas ir pagerintas EIVT Strateginės komunikacijos skyriaus, kaip strateginės ES diplomatinės tarnybos, ir jo darbo grupių vaidmuo; pabrėžia, kad EIVT Strateginės komunikacijos skyriaus įgaliojimai turėtų padėti strategiškai plėtoti išorės politiką, kuria siekiama kovoti su esamomis ir atsirandančiomis bendromis grėsmėmis ir stiprinti bendradarbiavimą su tarptautiniais partneriais šioje srityje; pažymi, kad EIVT Strateginės komunikacijos skyrius turėtų to siekti glaudžiai bendradarbiaudamas su naujuoju Europos kišimosi grėsmių ir informacijos vientisumo centru ir nauja Komisijos darbo grupe;

14. ragina ES institucijas ir valstybes nares suteikti pilietinei visuomenei galimybę atlikti aktyvų vaidmenį kovojant su užsienio šalių kišimusi; ragina visų lygmenų Europos visuomenėje ir sektoriuose sukurti sistemas, kurios padėtų organizacijoms ir piliečiams tapti atsparesniems užsienio šalių kišimuisi, laiku atpažinti išpuolius ir kuo veiksmingiau su jomis kovoti, įskaitant švietimą ir sąmoningumo ugdymą, tam skaidriai ir demokratiškai pasitelkiant ES pagrindinių teisių sistemą; šiomis aplinkybėmis atkreipia dėmesį į Taivano geriausią patirtį ir visos visuomenės požiūrį; ragina visus sprendimus priimančius asmenis suteikti pilietinei visuomenei tinkamas priemones ir finansavimą užsienio valstybių įtakai tirti, atskleisti ir kovoti su ja;

ES atsparumo didinimas pasitelkiant informuotumą apie padėtį, gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir švietimą

15. pabrėžia, kad ES institucijoms ir valstybėms narėms reikia tvirtų, patikimų ir susietų sistemų užsienio valstybinių ir nevalstybinių subjektų, siekiančių kištis į demokratinius procesus, incidentams nustatyti, analizuoti, sekti ir kartografuoti, kad būtų galima didinti informuotumą apie padėtį ir aiškiai suprasti, kokio pobūdžio elgesį ES ir jos valstybės narės turi atgrasyti ir į ką reaguoti; ragina atlikti reguliarius sociologinius tyrimus ir apklausas siekiant stebėti atsparumą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, taip pat suprasti visuomenės paramą ir supratimą apie dažniausiai pasitaikančius dezinformacijos naratyvus;

16. pabrėžia, jog taip pat svarbu, kad šios analizės išvalgos neliktų užsienio šalių kišimąsi tiriančiose specialistų grupėse, bet jomis būtų dalijamasi kuo plačiau, atvirai su platesne visuomene, ypač su asmenimis, kurie eina svarbias pareigas, kad visi žinotų apie grėsmės modelius ir galėtų išvengti rizikos;

17. pabrėžia, kad būtina parengti bendrą informuotumo apie padėtį didinimo, ankstyvojo perspėjimo ir grėsmių vertinimo, sisteminių įrodymų rinkimo ir manipuliavimo informacine aplinka nustatymo laiku metodiką, taip pat techninio priskyrimo standartus, pvz., turinio autentiškumo srityje, taip siekiant užtikrinti veiksmingą atsaką;

18. pabrėžia, kad ES, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir dirbdama daugiašaliu mastu atitinkamuose tarptautiniuose forumuose, turi parengti konceptualią kišimosi, su kuriuo susiduria ES, grėsmės apibrėžtį; pabrėžia, kad ši apibrėžtis turi atspindėti naudojamą taktiką, metodus, procedūras ir priemones, kuriais apibūdinami mūsų šiandien matomi grėsmę keliančių valstybinių ir nevalstybinių subjektų elgesio modeliai; primygtinai ragina Komisiją į šį procesą įtraukti Pagrindinių teisių agentūrą, taip siekiant užtikrinti, kad konceptualiame apibrėžtyse nebūtų diskriminacinių ar neteisingų sąvokų ar šališkumo;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

19. pabrėžia, kad viešoji diplomatija ir strateginė komunikacija yra esminės ES išorės santykių ir ES demokratiškosios vertybių apsaugos dalys; ragina ES institucijas toliau plėtoti ir skatinti svarbų EIVT Strateginės komunikacijos padalinio ir jo darbo grupių darbą, taip pat ES žvalgybos ir situacijų centro (EU INTCEN) ir Hibridinių grėsmių analizės ir informavimo centro, ES karinio personalo žvalgybos direktorato, Skubių pranešimų sistemos darbą, nustatytą EIVT, Komisijos ir Parlamento bendradarbiavimą administraciniu lygmeniu, Komisijos vadovaujamą kovos su dezinformacija tinklą, Parlamento administracinę kovos su dezinformacija darbo grupę ir nuolatinį bendradarbiavimą su NATO, G 7, pilietine visuomene ir privačiuoju sektoriumi, kai reikia bendradarbiauti žvalgybos, analizės srityse, dalytis geriausia patirtimi ir ugdyti sąmoningumą manipuliavimo informacija ir užsienio šalių kišimosi klausimais; teigiamai vertina Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 09/2021 „Dezinformacija, daranti poveikį ES: pažabota, bet neįveikta“; ragina EIVT ir Komisiją paskelbti išsamų Europos Audito Rūmų rekomendacijų įgyvendinimo tvarkaraštį;

20. pabrėžia, kad gerokai prieš rinkimus, referendumus ar kitus svarbius politinius procesus visoje Europoje būtina stiprinti nuolatinės stebėsenos pastangas;

21. ragina valstybes nares visapusiškai pasinaudoti šiais ištekliais dalijantis atitinkama žvalgybos informacija su EU INTCEN ir aktyviai dalyvaujant skubaus išpėjimo sistemoje; mano, kad ES ir NATO reikia dar labiau sustiprinti bendradarbiavimą analizės ir žvalgybos srityje, kartu padarant jį skaidresnį ir demokratiškai atskaitingesnį, be kita ko, dalijantis informacija su Parlamentu;

22. palankiai vertina Komisijos Pirmininkės U. von der Leyen idėją įsteigti bendrą informuotumo apie padėtį centrą, taip siekiant pagerinti strateginį prognozavimą ir ES atvirą strateginį savarankiškumą, tačiau tikisi, kad bus išsamiau paaishkinta jo struktūra ir misija; pabrėžia, kad tokiam centrui sukurti reikėtų aktyvaus bendradarbiavimo su atitinkamomis Komisijos tarnybomis, EIVT, Taryba, Parlamentu ir nacionalinėmis institucijomis; vis dėlto pakartoja, kad svarbu vengti darbo dubliavimo ir sutapimo su esamomis ES struktūromis;

23. primena, kad EIVT reikia suteikti tvirtesnius ir aiškiau apibrėžtus įgaliojimus ir reikalingus išteklius, skirtus strateginės komunikacijos padaliniais, darbo grupėms ir informacijos analizės padaliniai, kad jie galėtų stebėti ne vien tik tų užsienio šalių šaltinių, kurie stebimi šių trijų darbo grupių, vykdomą kišimąsi ir imtis dėl jo veiksmų, bet ir, taikant rizika grindžiamą požiūrį, siekti platesnės geografinės aprėpties; ragina EIVT skubiai panaudoti tinkamus pajėgumus siekiant kovoti su manipuliavimu informacija ir kišimusi iš Kinijos, visų pirma, įsteigiant specialią Tolimųjų Rytų grupę; be to, pabrėžia, kad reikia gerokai padidinti ekspertines žinias ir kalbinius gebėjimus apie Kiniją ir kitus strategiškai svarbius regionus EIVT, valstybėse narėse ir apskritai ES institucijose, taip pat naudoti atvirojo kodo žvalgybos šaltinius, kurie šiuo metu yra nepakankamai išnaudojami;

24. pabrėžia tai, kad plačiai paplitusi, konkurencinga ir pliuralistinė žiniasklaida, nepriklausomi žurnalistai, faktų tikrintojai ir tyrėjai, taip pat stipri valstybinė žiniasklaida yra nepaprastai svarbi gyvoms ir laisvoms demokratinėms diskusijoms; palankiai vertina iniciatyvas suburti, mokyti ir kitaip remti nepriklausomų žurnalistų organizacijas, faktų tikrintojus ir mokslo darbuotojus visoje Europoje, kaip tai daro Europos skaitmeninės žiniasklaidos observatorija, ypač regionuose, kuriems kyla didžiausias pavojus, taip pat Europos demokratijos fondo darbą; labai apgailestauja, kad Europos skaitmeninės žiniasklaidos observatorija neapima Baltijos valstybių; taip pat palankiai vertina iniciatyvas, kuriomis siekiama nustatyti patikimus žurnalistikos ir faktų tikrinimo rodiklius, kuriuos lengva atpažinti, pvz., organizacijos „Žurnalistai be sienų“ inicijuotas iniciatyvas; ragina Komisiją kovoti su monopoline masinės žiniasklaidos nuosavybe;

25. palankiai vertina būtinus mokslinius tyrimus ir daugelį kūrybingų bei sėkmingų žiniasklaidos ir skaitmeninio raštingumo ir sąmoningumo ugdymo iniciatyvų, kurias vykdo pavieniai asmenys, mokyklos, universitetai, žiniasklaidos organizacijos, viešosios institucijos ir pilietinės visuomenės organizacijos;

26. ragina ES ir valstybes nares nurodyti ES lėšų skyrimo šaltinius nepriklausomiems faktų tikrintojams, tyrėjams, kokybiškos ir tiriamosios žiniasklaidos priemonėms ir žurnalistams, taip pat NVO, tiriančioms manipuliavimą informacija ir kišimąsi, skatinant žiniasklaidos priemonių naudojimą bei informacinį raštingumą ir kitas priemones, kuriomis piliečiams būtų suteikiama daugiau galių, taip pat tiriant, kaip teisingai įvertinti žiniasklaidos priemonių naudojimą, skaitmeninio ir informacinio raštingumo mokymo, sąmoningumo ugdymo, demaskavimo ir strateginės komunikacijos veiksmingumą;

27. prašo sustiprinti profesionalą ir pliuralistinę žiniasklaidą, užtikrinant, kad naujienų redaktoriai gautų sąžiningą atlyginimą už jų turinio naudojimą internete; pabrėžia, kad kelios pasaulio šalys imasi veiksmų siekdamas užtikrinti, kad žiniasklaida turėtų pakankamai finansinių išteklių; pakartoja savo raginimą sukurti nuolatinį ES naujienų žiniasklaidos

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

fondą ir šiuo atžvilgiu palankiai vertina Naujienų iniciatyvą, įskaitant naujas finansavimo galimybes žiniasklaidos sektoriui ir žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumui bei informaciniam raštingumui pagal 2021–2027 m. programą „Kūrybiška Europa“; tačiau pažymi, kad finansavimo srautai gali sukurti priklausomybę arba turėti įtakos žiniasklaidos nepriklausomumui; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia žiniasklaidos finansavimo skaidrumo svarbą; mano, kad siekiant apsaugoti žiniasklaidos pliuralizmą būtina viešai atskleisti informaciją apie tai, kas valdo žiniasklaidos priemones, skiria joms lėšų, kontroliuoja jas ar teikia joms turinį, taip pat tai, kas moka už žurnalistinį turinį;

28. pabrėžia, kad reikia visuomenei suteikti galimybę susipažinti su analize, pranešimais apie incidentus ir žvalgyba pagrįstais grėsmės visuomenei vertinimais, susijusiais su manipuliavimu informacija ir kišimusi ir viešai paskelbti šią informaciją; todėl siūlo sukurti ES masto užsienio šalių kišimosi incidentų, apie kuriuos pranešė ES ir valstybių narių valdžios institucijos, duomenų bazę; pabrėžia, kad informacija apie šiuos incidentus visomis ES kalbomis, prireikus, galėtų būti dalijamasi su pilietinės visuomenės organizacijomis ir visuomene;

29. ragina visas valstybes nares į savo mokymo programas nuo ankstyvojo iki suaugusiųjų švietimo įtraukti gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir skaitmeninį raštingumą, taip pat švietimą apie demokratiją, pagrindines teises, naujausią istoriją, kritinį mąstymą ir visuomenės dalyvavimą, įskaitant mokytojų ir mokslo darbuotojų mokymą; ragina Komisiją ir valstybes nares didinti paramą istoriniam švietimui ir moksliniams tyrimams klausimais apie tai, kaip užsienio šalių kišimasis ir praeities totalitarizmas paveikė visuomenę apskritai, o konkrečiau – didelio masto demokratinius įvykius;

30. ragina ES institucijas ir valstybes nares visais administraciniais lygmenimis nustatyti sektorius, kuriems gresia mėginimų kištis pavojus, ir šiuose sektoriuose dirbantiems darbuotojams rengti reguliarius mokymus ir pratybas, kaip nustatyti bandymus įsikišti ir jų išvengti, ir pabrėžia, kad tokioms pastangoms būtų naudingas ES nustatytas standartizuotas formatas; rekomenduoja užtikrinti, kad visapusiški mokymo moduliai taip pat būtų rengiami visiems valstybės tarnautojams; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Parlamento administracijos rengiamus mokymus Parlamento nariams ir darbuotojams; rekomenduoja toliau plėtoti šiuos mokymus;

31. pabrėžia, kad reikia ugdyti sąmoningumą užsienio šalių kišimosi į visus visuomenės sluoksnius klausimais; palankiai vertina iniciatyvas, kurių ėmėsi EIVT, Komisija ir Parlamento administracija, pvz., žurnalistų, mokytojų, nuomonės formuotojų, studentų, vyresnio amžiaus piliečių ir lankytojų mokymą ir sąmoningumo ugdymo renginius tiek internete, tiek gyvai Briuselyje ir visose ES valstybėse narėse, ir rekomenduoja juos toliau plėtoti;

32. ragina valstybes nares, ES administraciją ir pilietinės visuomenės organizacijas dalytis geriausia žiniasklaidos priemonių naudojimo ir informacinio raštingumo mokymo ir informuotumo didinimo patirtimi, kaip reikalaujama Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvoje⁽¹³⁾; ragina Komisiją organizuoti šiuos mainus bendradarbiaujant su Žiniasklaidos raštingumo ekspertų grupe; pabrėžia, kad valstybės narės turi sparčiai ir tinkamai įgyvendinti persvarstytą direktyvą;

33. primygtinai ragina ES institucijas parengti etikos kodeksą, kuris padėtų valdžios institucijoms ir politiniams atstovams naudotis socialinės žiniasklaidos platformomis ir tinklais; mano, kad būtina skatinti atsakingą naudojamąsi tokiomis platformomis ir tinklais, siekiant kovoti su manipuliacija ir klaidinga informacija viešojoje erdvėje;

34. ragina ES ir valstybes nares įgyvendinti pritaikytas sąmoningumo ugdymo ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir informacija programas, be kita ko, skirtas diasporoms ir mažumoms, ir ragina Komisiją sukurti lengvo dalijimosi medžiaga mažumų kalbomis sistemą, taip siekiant sumažinti vertimo išlaidas ir pasiekti kuo daugiau žmonių; ragina regionus ir savivaldybes imtis vadovaujančio vaidmens, nes svarbu užmegzti ryšius su kaimo vietovėmis ir įvairiomis demografinėmis grupėmis;

35. pabrėžia, kad esminis atsakas į užsienio šalių bandymus kištis yra ginti pagrindinius politinius tikslus, į kuriuos jie yra nukreipti; pabrėžia, kad reikia imtis tikslinių veiksmų, taikant suderintą ES teisinę sistemą, siekiant kovoti su dezinformacijos ir neapykantą kurstančių kalbų sklaida lyčių, LGBTIQ+ asmenų, mažumų ir pabėgėlių klausimais; ragina Komisiją parengti ir įgyvendinti strategijas, kuriomis būtų neleidžiama finansuoti asmenų ir grupių, kurie aktyviai skleidžia manipuliacijas informacija ar dalyvauja tą darant, dažnai savo veiksmus nukreipdami prieš minėtas grupes ir temas, taip siekdami skaldyti visuomenę; ragina vykdyti pozityvias komunikacijos kampanijas šiais klausimais ir pabrėžia, kad reikia rengti mokymus, kuriuose būtų atsižvelgiama į lyčių aspektą;

⁽¹³⁾ 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (OL L 95, 2010 4 15, p. 1).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

36. pripažįsta, kad dezinformacijos lyties klausimais išpuoliai ir kampanijos dažnai naudojamos kaip platesnės politinės strategijos dalis, siekiant pakenkti lygiam dalyvavimui demokratinuose procesuose, visų pirma, moterims ir LGBTIQ+ asmenims; pabrėžia, kad dezinformacija apie LGBTIQ+ asmenis kursto neapykantą tiek internete, tiek ne internete, ir kelia grėsmę gyvybei; ragina atlikti internetinės dezinformacijos tyrimus naudojant tarpsektorinį objektyvą ir stebėti pakeitimus, kuriuos atlieka platformos, reaguodamos į dezinformacijos lyties klausimais internete kampanijas; ragina daugiau dėmesio skirti dezinformacijai lyties klausimais, sukuriant išankstinio perspėjimo sistemas, per kurias būtų galima pranešti apie dezinformacijos lyties klausimais kampanijas ir jas atpažinti;

37. ragina Komisiją pateikti visa apimančią žiniasklaidos priemonių naudojimo ir informacinio raštingumo strategiją, kurioje ypatingas dėmesys būtų skiriamas kovai su manipuliavimu informacija;

38. palankiai vertina tai, kad įsteigta ekspertų grupė, skirta kovai su dezinformacija ir skaitmeniniam raštingumui skatinti pasitelkiant švietimą ir mokymą, ši grupė, be kitų užduočių, daugiausia dėmesio skirs kritiniam mąstymui, mokytojų rengimui ir melagingų naujienų prevencijai, demaskavimui ir faktų tikrinimo pastangoms, taip pat mokinių įtraukimui; ragina Komisiją pasidalyti šios ekspertų grupės darbo rezultatais ir įgyvendinti jos išvadas;

39. pabrėžia strateginės komunikacijos svarbą kovojant su dažniausiai pasitaikančiais prieš demokratiją nukreiptais naratyvais; ragina tobulinti ES strateginę komunikaciją, kad ji būtų labiau pasiekama ne tik piliečiams, bet ir užsienyje; pabrėžia, kad visos demokratinės organizacijos turi ginti demokratiją ir laikytis teisinės valstybės principo bei prisiimti bendrą atsakomybę už bendravimą su piliečiais, naudojant jiems tinkamiausias kalbas ir platformas;

40. ragina valstybes nares užtikrinti veiksmingas viešosios komunikacijos kampanijas, susijusias su COVID-19 pandemija, siekiant laiku skleisti tikslią informaciją, kad būtų galima užkirsti kelią dezinformacijai, visų pirma, susijusiai su vakcinomis;

41. yra labai susirūpinęs dėl daugiausiai iš Maskvos ir Pekino, taip pat iš Ankaros skleidžiamos užsienietiškos valstybinės propagandos, kuri išverčiama į vietos kalbas ir perkeliama, pvz., į subjektų RT, „Sputnik“, „Anadolu“, CCTV, „Global Times“, „Xinhua“, „TRT World“ ar Kinijos komunistų partijos remiamą žiniasklaidos turinį, pateikiamą kaip žurnalistiką ir platinamą laikraščiais; teigia, kad tokie kanalai negali būti laikomi tikra žiniasklaida, todėl jiems neturėtų būti taikomos demokratinės žiniasklaidos teisės ir apsauga; lygiai taip pat yra susirūpinęs dėl to, kaip šie naratyvai pateko ir į tikrus žurnalistinius produktus; pabrėžia, kad būtina ugdyti sąmoningumą Rusijos ir Kinijos dezinformacijos kampanijų klausimais, kuriomis siekiama kenkti demokratinėms vertybėms ir skaldyti ES, nes tai – pagrindinis dezinformacijos šaltinis Europoje; ragina Komisiją inicijuoti minimaliųjų žiniasklaidos standartų tyrimą, kuriuo būtų remiamasi svarstant galimybę atšaukti licencijas pažeidimų atvejais; prašo Komisijos įtraukti tyrimo išvadas į būsimus teisės aktus, pvz., galimą žiniasklaidos laisvės aktą; pažymi, kad užsienio subjektai gali klaidingai prisistatyti kaip žurnalistai; mano, kad tokiais atvejais turėtų būti įmanoma taikyti sankcijas tam asmeniui ar organizacijai, pvz., įvardijant ir sugėdinant, sudarant juodusius sąrašus iš spaudos renginių arba panaikinant žiniasklaidos akreditaciją;

42. yra labai susirūpinęs dėl išpuolių, priekabiavimo, smurto ir grasinimų žurnalistams, žmogaus teisių gynėjams ir kitiems asmenims, atskleidžiantiems užsienio šalių kišimąsi, kurie taip pat gali pakenkti jų nepriklausomybei; ragina Komisiją skubiai pateikti konkrečius ir plataus užmojo pasiūlymus dėl visų šių asmenų saugumo, įskaitant antistrateginius ieškinius prieš visuomenės dalyvavimą (SLAPP) ir ekonominę, teisinę ir diplomatinę paramą, kaip paskelbta Europos demokratijos veiksmų plane; todėl palankiai vertina 2021 m. rugsėjo 16 d. Komisijos rekomendaciją (ES) 2021/1534 dėl žurnalistų ir kitų žiniasklaidos specialistų apsaugos, saugumo ir įgalėjimo užtikrinimo Europos Sąjungoje⁽¹⁴⁾; ragina valstybes nares teisėkūros ir neteisėkūros priemonėmis faktiškai apsaugoti žurnalistus ir kitus žiniasklaidos specialistus;

43. pabrėžia, kad reikia įtraukti vietos ir regionų sprendimus priimančius asmenis, atsakingus už strateginius sprendimus jų kompetencijai priklausančiose srityse, pvz., infrastruktūros, kibernetinio saugumo, kultūros ir švietimo srityse; pabrėžia, kad vietos ir regionų politikai ir valdžios institucijos dažnai gali anksti nustatyti nerimą keliančius pokyčius, ir pabrėžia, kad dažnai reikia vietos žinių norint nustatyti ir įgyvendinti tinkamas atsakomąsias priemones;

⁽¹⁴⁾ OL L 331, 2021 9 20, p. 8.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

44. ragina Komisiją ir valstybes nares sukurti komunikacijos kanalus ir platformas, kuriose įmonės, NVO ir asmenys, įskaitant diasporoms priklausančius asmenis, galėtų pranešti, jei nukentėtų nuo manipuliavimo informacija ar kišimosi; ragina valstybes nares remti tuos, kurie tampa išpuolių aukomis ir kurie žino apie tokius išpuolius arba patiria spaudimą;

Užsienio šalių kišimasis naudojantis interneto platformomis

45. palankiai vertina siūlomą Kovos su dezinformacija praktikos kodekso peržiūrą ir pasiūlymus dėl Skaitmeninių paslaugų akto, Skaitmeninės rinkos akto ir kitų priemonių, susijusių su Europos demokratijos veiksmų planu, nes tai gali būti veiksmingos kovos su užsienio šalių kišimosi priemonės; rekomenduoja per galutinį šių tekstų svarstymą atsižvelgti į likusioje šio skirsnio dalyje išdėstytus aspektus;

46. pabrėžia, kad žodžio laisvė negali būti klaidingai interpretuojama kaip laisvė užsiimti internetine veikla, kuri yra neteisėta ne internete, pvz., priekabiavimu, neapykantą kurstančiomis kalbomis, rasine diskriminacija, terorizmu, smurtu, šnipinėjimu ir kitais grasinimais; pabrėžia, kad platformos turi ne tik laikytis šalies, kurioje jos vykdo veiklą, teisės aktų, bet ir laikytis sąlygų, ypač tų, kurios susijusios su kenksmingu turiniu internete; ragina platformas labiau stengtis siekti užkirsti kelią pakartotiniam neteisėto turinio, kuris yra identiškas tam, kuris buvo pripažintas neteisėtu ir pašalintas, atsiradimui;

47. pabrėžia, kad, visų pirma, reikia toliau tirti daugėjančius dezinformacijos ir užsienio šalių kišimosi internete atvejus ir priimti ES teisės aktus, kuriais būtų užtikrintas gerojai didesnis ir faktinis interneto platformų vykdomų operacijų ir teisėtų priedų prašytojų priedų prie duomenų skaidrumas, stebėseną ir atskaitomybę, visų pirma tais atvejais, kai sprendžiami algoritmų ir internetinės reklamos klausimai; ragina socialinės žiniasklaidos įmones išsaugoti reklamos bibliotekas;

48. ragina reguliuoti ir imtis veiksmų siekiant įpareigoti platformas, ypač tas, kurios kelia sisteminę riziką visuomenei, imtis veiksmų, kad būtų sumažintas manipuliavimo informacija ir kišimosi mastas, pvz., naudojant žymas, kuriose nurodomi tikrieji paskyrų autoriai, ribojama paskyrų, reguliariai naudojamų dezinformacijai skleisti arba reguliariai pažeidžiančių platformos nuostatas ir sąlygas, aprėptis, sustabdomos ir, jei reikia ir remiantis aiškiais teisės aktais, panaikinamos neautentiškos paskyros, naudojamos koordinuotoms kišimosi kampanijoms vykdyti, arba demonetizuojamos dezinformacijos sklaidos svetainės, nustatomos jų algoritmų, reklamos modelių, rekomendavimo sistemų ir DI technologijų keliamos trikdžių rizikos mažinimo priemonės ir ženklinamas dezinformacijos turinys tiek įrašuose, tiek komentaruose; primena, kad šios priemonės turi būti įgyvendinamos skaidriai ir atsakingai;

49. ragina Komisiją visapusiškai atsižvelgti į 2021 m. birželio mėn. priimtas Europos Tarybos gaires dėl geriausios patirties siekiant veiksmingų teisinių ir procedūrinių turinio moderavimo savireguliuojimo ir bendro reguliavimo mechanizmų sistemų;

50. ragina griežčiau vykdyti Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą⁽¹⁵⁾, kuriuo ribojama, kokį kiekį duomenų apie vartotojus duomenų platformos gali kaupti ir kiek laiko šie duomenys gali būti naudojami, visų pirma platformos ir taikomosios programėlės, naudojančios labai privačius ir (arba) neskelbtinus duomenis, teikiančios tokias paslaugas kaip pranešimų siuntimas, sveikatos priežiūra, finansai, pažintys ir mažų grupių diskusijos; ragina priedų valdytojų platformas nederinti asmens duomenų su asmens duomenimis, gautais teikiant kitas priedų valdytojo teikiamas paslaugas, arba su asmens duomenimis, gautais teikiant trečiųjų šalių paslaugas, kad būtų taip pat lengva nesutikti, kad duomenys būtų saugomi ir jais būtų dalijamasi, ir leisti naudotojams pasirinkti, ar juos tikslingai nukreipti į kitą prie individualių poreikių pritaikytą reklamą internete; palankiai vertina visas pastangas uždrausti labai tikslingus politinės reklamos metodus, ypač tuos, kurie grindžiami neskelbtiniais asmens duomenimis, pvz., etnine kilme, religiniais įsitikinimais ar seksualine orientacija, bet jais neapsiribojant, ir prašo Komisijos apsvarstyti galimybę draudimą taikyti labai tikslinei reklamai, kad ji būtų taikoma ir konkrečiais klausimais grindžiamai reklamai;

51. ragina nustatyti privalomas ES taisykles, pagal kurias platformos privalėtų bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis siekiant nuolat išbandyti jų sistemas, ir nustatyti, vertinti ir mažinti manipuliavimo informacija, kišimosi ir

⁽¹⁵⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

silpnųjų vietų, atsirandančių naudojantis jų paslaugomis, riziką, įskaitant tai, kaip jų paslaugų dizainu ir valdymu prisidedama prie šios rizikos; ragina nustatyti privalomas ES taisykles, pagal kurias platformos būtų įpareigos sukurti sistemas, skirtas stebėti, kaip naudojamos jų paslaugomis, pvz., sukurti populiariausio ir daugiausiai dėmesio sulaukiančio talpinamo turinio stebėjimo tikruoju laiku sistemos kiekvienoje šalyje apžvalgą, taip siekiant nustatyti manipuliavimą informacija ir kišimąsi ir pranešti apie įtariamą kišimąsi atsakingoms nacionalinėms, taip pat padidinti išlaidas tiems subjektams, kurie gali nekreipti dėmesio į bet kokius tokius veiksmus, kuriuos palengvina jų sistemos;

52. ragina interneto platformas skirti pakankamai išteklių, kad būtų užkirstas kelias žalingam užsienio šalių kišimuisi, taip pat užtikrinti geresnes darbo sąlygas, psichologinę priežiūrą ir sąžiningą atlygį turinio moderatoriams; ragina dideles socialinės žiniasklaidos platformas teikti išsamias ataskaitas pagal šalis dėl išteklių, skirtų faktų tikrinimui šalies viduje, mokslinių tyrimų veiklai, turinio moderavimui, įskaitant žmogiškuosius ir DI pajėgumus atskiromis kalbomis, ir bendradarbiavimui su vietos pilietine visuomene; pabrėžia, kad šioms platformoms reikia dėti daugiau pastangų siekiant kovoti su dezinformacija mažesnėse ir komerciškai mažiau pelningose ES rinkose;

53. ragina socialinės žiniasklaidos platformas visapusiškai gerbti visų ES piliečių lygybę, nepriklausomai nuo kalbos, vartojamos kuriant jų paslaugas, priemonės ir stebėsenos mechanizmus, taip pat priemonės, kuriomis siekiama didesnio skaidrumo ir saugesnės interneto aplinkos; pabrėžia, kad tai susiję ne tik su visomis oficialiosiomis nacionalinėmis ir regioninėmis kalbomis, bet ir su didelėmis ES išsivijų kalbomis; pabrėžia, kad šios paslaugos taip pat turėtų būti prieinamos klausos sutrikimų turintiems asmenims;

54. ragina platformų naudotojus ir turinio metaduomenyse aiškiai ir įskaitomai paženklinti sintetinę vaizdakaitą, kad būtų lengviau ją atsekti informacijos ieškantiems subjektams ir faktų tikrintojams; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina iniciatyvas, kuriomis siekiama pagerinti turinio autentiškumą ir atsekamumą, pvz., vandens ženklų ir autentiškumo standartų kūrimą ir pasaulinių standartų nustatymą;

55. ragina reglamentuoti paslaugas, kuriomis siūlomos manipuliavimo socialine žiniasklaida priemonės ir paslaugos, pvz., paskyrų ar turinio aprėpties didinimą naudojant dirbtinį dalyvavimą ar neautentiškus profilius; pabrėžia, kad šis reglamentas turi būti grindžiamas išsamiau dabartinės praktikos ir susijusios rizikos vertinimu ir turėtų užkirsti kelią piktavališkų veikėjų naudojimuisi šiomis paslaugomis politinio kišimosi tikslais;

56. pabrėžia, kad pageidaujantiems reklamuotis reikia užtikrinti skaidrumą dėl fizinio ar juridinio asmens, atsakingo už internetinį turinį ir paskyras, tikrumo; ragina platformas pradėti taikyti mechanizmus, kuriais būtų galima nustatyti ir išaldyti visų pirma neautentiškas paskyras, susijusias su suderintomis įtakos operacijomis; pabrėžia, kad ši praktika neturėtų trukdyti galimybei būti anonimiškam internete, kuri yra itin svarbi užtikrinant žurnalistų, aktyvistų, marginalizuotų bendruomenių ir pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų (pvz., informatorių, disidentų ir autokratių režimų politinių oponentų) apsaugą, ir neturėtų sudaryti prielaidų kurti satyrinio bei humoristinio pobūdžio paskyras;

57. pabrėžia, kad didesnė atsakomybė už turinio šalinimą neturi lemti teisėto turinio savavališko pašalinimo; primygtinai ragina būti atsargiems dėl visiško tikrų asmenų paskyrų išaldymo arba masinio automatinių filtrų naudojimo; susirūpinęs atkreipia dėmesį į savavališkus platformų sprendimus pašalinti renkamųjų pareigūnų paskyras; pabrėžia, kad šios paskyros turėtų būti panaikintos tik remiantis aiškiais demokratinėmis vertybėmis grindžiamais teisės aktais, kurie perkeliama į verslo politiką ir įgyvendinami atliekant nepriklausomą demokratinę priežiūrą, ir kad turi egzistuoti visapusiškai skaidrus procesas, pagal kurį numatoma teisė pateikti skundą;

58. ragina nustatyti privalomas taisykles, pagal kurias būtų reikalaujama, kad platformos sukurtų lengvai prieinamus ir veiksmingus komunikacijos kanalus asmenims ar organizacijoms, norintiems pranešti apie neteisėtą turinį, sąlygų pažeidimą, dezinformaciją arba užsienio šalių kišimąsi ar manipuliavimą, atitinkamais atvejais suteikiant kaltinamiems asmenims galimybę pateikti atsakymą prieš imantis jų atžvilgiu ribojamųjų veiksmų, ir nustatyti nešališkas bei skaidrias, greitas bei prieinamas klausimo perdavimo ir apskundimo procedūras nuo internete skelbiamo turinio nukentėjusiems asmenims, apie turinį pranešantiems subjektams ir nuo sprendimo ženklinti, apriboti matomumą, panaikinti prieigą prie paskyrų ar jas išaldyti arba apriboti prieigą prie pajamų iš reklamos nukentėjusiems asmenims ar organizacijoms; rekomenduoja, kad socialinės žiniasklaidos platformos kiekvienai valstybei narei paskirtų konkretų informacinį punktą ir sudarytų darbo grupę kiekvieniems svarbiems rinkimams kiekvienoje valstybėje narėje;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

59. ragina teisės aktais nustatyti taisykles, kuriomis naudotojams ir plačiajai visuomenei užtikrinamas skaidrumas, pvz., nustatyti pareigą platformoms sukurti viešus internetinės reklamos archyvus, kuriuose galima paprastai atlikti paiešką ir susipažinti su informacija apie, be kita ko, jos tikslinę grupę, už jas sumokėjusį subjektą, taip pat moderuoto bei pašalinto turinio archyvus, nustatyti savireguliacines priemones ir suteikti visa apimančią ir prasmingą prieigą prie informacijos apie algoritmų kūrimą, naudojimą ir poveikį nacionalinėms kompetentingoms institucijoms, patikrintiems tyrėjams, susijusiems su akademinėmis institucijomis, žurnalistams, pilietinės visuomenės organizacijoms ir viešajam interesui atstovaujančioms tarptautinėms organizacijoms; mano, jog šių bibliotekų metrika turėtų būti suderinta, kad būtų galima atlikti kelių platformų analizę ir sumažinti platformoms tenkančią administracinę naštą;

60. ragina panaikinti verslo modelius, kuriais asmenys skatinami ilgiau naudotis platformomis, jiems nuolat teikiant įtraukų turinį; ragina teisėkūros sprendimus priimančius subjektus ir platformas pasitelkiant moderatorius žmones ir auditorius trečiuosius asmenis užtikrinti, kad algoritmai neskatinėtų neteisėto, ekstremistinio, diskriminacinio ar radikalizuojančio turinio, o sudarytų galimybę vartotojams matyti įvairius požiūrius ir teiktų pirmenybę faktams bei moksliskai pagrįstam turiniui, visų pirma tokiais svarbiais socialiniais klausimais, kaip visuomenės sveikata ir klimato kaita, ir juos skatintų; mano, kad išipareigojimu grindžiamos ir priklausomybę sukeliančios reitingavimo sistemos kelia sistemine grėsmę mūsų visuomenei; ragina Komisiją spręsti esamą kainų paskatų problemą, nes itin tikslinių skelbimų, kurių turinys skatina susipriešinimą, kainos už tą patį peržiūrų skaičių dažnai yra daug mažesnės nei mažiau tikslinių skelbimų, kurių turinys skatina socialinę integraciją;

61. ragina pakeisti algoritmus siekiant liautis skatinti turinį iš neautentiškų paskyrų ir kanalų, kurie dirbtinai skatina žalingo užsienio manipuliavimo informacija plitimą; ragina pakeisti algoritmus, kad jie nepropaguotų susipriešinimą skatinančio ir pyktį sukeliančio turinio; pabrėžia, kad ES turi imtis priemonių, kuriomis socialinės žiniasklaidos bendrovėms būtų nustatytas teisinis reikalavimas dėti kuo didesnes pastangas, kad būtų užkirstas kelias plisti dezinformacijai, kai tik nustatoma jos atvejų, ir kad platformoms turi kilti padarinių, jei jos nesilaiko reikalavimo pašalinti dezinformaciją;

62. pabrėžia, kad reikia tobulinti testavimo etapą ir sistemingai įvertinti su algoritmais susijusias pasekmes, įskaitant tai, kaip jie formuoja viešąjį diskursą ir daro įtaką politiniams rezultatams, taip pat kaip teikiamas prioritetas turiniui; pabrėžia, kad tokiose apžvalgose taip pat turėtų būti nagrinėjama, ar platformos yra pajėgios laikytis jų atitinkamose sąlygose prisiimtų garantijų ir ar jos turi pakankamai įdiegtų apsaugos priemonių, kad būtų užkirstas kelias suderintam didelio masto neautentiškam elgesiui, kuriuo siekiama manipuluoti jų platformose rodomu turiniu;

63. yra sunerimęs dėl vidutiniškai 65 mln. EUR pajamų iš reklamos, kurias kiekvienais metais gauna maždaug 1 400 dezinformaciją skleidžiančių svetainių, kurių taikinyis – ES piliečiai⁽¹⁶⁾; pabrėžia, kad be atitinkamų reklamos skelbėjų sutikimo ar net jų žinios kenkėjiškose svetainėse, skleidžiančiose neapykantą kurstančią kalbą ir dezinformaciją, atsiduria ir taip jas finansuoja internetinė reklama, kartais net valstybės institucijų reklama; atkreipia dėmesį į tai, kad 97 proc. šių pajamų iš reklamos tenka penkioms įmonėms, įskaitant „Google Ads“, ir jos yra atsakingos už tai, kokias reklamų skelbimo svetainės įtraukia į savo atranką, taigi turi galią nustatyti, kuris turinys yra monetizuojamas ir kuris ne; mano, jog nepriimtina, kad lėšų iš reklamos paskirstymo algoritmai yra visiškai nepažįstami visuomenei; ragina Komisiją pasinaudoti konkurencijos politikos ir antimonopolinės teisės priemonėmis siekiant užtikrinti, kad rinka būtų veikianti, ir panaikinti šį monopolį; ragina šiuos subjektus užkirsti kelią dezinformacijos svetainių finansavimui iš jų reklamos paslaugų; sveikina organizacijas, siekiančias didinti informuotumą šiuo klausimu; pabrėžia, kad reklamos skelbėjai turėtų turėti teisę žinoti ir nuspręsti, kur skelbiama jų reklama ir kuris tarpininkas tvarkė jų duomenis; ragina sukurti tarpininkavimo procesą, kuris suteiktų galimybę reklamos skelbėjams susigrąžinti lėšas, kai skelbimai pateikiami svetainėse, kuriose skatinama dezinformacija;

64. pabrėžia, jog tam, kad priėmus atnaujintą Kovos su dezinformacija praktikos kodeksą, Skaitmeninių paslaugų aktą, Skaitmeninės rinkos aktą ir kitas su Europos demokratijos veiksmų planu susijusias priemones, būtų galima reguliariai vertinti jų įgyvendinimą nacionaliniu ir ES lygmenimis ir nedelsiant nustatyti bei pašalinti spragas, taip pat skirti sankcijas už netinkamą išipareigojimų įgyvendinimą ir neveikimą, bus reikalinga veiksminga apžvalga, vertinimas ir sankcijų mechanizmas; atsižvelgdamas į tai, ragina kiekvienoje valstybėje narėje suburti stiprius ir išradingus skaitmeninių paslaugų koordinatorius, taip pat skirti pakankamai išteklių, kad Komisijos vykdomoji institucija galėtų vykdyti pagal Skaitmeninių paslaugų aktą jai pavestas užduotis; be to, pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad būtų atliekamas nepriklausomas Komisijos patvirtintas interneto platformų auditas; pažymi, kad siekiant užtikrinti auditorių nepriklausomumą, atskiros platformos negali jų finansuoti;

⁽¹⁶⁾ https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/232164/revised_Agenda%20item%207_Clare%20Melford_GDI_Deck_EU-Ad-funded_Di-sinfo.pdf

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

65. atsižvelgdamas į tai, ragina bendro reguliavimo priemonėmis apibrėžti objektyvius pagrindinius veiklos rodiklius, kad būtų galima užtikrinti platformų veiksmų patikrinamumą ir poveikį; pabrėžia, kad šie pagrindiniai veiklos rodikliai turėtų apimti konkrečios šalies metriką, pvz., auditoriją, į kurią nukreipta dezinformacija, įtraukti (pelės spustelėjimų skaičių ir t. t.), šalies faktų tikrinimo ir mokslinių tyrimų veiklos finansavimą, taip pat pilietinės visuomenės santykių šalyje paplitimą ir tvirtumą;

66. yra labai susirūpinęs dėl skaidrumo stokos persvarstant Kovos su dezinformacija praktikos kodeksą, nes diskusijos iš esmės buvo paliktos tik privačiajam sektoriui ir Komisijai; apgailestauja dėl to, kad rengiant Praktikos kodekso pakeitimų projektą nebuvo tinkamai konsultuojamasi su Europos Parlamentu, visų pirma su specialiuoju INGE komitetu, ir kai kuriais kitais pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais;

67. apgailestauja dėl to, kad Praktikos kodeksas išlieka savireguliacinio pobūdžio, nes savireguliacijos nepakanka siekiant apsaugoti visuomenę nuo kišimosi ir bandymų manipuliuoti; yra susirūpinęs dėl to, kad atnaujintas Kovos su dezinformacija praktikos kodeksas gali nepajėgti išspręsti būsimų problemų; yra susirūpinęs dėl to, kad Kovos su dezinformacija praktikos kodekso griežtinimo gairės stipriai priklauso nuo Komisijos pasiūlymo dėl Skaitmeninių paslaugų akto; ragina imtis skubių veiksmų, kad, siekiant užtikrinti ES pasirengimą iki kitų vietos, regioninių, nacionalinių ir Europos Parlamento rinkimų, į Praktikos kodeksą būtų įtraukti platformoms taikomi privalomi išpareigojimai;

68. ragina ES apsaugoti ir skatinti dialogą technologijų bendruomenėje ir keitimąsi informacija apie socialinių platformų elgseną ir strategijas; mano, kad tik atvira technologijų bendruomenė gali sustiprinti visuomenės nuomonę prieš išpuolius, manipuliavimą ir kišimąsi; ragina apsvaistyti galimybę įsteigti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę grindžiamą Keitimosi informacija apie dezinformaciją ir jos analizės centrą (ISAC), kuriame jo nariai sektų bei pagal grėsmės klasifikaciją ženklinutą informaciją apie grėsmes dėl dezinformacijos turinio bei ją siunčiant dalyvaujančius subjektus ir keistūsi ta informacija; mano, kad tai galėtų būti naudinga ES skubių pranešimų apie pavojų sistemai ir G7 mechanizmui, taip pat būtų naudinga mažesniems subjektams, turintiems mažiau išteklių; be to, siekiant demonetizuoti žalingą turinį, ragina sukurti pramonės šakos lygmens dezinformaciją reglamentuojantį reklamos paslaugų ir internetinių monetizavimo paslaugų standartą, kurį taip pat turėtų taikyti internetinės mokėjimo sistemos ir e. prekybos platformos, o jo auditą turėtų atlikti trečiasis asmuo;

69. pabrėžia, jog reikia, kad kodeksas veiktų kaip efektyvi priemonė, kol įsigalios Skaitmeninių paslaugų aktas; mano, kad kodekse turėtų būti iš anksto numatytos kai kurie Skaitmeninių paslaugų akte nustatytos pareigos, o jį pasirašiusios šalys privalėtų įgyvendinti kai kurias Skaitmeninių paslaugų akto nuostatas, susijusias su tyrėjų ir reguliavimo subjektų prieiga prie duomenų ir reklamos skaidrumu, įskaitant algoritminių ir rekomendavimo sistemų skaidrumą; primygtinai ragina pasirašiusias šalis užtikrinti, kad nepriklausomas auditorius atliktų auditą, kaip jos laikosi šių išpareigojimų, ir ragina paskelbti šias audito ataskaitas;

70. apgailestauja dėl to, kad kodekso laikymosi stebėsenos procesas stokoja skaidrumo, taip pat apgailestauja dėl kodekso persvarstymo laiko, nes ji bus baigta dar iki specialiajam INGE komitetui pateikiant išvadą; pažymi, kad turėtų būti viešai skelbiamos bent posėdžių darbotvarkės, baigiamosios pastabos ir dalyvių sąrašai; ragina pasirašiusiąsias šalis paliudyti Parlamente apie savo išpareigojimus, susijusius su kodeksu, ir apie tai, kaip jos įgyvendina ir įgyvendins šiuos išpareigojimus;

71. mano, kad tokios nepriklausomos žiniasklaidos reguliavimo institucijos, kaip Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupė, galėtų atlikti esminį vaidmenį atliekant kodekso stebėseną ir jį įgyvendinant;

72. palankiai vertina pasiūlymą įsteigti darbo grupę, numatytą Europos Komisijos gairėse dėl kodekso griežtinimo; primygtinai reikalauja, kad Komisija pakviestų Parlamento, nacionalinių reguliavimo subjektų ir kitų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant pilietinę visuomenę bei mokslinių tyrimų bendruomenę, atstovus dalyvauti šioje darbo grupėje;

Ypatingos svarbos infrastruktūros objektai ir strateginiai sektoriai

73. mano, kad, atsižvelgiant į ypatingos svarbos infrastruktūros objektų tarpusavio ryšį ir tarpvalstybinį pobūdį, jie tampa vis mažiau atsparūs išorės kišimuisi, ir mano, kad reikėtų persvarstyti šiuo metu galiojančią sistemą; todėl palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl naujos direktyvos, kuria siekiama pagerinti ypatingos svarbos subjektų, teikiančių esmines paslaugas Europos Sąjungoje, atsparumą;

74. rekomenduoja valstybėms narėms išsaugoti prerogatyvą nustatyti ypatingos svarbos subjektus, tačiau būtinas veiksmų koordinavimas ES lygmeniu siekiant:

a) sustiprinti daugelio subjektų naudojamus ryšių ir komunikacijos kanalus, be kita ko, bendro ES misijų ir operacijų saugumo tikslais;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- b) teikti paramą valstybių narių kompetentingoms institucijoms per ypatingos svarbos subjektų atsparumo grupę, užtikrinant įvairių suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą ir visų pirma aktyviai įtraukiant mažąsias ir vidutines įmones (MVI), pilietinės visuomenės organizacijas ir profesines sąjungas;
- c) skatinti keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais ne tik tarp valstybių narių, bet ir regioniniu bei vietos lygmenimis, įskaitant Vakarų Balkanų valstybes, taip pat tarp ypatingos svarbos infrastruktūros objektų savininkų bei operatorių, be kita ko, pasitelkiant tarpžinybinę komunikaciją, kad ankstyvame etape būtų nustatyti pokyčiai ir parengtos tinkamos atsakomosios priemonės;
- d) įgyvendinti bendrą reagavimo į kibernetinius išpuolius prieš ypatingos svarbos infrastruktūros objektus strategiją;

75. rekomenduoja išplėsti ypatingos svarbos subjektų sąrašą, į jį įtraukiant skaitmeninę rinkimų infrastruktūrą ir švietimo sistemas, atsižvelgiant į jų ypatingą svarbą užtikrinant ES ir jos valstybių narių ilgalaikį veikimą bei stabilumą, ir numatyti lankstumo sprendžiant, kokius naujus saugotinus strateginius sektorius įtraukti į sąrašą;

76. ragina laikytis visa apimančio ES požiūrio sprendžiant hibridinių grėsmių rinkimų procesams klausimus ir gerinti valstybių narių veiksmų koordinavimą ir bendradarbiavimą; ragina Komisiją per rinkimus kritiškai įvertinti priklausomybę nuo platformų ir duomenų infrastruktūros; mano, kad trūksta privačiojo sektoriaus demokratinės priežiūros; ragina plėsti platformų demokratinę priežiūrą, įskaitant tinkamą kompetentingų institucijų prieigą prie duomenų ir algoritmų;

77. rekomenduoja užtikrinti, kad pareigos, kylančios iš siūlomos direktyvos, įskaitant visai ES ir kiekvienai šaliai kylančių grėsmių, rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, turėtų atspindėti naujausius pokyčius, o šį vertinimą turi atlikti Jungtinis tyrimų centras kartu su EIVT Žvalgybos ir situacijų centru; pabrėžia, jog šioms institucijoms reikia turėti pakankamai išteklių, kad jos galėtų atlikti naujausią ir pažangiausią analizę ir vykdyti griežtą demokratinę priežiūrą, – tačiau tai neturėtų trukdyti Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūrai atlikti išankstinį vertinimą, kad būtų užtikrinta pagarba pagrindinėms teisėms;

78. mano, kad ES ir jos valstybės narės turi numatyti finansavimo alternatyvų Vakarų Balkanų šalims kandidatėms ir kitoms potencialioms šalims kandidatėms, kur tiesiogines užsienio investicijas trečiosios šalys taiko kaip geopolitinę poveikio šioms šalims didinimo priemonę, siekdamos, kad didelė dalis ES ir šalies kandidatės ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nepatektų ES nepriklausančių šalių ir už ES ribų veikiančių įmonių nuosavybėn, kaip tai nutiko su Pirėjo uostu Graikijoje ir kaip šiuo metu vyksta Kinijai investuojant į povandeninius kabelius Baltijos, Viduržemio ir Arkties jūrose; todėl palankiai vertina Tiesioginių užsienio investicijų tikrinimo reglamentą, kuris yra svarbi priemonė su užsienio investicijomis susijusiems valstybių narių veiksams koordinuoti, ir ragina nustatyti griežtesnę reguliavimo sistemą ir griežčiau įgyvendinti tą sistemą siekiant užtikrinti, kad neigiamą poveikį ES saugumui darančios tiesioginės užsienio investicijos, kaip nustatyta reglamente, būtų blokuojamos ir kad daugiau tiesioginių užsienio investicijų tikrinimo įgaliojimų būtų pavesta ES institucijoms; ragina panaikinti mažiausią kainą pasiūliusio dalyvio principą priimant vyriausybės investicinius sprendimus; ragina visas valstybes nares, kuriose nėra investicijų tikrinimo mechanizmų, nustatyti tokias priemones; mano, kad, siekiant sudaryti tiesioginių užsienio investicijų srautų schemą ir juos įvertinti, ši sistema taip pat turėtų būti geriau susieta su nepriklausomomis analizėmis, kurias atlieka nacionaliniai ir ES institutai arba kiti atitinkami suinteresuotieji subjektai, pavyzdžiui, ekspertų grupės; mano, kad, siekiant sumažinti ES ir jos valstybių narių priklausomybę nuo didelės rizikos tiekėjų, taip pat galėtų būti tikslinga į sistemą įtraukti ir kitus strateginius sektorius, pavyzdžiui, 5G bei kitų informacinių ir ryšių technologijų (IRT) sektorių; pabrėžia, kad šis požiūris turėtų būti vienodai taikomas šalims kandidatėms ir potencialioms šalims kandidatėms;

79. mano, kad ES susiduria su daugiau problemų dėl investicijų trūkumo praeityje, nes dėl to ji tapo labiau priklausoma nuo technologijų tiekėjų iš užsienio; rekomenduoja apsaugoti ypatingos svarbos infrastruktūros objektų ir ypatingos svarbos medžiagų gamybos ir tiekimo grandines ES; mano, kad ES perėjimas prie atviro strateginio savarankiškumo ir skaitmeninio suverenumo yra svarbus ir teisingas būdas žengti pirmyn; pabrėžia, kad tikimasi, jog ES diegs naujas priemones savo geopolitinei padėčiai stiprinti, įskaitant kovos su prievarta priemonę; mano, kad Komisijos paskelbtas Europos lustų aktas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad lustų gamybai itin svarbios dalys būtų gaminamos Europos Sąjungoje, yra svarbus žingsnis mažinant priklausomybę nuo tokių trečiųjų šalių, kaip Kinija ir JAV; mano, kad, siekiant išvengti lenktynių dėl nacionalinių viešųjų subsidijų ir bendrosios rinkos susiskaidymo, investicijos į lustų gamybą turi būti koordinuojamos visoje ES ir remiantis paklausos analize; todėl ragina Komisiją įsteigti specialų Europos puslaidininkių fondą, kuris galėtų teikti paramą itin reikalingos kvalifikuotos darbo jėgos kūrimui ir kompensuoti didesnes gamybos bei projektavimo įrenginių išlaidas ES; mano, kad skatinant puslaidininkių gamybą ES svarbus partneris yra Taivanas;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

80. ragina toliau vystyti Europos duomenų infrastruktūros ir paslaugų teikėjų tinklus, kuriuose taikomi Europos saugumo standartai, kaip antai GAIA-X, – tai svarbus žingsnis kuriant konkurencingas alternatyvas esamiems paslaugų teikėjams ir atvirą, skaidrią bei saugią skaitmeninę ekonomiką; pabrėžia, kad reikia stiprinti mažąsias ir vidutines įmones ir vengti debesijos rinkos kartelių; primena, kad duomenų centrai yra ypatingos svarbos infrastruktūros objektai; yra susirūpinęs dėl trečiųjų šalių ir jų įmonių įtakos GAIA-X plėtojimui;

81. pabrėžia, kad tokių viešųjų elektroninių ryšių tinklų, kaip interneto magistraliniai tinklai ir povandeninių ryšių kabeliai, integralumas, prieinamumas ir konfidencialumas turi esminę reikšmę saugumui; ragina Komisiją ir valstybes nares užkirsti kelią sabotavimui ir šnipinėjimui šiuose ryšių tinkluose ir skatinti naudoti sąveikius saugaus maršruto parinkimo standartus, kad būtų užtikrintas elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų integralumas ir patikimumas, taip pat pasitelkiant naujausią strategiją „Global Gateway“;

82. ragina Komisiją pasiūlyti veiksmų, kuriais siekiama užtikrinti saugų, tvarų ir sąžiningą žaliavų, naudojamų gaminti svarbiausiems komponentams ir technologijoms, įskaitant baterijas ir įrangą, 5G ir vėlesnes technologijas, taip pat chemijos ir farmacijos produktus, tiekimą, kartu pabrėždamas pasaulinės prekybos, tarptautinio bendradarbiavimo užtikrinant visapusišką pagarbą darbuotojų teisėms ir gamtinei aplinkai, taip pat su išteklių naudojimu susijusių tarptautinių socialinių ir tvarumo standartų vykdymo užtikrinimo svarbą; primena, kad būtina skirti reikiamą finansavimą moksliniams tyrimams ir plėtrai, kad tiekimo grandinės sutrikimo atveju būtų rasta tinkamų pakaitalų;

Užsienio šalių kišimasis per rinkimų procesą

83. ragina nustatyti, kad viso rinkimų proceso apsauga yra vienas svarbiausių ES ir nacionalinio saugumo klausimas, nes laisvi ir sąžiningi rinkimai yra demokratinio proceso pagrindas; ragina Komisiją sukurti geresnę reagavimo sistemą, kuria siekiama kovoti su užsienio šalių kišimusi į rinkimų procesą, kuri, be kitų priemonių, turėtų apimti tiesioginės komunikacijos su piliečiais kanalus;

84. pabrėžia, kad būtina didinti visuomenės atsparumą dezinformacijai rinkimų proceso metu, be kita ko, privačiame ir akademiname sektoriuose, ir taikyti kompleksinį požiūrį, pagal kurį su tokiu kišimusi turėtų būti kovojama nuolat, pradedant mokyklinio ugdymo programomis ir baigiant balsavimo techniniu integralumu bei patikimumu, taip pat taikant struktūrines priemones, kuriomis kovojama su šio reiškinio hibridiniu pobūdžiu; ragina visų pirma parengti pasirengimo 2024 m. Europos Parlamento rinkimams planą, kuris turėtų apimti strategiją, Europos politinių partijų ir jų darbuotojų mokymą bei informuotumo didinimą, taip pat sustiprintas saugumo priemones, kuriomis būtų užkertamas kelias užsienio šalių kišimusi;

85. mano, kad klaidinga informacija ir dezinformacija socialiniuose tinkluose tampa vis didesne rinkimų sąžiningumo problema; mano, kad socialinės žiniasklaidos platformos turėtų užtikrinti, kad būtų įgyvendinama ir tinkamai veikta rinkimų sąžiningumo apsaugos politika; yra sunerimęs dėl naujausių išvadų apie atvejus, kai privačias įmones pasitelkia piktavališki subjektai, siekdami kištis į rinkimus, skleisti melagingus naratyvus ir plačiai sklindančias sąmokslų teorijas, daugiausia socialiniuose tinkluose; ragina atlikti nuodugnų tyrimą, kaip kovoti su samdomosios dezinformacijos reiškiniu, nes jis tampa vis sudėtingesnis ir vis labiau plinta visose pasaulio šalyse;

86. pabrėžia, kad teikiant reikšmingą informaciją ir konkrečias rekomendacijas dėl rinkimų sistemos atsparumo didinimo ir pagalbos kovojant su užsienio šalių kišimusi į rinkimų procesą labai svarbus vaidmuo tenka rinkimų stebėjimo misijoms; ragina tobulinti ir stiprinti rinkimų procesą, kur rinkimų stebėjimo misijos yra pagrindinė priemonė kovojant su tendencija, kai neliberalūs režimai, besistengiantys sudaryti demokratijos išpūdį, vis dažniau pasitelkia nesąžiningus ir suklastotus rinkimus; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, jog reikia iš naujo įvertinti ir atnaujinti tarptautinio rinkimų stebėjimo priemones bei metodus, kad būtų atsižvelgta į naujas tendencijas ir grėsmes, įskaitant kovą su fiktyviais rinkimų stebėtojais, keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais su bendraminčiais partneriais, taip pat glaudesni bendradarbiavimą su tokiomis atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis, kaip Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija (ESBO) ir Europos Taryba, ir visais atitinkamais subjektais pagal Tarptautinio rinkimų stebėjimo principų deklaraciją ir Tarptautinių rinkimų stebėtojų elgesio kodeksą; pabrėžia, kad EP narių dalyvavimas nesankcionuotose rinkimų stebėjimo misijose kenkia Europos Parlamento patikimumui ir reputacijai; palankiai vertina „individualiems neoficialaus Europos Parlamento narių rinkimų stebėjimo atvejams“ taikomą Paramos demokratijai ir rinkimų koordinavimo grupės patvirtintą procedūrą (priimta 2018 m. gruodžio 13 d.), pagal kurią EP nariai gali būti visam kadencijos laikotarpiui pašalinti iš oficialių Parlamento rinkimų stebėjimo delegacijų, ir rekomenduoja ją visapusiškai vykdyti;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

Užsienio paramos teikėjų teikiamas užmaskuotas politinės veiklos finansavimas

87. pabrėžia, kad nors tebereikia geriau suprasti užmaskuoto politinės veiklos finansavimo poveikį, pavyzdžiui, antidemokratinėms tendencijoms Europoje, vis dėlto užsienio subjektų teikiamas politinės veiklos finansavimas vykdamas slaptas operacijas yra rimtas ES ir jos valstybių narių demokratinio veikimo integralumo pažeidimas, ypač rinkimų metu, todėl pažeidžia laisvų ir sąžiningų rinkimų principą; pabrėžia, kad todėl visose valstybėse narėse turėtų būti nustatyta, kad yra neteisėta užsiimti bet kokia užsienio subjektų finansuojama slapta veikla, kuria siekiama daryti įtaką Europos ar nacionalinės politikos procesui; šiuo atžvilgiu pažymi, kad tokios šalys kaip Australija įgyvendino įstatymus, kuriais draudžiamas užsienio kišimasis į politiką;

88. smerkia tai, kad ekstremistinės, populistinės, Europai priešiškos pakraipos partijos ir kai kurios kitos partijos bei fiziniai asmenys yra susiję su bandymais kištis į Sąjungos demokratinius procesus ir aiškiai prie jų prisideda, ir yra sunerimęs dėl to, kad šios partijos pasitelkiamos kaip užsienio kišimasi organizuojančių subjektų ruporas siekiant legitimuoti savo autoritarines vyriausybes; ragina visapusiškai išsiaiškinti šių partijų ir fizinių asmenų politinius bei ekonominius santykius su Rusija; mano, kad šie santykiai yra ypač nepriimtini, ir smerkia bendrininkavimą, kuris, siekiant politinių tikslų, gali sukelti užsienio šalių išpuolių prieš ES ir jos valstybes nares pavojų;

89. ragina valstybes nares toliau derinant nacionalinį reguliavimą panaikinti visų pirma visas toliau nurodytas spragas ir įgyvendinti draudimą gauti aukų iš užsienio subjektų:

- a) užsienio subjektų nepiniginis įnašus politinėms partijoms, fondams, viešąsias pareigas einantiems asmenims arba renkamiesiems pareigūnams, įskaitant bet kurių už ES ir Europos ekonominės erdvės (EEE) ribų įsisteigusių juridinių ar fizinių asmenų (išskyrus ES rinkėjus) suteiktas finansines paskolas, anonimines aukas, viršijančias tam tikrą ribą, ir politinės kampanijos išlaidų ribos nebuvimą, kuris leidžia daryti įtaką teikiant dideles aukas; politikams, politiniams veikėjams ar partijoms, kuriems užsienio subjektas pasiūlė ir (arba) kurie priėmė finansinį arba nepiniginį įnašą, turi būti nustatyta pareiga apie tai pranešti kompetentingoms institucijoms, o siekiant sudaryti sąlygas atlikti ES masto stebėseną, ši informacija savo ruožtu turi būti pateikta ES lygmeniu;
- b) šalies pilietybę turinčius fiktyvius paramos teikėjus⁽¹⁷⁾: paramos teikėjų – fizinių ir juridinių asmenų – skaidrumas turi būti užtikrinamas nustatant reikalavimą pateikti tinkamus pareiškimus, patvirtinančius donoro statusą, ir rinkimų komisijoms suteikiant platesnius vykdymo užtikrinimo įgaliojimus; ES esančių subjektų teikiamos aukos, kurių vertė viršija tam tikrą minimalią ribą, turėtų būti registruojamos oficialiame ir viešame registre ir susiejamos su fiziniu asmeniu, taip pat turėtų būti nustatyta fizinių ir juridinių asmenų teikiamų aukų (ir subsidijų) politinėms partijoms riba;
- c) priedangos bendrovės ir užsienio patronuojančiųjų bendrovių šalies vidaus patronuojamąsias bendroves⁽¹⁸⁾: priedangos bendrovės turėtų būti uždraustos ir turėtų būti nustatyti griežtesni reikalavimai, kad būtų atskleista finansavimo per patronuojančiąsias bendroves kilmė; politinėms partijoms teikiamas finansavimas ir aukos, kurių vertė viršija tam tikrą ribą, turi būti registruojami viešame centralizuotame registre nurodant oficialų vardą ir pavardę (pavadinimą) ir adresą, kuriuos būtų galima susieti su realiu asmeniu, o rinkti tą informaciją turėtų valstybės narės; ragina Komisiją užtikrinti, kad valstybių narių valdžios institucijos turėtų teisę tirti finansavimo kilmę, kad patikrintų šalies vidaus patronuojamųjų bendrovių pateiktą informaciją ir išspręstų duomenų trūkumo nacionaliniuose registruose problemą, ypač tais atvejais, kai naudojamosi priedangos bendrovių tinklu;
- d) užsienio subjektų koordinuojamas ne pelno organizacijas ir trečiuosius asmenis⁽¹⁹⁾, įsteigtus siekiant daryti įtaką rinkimų procesui: visoje ES reikėtų apsvarstyti galimybę labiau suvienodinti taisykles ir skaidrumo reikalavimus organizacijoms, siekiančioms finansuoti politinę veiklą, kai jos siekia daryti tiesioginę įtaką rinkimų procesui, pvz., rinkimams ir referendumo kampanijoms; tokios taisyklės neturėtų trukdyti ne pelno organizacijoms ir tretiesiems asmenims gauti finansavimą teminėms kampanijoms; finansavimo ar aukų teikimo skaidrumą užtikrinančios taisyklės turi būti taikomos ir politiniams fondams;

⁽¹⁷⁾ Asmenys, kurie savo vardu politinei partijai ar kandidatui dovanoja kito asmens pinigus.

⁽¹⁸⁾ Ši spraga yra susijusi su dviem skirtingomis realijomis: priedangos bendrovėmis, kurios nevykdo faktinės komercinės veiklos ir yra tik užmaskuoto finansavimo priemonės, ir šalies vidaus patronuojamosiomis bendrovėmis, kurias užsienio patronuojančiosios bendrovės naudoja pinigams iš užsienio nukreipti į politiką.

⁽¹⁹⁾ Pelno nesiekiantys subjektai ir tretieji asmenys neprivalo atskleisti savo paramos teikėjų tapatybės, bet gali finansuoti politines partijas ir kandidatus keliuose ES valstybėse narėse.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- e) politinę reklamą internete, kuriai netaikomos televizijos, radijo ir spaudos reklamos taisyklės ir kuri paprastai visiškai neregamentuojama ES lygmeniu: todėl reikia uždrausti reklamą, kurios paslaugas įsigyja už ES ir EEE ribų esantys subjektai, ir užtikrinti visišką skaidrumą, susijusį su internetine politine reklama, kurios paslaugas įsigyja ES esantys subjektai; pabrėžia, kad reikia užtikrinti daug didesnę skaidrumą ir demokratinę atskaitomybę už algoritmų naudojimą; palankiai vertina tai, kad Komisija paskelbė apie naują pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl remiamo politinio turinio skaidrumo, kaip siūloma Europos demokratijos veiksmų plane, kuriuo turėtų būti siekiama užkirsti kelią 27 skirtingų internetinės politinės reklamos srities nacionalinių teisinių bazių egzistavimui ir kuriuo bus užtikrinta, kad ES partijos galėtų dar iki Europos Parlamento rinkimų vykdyti kampaniją internetu, kartu apribojant užsienio šalių kišimosi riziką ir ištiriant, kurios taisyklės, kurias politinės partijos atskirose valstybėse narėse ir pagrindinės socialinės žiniasklaidos platformos taikė savanoriškai, gali būti ES mastu taikomos visiems; ragina valstybes nares atnaujinti savo nacionalines politinės reklamos taisykles, kurios atsiliko nuo nuoseklios raidos link skaitmeninės aplinkos kaip pagrindinio politinės komunikacijos būdo; ragina Komisiją pasiūlyti, kaip demokratiškai apibrėžti teminę politinę reklamą, kad būtų ištaisyta padėtis, kai privačios pelno siekiančios platformos pačios nusprendžia, kas yra teminė reklama;
- f) nepriklausomi auditoriai turėtų vykdyti su rinkimais susijusių išlaidų stebėseną, o informacija apie išlaidas ir aukas nepriklausomiems auditoriams turėtų būti pateikiama laiku, taip mažinant riziką, pvz., su politiniais finansais susijusių interesų konfliktų ir lobistinės veiklos galimybe; nustatant reikalavimą savo iniciatyva atskleisti informaciją, už finansų reguliavimą atsakingoms institucijoms turėtų būti suteikta aiški kompetencija, pajėgumas, ištekliai ir teisiniai įgaliojimai atlikti tyrimus ir perduoti bylas prokuratūrai;

90. todėl ragina Komisiją atlikti užmaskuoto finansavimo ES analizę ir pateikti konkrečių pasiūlymų, kuriais siekiama pašalinti visas spragas, leidžiančias iš trečiųjų šalių šaltinių neskaidriai finansuoti politines partijas ir fondus arba viešąsias pareigas einančius asmenis arba renkamus pareigūnus, ir pasiūlyti bendrus ES standartus, kurie būtų taikomi visų valstybių narių nacionaliniams rinkimų įstatymams; mano, kad valstybės narės turėtų siekti nustatyti aiškius politinių partijų finansavimo skaidrumo reikalavimus ir uždrausti politinėms partijoms bei politiniams veikėjams fiziniams asmenims gauti aukas iš už ES ir EEE ribų esančių subjektų, išskyrus ES rinkėjus, gyvenančius už ES ir EEE ribų, taip pat nustatyti aiškią sankcijų sistemos strategiją; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares įsteigti ES finansų kontrolės instituciją, kuriai būtų pavesta kovoti su neteisėta finansine praktika ir Rusijos bei kitų autoritarinių režimų kišimusi; pabrėžia, jog reikia uždrausti aukas ar finansavimą, kuriems naudojamos naujos ypač sudėtingai atsekamos besiformuojančios technologijos; prašo valstybių narių ir Komisijos skirti daugiau išteklių ir suteikti platesnius įgaliojimus priežiūros agentūroms, kad būtų užtikrinta geresnė duomenų kokybė;

91. išipareigoja užtikrinti, kad visos ne pelno organizacijos, ekspertų grupės, institutai ir nevyriausybinės organizacijos, kurios prisideda prie ES politikos formavimo parlamentinio darbo metu ar atlieka kokį nors konsultacinį vaidmenį teisėkūros procese, būtų visiškai skaidrios, nepriklausomos ir dėl jų finansavimo bei nuosavybės nebūtų interesų konflikto;

92. palankiai vertina atliekamą Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo peržiūrą; remia visas pastangas pasiekti didesnę Europos politinių partijų ir fondų veiklos finansavimo skaidrumo lygį, ypač artėjant 2024 m. Europos Parlamento rinkimams, įskaitant draudimą gauti aukas iš už ES ribų esančių subjektų ir anoniminių šaltinių, išskyrus ES valstybių narių diasporą, taip pat draudimą iš už ES ribų esančių subjektų gauti aukas, kurių kilmė negali būti pagrįsta sutartimis, paslaugų susitarimais arba mokesčiais, susijusiais su priklausymu Europos politinėms partijoms, kartu suteikiant galimybę iš narėmis esančių nacionalinių partijų, esančių už ES ir EEE ribų, imti mokesčius už narystę Europos politinėse partijose; primygtinai ragina Europos ir nacionalines politines partijas išipareigoti kovoti su užsienio kišimusi ir dezinformacijos sklaida pasirašant chartiją, kurioje nustatomi konkretūs išipareigojimai šiuo klausimu;

93. pabrėžia, kad įgyvendinus daugelį Europos Tarybos GRECO ir Venecijos komisijos rekomendacijų būtų sustiprintas valstybių narių ir visos Sąjungos politinės sistemos atsparumas užsienio subjektų finansinei įtakai;

Kibernetinis saugumas ir atsparumas kibernetiniams išpuoliams

94. primygtinai ragina ES institucijas ir valstybes nares, užtikrinant pagarbą pagrindinėms teisėms, skubiai padidinti investicijas į ES strateginius kibernetinius pajėgumus ir gebėjimus nustatyti, atskleisti ir pašalinti užsienio kišimąsi, pvz., dirbtinį intelektą, saugią komunikaciją ir duomenų bei debesijos infrastruktūrą, kad būtų padidintas Sąjungos kibernetinis saugumas; ragina Komisiją taip pat daugiau investuoti į ES skaitmeninių žinių ir techninių žinių plėtojimą, kad būtų galima geriau suprasti visoje ES naudojamas skaitmenines sistemas; ragina Komisiją skirti papildomų žmogiškųjų, materialinių ir

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

finansinių išteklių kibernetinių grėsmių analizės pajėgumams, būtent EIVT Žvalgybos ir situacijų centrui, ir ES institucijų, įstaigų ir agentūrų kibernetinio saugumo agentūros (ENISA), ES institucijų, įstaigų ir agentūrų kompiuterinių incidentų tyrimo tarnybos (CERT-EU) ir valstybių narių kibernetiniam saugumui; apgailestauja, kad valstybių narių bendradarbiavimas ir harmonizavimo lygis kibernetinio saugumo klausimais yra nepakankamas;

95. palankiai vertina Komisijos pasiūlymus dėl naujos kibernetinio saugumo strategijos ir naujos direktyvos dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Europos Sąjungoje užtikrinti, kuria panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148⁽²⁰⁾ (TIS 2 direktyva); rekomenduoja, kad galutinis su pasiūlymu susijusio atliekamo darbo rezultatas leistų pašalinti 2016 m. TIS direktyvos trūkumus, visų pirma sugriežtinant saugumo reikalavimus, išplečiant jos taikymo sritį, sukuriant Europos bendradarbiavimo ir dalijimosi informacija sistemą, stiprinant valstybių narių kibernetinio saugumo pajėgumus, plėtojant viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimą, nustatant griežtesnius vykdymo užtikrinimo reikalavimus ir kibernetinį saugumą pripažįstant esminę reikšmę mūsų visuomenei turinčių Europos subjektų aukščiausio lygmens vadovybės atsakomybės sritimi; pabrėžia, kad, siekiant sumažinti bendro ES kibernetinio saugumo silpnąsias vietas, svarbu aukštą bendrą kibernetinio saugumo lygį pasiekti visose valstybėse narėse; akcentuoja, kad yra itin svarbu užtikrinti informacinių sistemų atsparumą, ir šiuo atžvilgiu palankiai vertina Ryšių palaikymo dėl kibernetinių krizių organizacinį tinklą (CyCLONE); ragina toliau skatinti taikyti ESBO pasitikėjimo kibernetinėje erdvėje stiprinimo priemones;

96. palankiai vertina TIS 2 direktyvoje numatytą Komisijos pasiūlymą atlikti koordinuotą svarbiausių tiekimo grandinių saugumo rizikos vertinimą, panašų į ES 5G priemonių rinkinį, kad būtų galima geriau atsižvelgti į riziką, susijusią, pavyzdžiui, su užsienio valstybių kontroliuojamų įmonių pagamintos programinės ir aparatinės įrangos naudojimu; ragina Komisiją paisant Europos demokratinių vertybių kurti pasaulinius 6G standartus ir konkurencijos taisykles; ragina Komisiją skatinti ES institucijas ir nacionalines institucijas keistis informacija apie problemas, geriausios praktikos pavyzdžiais ir sprendimais, susijusiais su rinkinį sudarančiomis priemonėmis; mano, kad, siekdama sumažinti priklausomybę nuo užsienio tiekėjų, ES turėtų daugiau investuoti į savo pajėgumus 5G ir vėlesnės kartos technologijų srityje;

97. pabrėžia, kad kibernetiniai nusikaltimai neturi sienų, ir primygtinai ragina ES dėti daugiau pastangų tarptautinėje arenoje siekiant veiksmingai su jais kovoti; pažymi, kad ES turėtų imtis iniciatyvos rengiant Tarptautinę kibernetinio saugumo sutartį, kurioje būtų nustatytos tarptautinės kibernetinio saugumo srities normos, skirtos kovai su kibernetiniais nusikaltimais;

98. primygtinai laikosi nuomonės, kad ES, NATO ir tarptautiniai bendraminčiai partneriai turi stiprinti paramą Ukrainai kibernetinio saugumo srityje; palankiai vertina pirmąjį PESCO finansuojamų Greitojo reagavimo į kibernetinius incidentus komandos ekspertų dislokavimą ir ragina visapusiškai taikyti sankcijų už kibernetinius išpuolius režimą asmenims, subjektams ir įstaigoms, atsakingiems už įvairius kibernetinius išpuolius prieš Ukrainą arba dalyvaujantiems juose;

99. palankiai vertina Komisijos pranešimą apie Kibernetinio atsparumo akto parengimą, kuris papildytų Europos kibernetinės gynybos politiką, nes kibernetinės veiklos ir gynybos sritys yra artimai susijusios; ragina skirti daugiau investicijų į Europos kibernetinės gynybos pajėgumus ir koordinavimą; rekomenduoja skatinti partnerių kibernetinių pajėgumų stiprinimą rengiant ES mokymo misijas arba civilines misijas kibernetinės veiklos srityje; pabrėžia, kad reikia suderinti ir standartizuoti su kibernetine veikla susijusį mokymą, ir ragina šioje srityje skirti struktūrinę ES finansavimą;

100. smerkia tai, kad tokie valstybiniai subjektai, kaip Marokas, Saudo Arabija, Vengrija, Lenkija, Bahreinas, Jungtiniai Arabų Emyratai ir Azerbaidžanas, prieš žurnalistus, žmogaus teisių gynėjus ir politikus masiškai ir neteisėtai naudoja bendrovės „NSO Group“ sekimo programinę įrangą „Pegasus“; primena, kad „Pegasus“ yra tik viena iš daugelio programų, kuriomis valstybiniai subjektai piktnaudžiauja neteisėto masinio nekaltų piliečių stebėjimo tikslais; taip pat smerkia kitas valstybės šnipinėjimo operacijas, nukreiptas prieš Europos politikus; primygtinai ragina Komisiją sudaryti neteisėtos sekimo programinės įrangos sąrašą ir nuolat jį atnaujinti; ragina ES ir valstybes nares naudotis šiuo sąrašu siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai atliekamas išsamus patikrinimas žmogaus teisių srityje ir būtų tinkamai atliekamas Europos stebėjimo technologijų eksporto ir techninės pagalbos bei importo į valstybes nares, kurios kelia neabejotiną pavojų teisei valstybei, patikrinimas; be to, ragina įsteigti ES piliečių laboratoriją – panašią į Kanadoje įsteigtąją, – kurią sudarytų žurnalistai, žmogaus teisių ekspertai ir atvirkštinės kenkimo programinės įrangos inžinerijos ekspertai ir kuri nustatytų bei viešintų neteisėto programinės įrangos naudojimo neteisėto sekimo tikslais atvejus;

⁽²⁰⁾ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl priemonių aukštam kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (COM(2020)0823).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

101. ragina ES sukurti patikimą šios srities reglamentavimo bazę tiek ES, tiek tarptautiniu lygmeniu; šiuo atžvilgiu palankiai vertina JAV prekybos departamento Pramonės ir saugumo biuro sprendimą įtraukti bendrovę „NSO Group“ į juodąjį sąrašą ir taip uždrausti jai gauti amerikietišku technologijų;

102. reiškia susirūpinimą dėl to, kad ES teisminis ir teisėsaugos bendradarbiavimas vyksta su trečiosiomis šalimis, kurios bendradarbiauja su bendrove „NSO Group“ ir ES piliečių šnipinėjimo tikslais naudoja šnipinėjimo programą „Pegasus“; ragina imtis papildomų apsaugos priemonių ir sustiprinti demokratinę tokio bendradarbiavimo kontrolę;

103. ragina Komisiją patikrinti ES investicijas į bendrovę „NSO Group Technologies“ ir taikyti tikslingas priemones užsienio valstybėms, ES piliečių arba asmenų, kurie ES šalyse turi pabėgėlio statusą, šnipinėjimo tikslais naudojančioms šnipinėjimo programinę įrangą;

104. yra susirūpinęs dėl to, kad žurnalistai ir demokratijos aktyvistai gali būti net ir ES teritorijoje neteisėtai stebimi ir persekiojami autoritarinių režimų, nuo kurių jie bandė pabėgti, ir mano, kad tai yra šiurkštus Chartijoje, Europos žmogaus teisių konvencijoje (EŽTK) ir Tarptautiniame pilietinių ir politinių teisių pakte nustatytų pagrindinių Sąjungos vertybių ir asmenų pagrindinių teisių pažeidimas; apgailestauja, kad šios šnipinėjimo programinės įrangos aukoms neteikiama teisinė parama;

105. atkreipia dėmesį į neatidėliotiną būtinybę stiprinti teisinę sistemą, kad asmenys, kurie platina, naudoja tokią programinę įrangą ir ja piktnaudžiauja neteisėtai ir neleistinai tikslais, būtų patraukti atsakomybėn; visų pirma atkreipia dėmesį į tai, kad 2021 m. birželio 21 d. Baltarusijos bendrovės, gaminančios veido atpažinimo programinę įrangą, kurią autoritarinis režimas naudoja tam, kad identifikuotų politinės opozicijos protestuotojus, vykdomajam direktoriui Aliaksandrui Šatrovui pritaikytos sankcijos; ragina Komisiją užkirsti kelią bet kokiam neteisėtų sekimo technologijų naudojimui ar finansavimui ES; ragina ES ir valstybes nares bendradarbiauti su trečiųjų šalių vyriausybėmis, kad, vykdant stipresnę demokratinę kontrolę, būtų išgyvendinta represinė kibernetinio saugumo ir kovos su terorizmu praktika ir panaikinti susiję teisės aktai; ragina kompetentingas ES valdžios institucijas atlikti neteisėto šnipinėjimo programų naudojimo ES ir eksporto iš ES tyrimą, taip pat taikyti priemones valstybėms narėms ir asocijuotosioms šalims, įskaitant ES programose dalyvaujančias šalis, kurios įsigijo ir naudojo tokias šnipinėjimo programas ir iš kurių jos buvo eksportuotos siekiant imtis neteisėtų veiksmų prieš žurnalistus, žmogaus teisių gynėjus, teisininkus ir politikus;

106. ragina atlikti plataus užmojo E. privatumo direktyvos⁽²¹⁾ peržiūrą, siekiant sustiprinti ryšių ir asmens duomenų konfidencialumą naudojantis elektroniniais prietaisais, tačiau nemažinant direktyvoje nustatyto apsaugos lygio ir nepažeidžiant valstybių narių atsakomybės nacionalinio saugumo gynimo srityje; pabrėžia, kad valdžios institucijos turėtų privalėti atskleisti IT prietaisuose aptiktus pažeidžiamus aspektus; ragina ES ir valstybes nares toliau koordinuoti savo veiksmus pagal Direktyvą dėl atakų prieš informacines sistemas⁽²²⁾, siekiant užtikrinti, kad neteisėta prieiga prie informacinių sistemų ir neteisėtas informacijos perėmimas būtų apibrėžti kaip nusikalstama veika ir už juos būtų taikomos atitinkamos sankcijos; primena, kad kiekvienas konfidencialumo pažeidimas nacionalinio saugumo tikslais demokratinėje visuomenėje turi būti daromas teisėtai, aiškiais ir teisėtais tikslais, atsižvelgiant į tai, kas griežtai būtina ir proporcinga, kaip reikalauja Europos Žmogaus Teisių Teismas ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismas;

ES valstybių narių, institucijų, agentūrų, delegacijų ir misijų apsauga

107. pabrėžia, kad ES institucijos, įstaigos, agentūros, delegacijos, misijos, operacijų tinklai, pastatai ir darbuotojai yra užsienio valstybinių subjektų vykdomų visų rūšių hibridinių grėsmių ir išpuolių taikiniai, todėl turėtų būti tinkamai saugomi, ypač daug dėmesio skiriant EIVT turtui, patalpoms ir veiklai užsienyje, taip pat ES darbuotojų, deleguotų į nedemokratinę šalį, kuriose veikia represiniai režimai, saugumui; ragina BSGP misijas struktūriškai reaguoti į šias grėsmes, taip pat pasitelkiant strateginę komunikaciją teikti konkretesnę paramą šioms misijoms; pripažįsta, kad nuolat daugėja valstybės finansuojamų išpuolių prieš ES institucijas, įstaigas ir agentūras, įskaitant Europos vaistų agentūrą, taip pat valstybių narių institucijas ir nacionalines valdžios institucijas;

⁽²¹⁾ 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (OL L 201, 2002 7 31, p. 37).

⁽²²⁾ 2013 m. rugpjūčio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/40/ES dėl atakų prieš informacines sistemas, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2005/222/TVR (OL L 218, 2013 8 14, p. 8).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

108. ragina atlikti išsamią periodinę visų ES institucijų, įstaigų, agentūrų, delegacijų, misijų ir operacijų paslaugų, tinklų, įrangos ir aparatinės įrangos patikrą, kad būtų sustiprintas jų atsparumas kibernetinio saugumo grėsmėms ir užkirstas kelias tokioms galimai pavojingoms programoms ir prietaisams, kaip „Kaspersky Lab“ produktai; primygtinai ragina ES institucijas ir valstybes nares užtikrinti tinkamas gaires ir saugias priemones darbuotojams; pabrėžia poreikį didinti informuotumą apie saugių paslaugų ir tinklų naudojimą institucijose ir administracijose, be kita ko, esant misijose; atkreipia dėmesį į atvirojo kodo tinklo operacinių sistemų, kurias plačiai naudoja sąjungininkų karinės ir vyriausybės agentūros, patikimumo ir saugumo pranašumus;

109. pabrėžia, kad svarbu veiksmingai, laiku ir glaudžiai koordinuoti įvairių ES institucijų, įstaigų ir agentūrų, kurios specializuojasi kibernetinio saugumo srityje, pavyzdžiui, CERT-EU, – kartu visapusiškai plėtojant jos veiklos pajėgumus, – taip pat ENISA ir būsimo Jungtinio kibernetinio saugumo padalinio, užtikrinsiančio koordinuotą atsaką į didelio masto grėsmes kibernetiniam saugumui ES, veiklą; palankiai vertina tebevykstantį struktūrizuotą CERT-EU ir ENISA bendradarbiavimą; taip pat palankiai vertina tai, kad, siekiant paspartinti strateginį bendradarbiavimą žvalgybos srityje, EU INTCEN įsteigta ES kibernetinės žvalgybos darbo grupė; palankiai vertina naujausias ES institucijų generalinių sekretorių iniciatyvas parengti bendras informavimo ir kibernetinio saugumo taisykles;

110. laukia dviejų Komisijos pasiūlymų dėl reglamentų, kuriais sukuriama visų ES institucijų, įstaigų ir agentūrų informacijos saugumo ir kibernetinio saugumo norminė bazė, ir laikosi nuomonės, kad šie reglamentai turėtų apimti gebėjimų stiprinimą ir atsparumo didinimą; ragina Komisiją ir valstybes nares skirti papildomų lėšų ir išteklių ES institucijų kibernetiniam saugumui, siekiant spręsti problemas, susijusias su nuolat kintančia grėsmių padėtimi;

111. laukia Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos dėl kibernetinio saugumo audito, kurią tikimasi paskelbti 2022 m. pradžioje;

112. ragina nuodugniai ištirti pranešimus apie užsienio subjektų infiltravimosi tarp ES institucijų darbuotojų atvejus; ragina įvertinti ir galbūt peržiūrėti žmoniškųjų išteklių procedūras, įskaitant patikimumo tikrinimą prieš įdarbinimą, kad būtų pašalintos spragos, sudarančios sąlygas užsienio subjektams infiltruotis; ragina Parlamento valdymo organus tobulinti darbuotojų patikimumo tikrinimo tvarką ir sugriežtinti patekimo į jo patalpas taisykles bei patikras, kad su užsienio interesais glaudžiai susiję asmenys negalėtų patekti į konfidencialius posėdžius ir gauti informacijos; ragina Belgijos valdžios institucijas peržiūrėti ir atnaujinti šalies kovos su šnipinėjimu sistemą, kad būtų galima veiksmingai nustatyti pažeidėjus, patraukti juos baudžiamojon atsakomybėn ir taikyti jiems sankcijas; ragina ir kitas valstybes nares imtis panašių veiksmų jų teritorijoje esančioms ES institucijoms ir agentūroms apsaugoti;

113. ragina visas ES institucijas didinti savo darbuotojų informuotumą rengiant tinkamus mokymus ir gaires, kuriais siekiama užkirsti kelią kibernetinei ir nekibernetinei saugumo rizikai, ją sumažinti ir ją šalinti; ragina rengti privalomus reguliarius saugumo ir IRT srities mokymus visiems darbuotojams (įskaitant stažuotojus) ir EP nariams; ragina reguliariai sudaryti specialią užsienio įtakos institucijose kartogramą ir atlikti jos rizikos vertinimą;

114. pabrėžia, kad reikia nustatyti tinkamas krizių valdymo procedūras, taikomas manipuliavimo informacija atvejais, įskaitant skubių pranešimų apie pavojų sistemas tarp administracinių lygmenų ir sektorių, siekiant užtikrinti tarpusavio informacijos teikimą ir užkirsti kelią manipuliavimo informacija plitimui; šiuo požiūriu palankiai vertina skubių pranešimų apie pavojų sistemą ir ankstyvojo perspėjimo procedūrą, nustatytą prieš 2019 m. Europos Parlamento rinkimus, taip pat Komisijos bei Parlamento administracijų taikomas procedūras, kuriomis siekiama įspėti apie atvejus, galinčius daryti poveikį institucijoms ar ES demokratiniam procesui; prašo ES administracijos stiprinti atliekamą stebėseną, *inter alia*, įsteigiant centrinę saugyklą ir sukuriant incidentų sekimo priemonę, taip pat sukurti bendrą priemonių rinkinį, kuris būtų taikomas gavus skubių pranešimą apie pavojų;

115. ragina nustatyti ES institucijų pareigūnams, įskaitant EP narius, akredituotus Parlamento nario padėjėjus ir grupių patarėjus, taip pat valstybių narių pareigūnams užsienio šalių ir subjektų rengiama kelionėms taikomas privalomas skaidrumo taisykles, kurios apima, be kita ko, mokėjimų tarpininko vardą ir pavardę (pavadinimą), kelionės kainą ir nurodytus motyvus; primena, kad tokios organizuotos kelionės negali būti laikomos oficialiomis Parlamento delegacijomis, ir šio draudimo nepaisymo atveju ragina taikyti griežtas sankcijas; pabrėžia, kad neoficialios draugystės grupės gali trikdyti oficialių Parlamento organų darbui, taip pat pakenkti jo reputacijai ir veiksmų nuoseklumui; primygtinai ragina Parlamento valdymo organus padidinti šių grupių skaidrumą ir atskaitomybę, užtikrinti esamų taisyklių vykdymą ir imtis būtinų priemonių, kai trečiosios šalys piktnaudžiauja šiomis draugystės grupėmis; prašo kvestorių sukurti ir tvarkyti draugystės grupių ir deklaracijų registrą ir užtikrinti, kad jis būtų prieinamas bei nuolat atnaujinamas;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

Kišimasis pasitelkiant pasaulinio lygio veikėjus per elito verbavimą, nacionalines diasporas, universitetus ir kultūrinius renginius

116. smerkia visų rūšių elito verbavimą ir aukštų valstybės tarnautojų bei buvusių ES politikų įtraukimo metodą, kurį taiko užsienio įmonės, turinčios ryšių su vyriausybėmis, aktyviai dalyvaujančiomis prieš ES nukreiptuose kišimosi veiksmuose, ir apgailestauja, kad trūksta priemonių ir jų įgyvendinimo užtikrinimo, kurių reikia siekiant užkirsti kelią tokiai praktikai; mano, kad konfidencialios informacijos, igyotos vykdant viešuosius įgaliojimus arba einant valstybės tarnautojo pareigas, atskleidimas pažeidžiant ES ir jos valstybių narių strateginius interesus turėtų turėti teisinių pasekmių ir už jas turėtų būti taikomos griežtos sankcijos, be kita ko, atleidimas be išpėjimo ir (arba) draudimas ateityje dirbti institucijose; mano, kad tokių asmenų pajamų ir turto deklaracijos turėtų būti skelbiamos viešai;

117. ragina Komisiją skatinti ir koordinuoti veiksmus, kuriais kovojama su elito verbavimu, pvz., papildyti ir įgyvendinti reikalavimo baigusiems eiti pareigas ES Komisijos nariams ir aukšto rango ES tarnautojams be išlygų taikyti veiklos pertraukos laikotarpį, kuriam pasibaigus taikoma pareiga pateikti ataskaitą, taip pat ES lygmeniu numatyti kovos su elito verbavimu struktūrines taisykles; ragina Komisiją įvertinti, ar galiojantys veiklos pertraukos laikotarpio reikalavimai tebeatitinka savo paskirtį; pabrėžia, kad buvę ES politikai ir tarnautojai turėtų specialiai priežiūros institucijai pranešti apie užsienio valstybės kreipimosi į juos atvejus ir gauti informatoriaus apsaugą; ragina visas valstybes nares taikyti ir suderinti savo politinės vadovybės nariams taikomus veiklos pertraukos laikotarpius ir užtikrinti, kad būtų įdiegtos priemonės ir sistemos, pagal kurias reikalaujama, kad valstybės pareigūnai deklaruotų savo išorės veiklą, užimtumą, investicijas, turtą ir didelės vertės dovanas ar naudą, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas;

118. yra susirūpinęs dėl integruotų lobizmo strategijų, kuriose derinami pramonės interesai ir užsienio šalių politiniai tikslai, ypač kai tai tarnauja autoritarinės valstybės interesams; todėl ragina ES institucijas reformuoti Skaidrumo registrą, be kita ko, nustatant griežtesnes skaidrumo taisykles, identifikuojant užsienio subjektų teikiamo finansavimo su ES susijusiai lobistinei veiklai atvejus ir užtikrinant, kad iš duomenų įrašo būtų galima nustatyti iš užsienio vyriausybių gaunamą finansavimą; ragina visas ES institucijas veiksmingai bendradarbiauti šiuo klausimu; mano, kad Australijos užsienio valstybių įtakos skaidrumo programa yra sektinas geros praktikos pavyzdys;

119. ragina valstybes nares apsvarstyti galimybę vadovaujantis kitų bendraminčių demokratiškas valstybes gerą patirtimi sukurti užsienio valstybių įtakos atvejų registravimo sistemą ir vyriausybės administruojamą deklaruotos veiklos, kurią vykdo užsienio valstybė arba kuri vykdoma jos vardu, registrą;

120. yra susirūpinęs dėl užsienio autoritarinių valstybių pastangų kontroliuoti ES teritorijoje gyvenančias diasporas; atkreipia dėmesį į itin svarbų vaidmenį, kurį atlieka Kinijos jungtinis frontas – padalinys, tiesiogiai atskaitingas Kinijos komunistų partijos Centriniam komitetui, kuriam pavesta koordinuoti Kinijos išorės kišimosi strategiją griežtai kontroliuojant Kinijos piliečius ir Kinijos įmones užsienyje; atkreipia dėmesį į Australijos ir Naujosios Zelandijos patirtį sprendžiant su Jungtiniu frontu susijusius klausimus;

121. griežtai smerkia Kremlius pastangas kaip priemonę naudoti ES valstybėse narėse esančias mažumas įgyvendinant vadinamąją tėvynainių politiką, visų pirma Baltijos valstybėse ir rytinėse kaimyninėse šalyse, kuri yra Putino režimo geopolitinės strategijos, kuria siekiama suskaldyti ES visuomenes, dalis, kartu įgyvendinant „rusų pasaulio“ koncepciją, kuria siekiama pateisinti režimo ekspansinius veiksmus; pažymi, kad daugelis Rusijos „privačių fondų“, „privačių įmonių“, „žiniasklaidos organizacijų“ ir „nevyriausybinių organizacijų“ priklauso Rusijos valstybei arba yra slapta su ja susiję; pabrėžia, kad užmezgant dialogą su Rusijos pilietine visuomene itin svarbu atskirti tas organizacijas, kurios laikosi atokiai nuo Rusijos valdžios įtakos, nuo tų, kurios palaiko ryšius su Kremliumi; primena, kad taip pat esama įrodymų apie Rusijos kišimąsi ir manipuliavimą daugelyje Vakarų liberalių demokratiškas valstybių, taip pat apie aktyvią paramą ekstremistinėms jėgoms ir radikalių pažiūrų subjektams, siekiant skatinti Sąjungos destabilizaciją; pažymi, kad Kremlius kaip savo dezinformacijos ekosistemos dalį plačiai naudoja kultūrą, įskaitant populiariąją muziką, audiovizualinį turinį ir literatūrą; apgailestauja dėl Rusijos pastangų vengti visiškai pripažinti Sovietų Sąjungos nusikaltimų istoriją ir vietoj to pateikti naują Rusijos naratyvą;

122. yra susirūpinęs dėl Turkijos vyriausybės mėginimų daryti įtaką Turkijos kilmės asmenims, siekiant pasinaudoti diaspora kaip Ankaros nuostatų reišķėja ir suskaldyti Europos visuomenes, visų pirma per Užsienio turkų ir susijusių bendruomenių tarybą (angl. *Presidency for Turks Abroad and Related Communities*); smerkia atvirus Turkijos bandymus pasinaudoti savo diaspora Europoje, kad pakeistų rinkimų eigą;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

123. smerkia Rusijos pastangas išnaudoti etninę įtampą Vakarų Balkanų šalyse siekiant kurstyti konfliktus ir supriešinti bendruomenes, nes taip galėtų būti destabilizuojamas visas regionas; nerimauja dėl stačiatikių bažnyčios mėginimų tokiose šalyse, kaip Serbija, Juodkalnija ir Bosnija ir Hercegovina, visų pirma jos regione Serbų Respublikoje, propaguoti Rusiją kaip tradicinių šeimos vertybių gynėją ir stiprinti valstybės bei bažnyčios santykius; nerimauja, kad Vengrija ir Serbija padeda Kinijai ir Rusijai siekti jų geopolitinių tikslų; rekomenduoja organizuoti dialogus su Vakarų Balkanų šalių pilietine visuomene ir privačiuoju sektoriumi, siekiant koordinuoti kovos su dezinformacija pastangas regione, daugiausia dėmesio skiriant moksliniams tyrimams ir analizei bei įtraukiant regioninę patirtį; ragina Komisiją sukurti reikiamą įrodymais pagrįsto atsako į trumpalaikes ir ilgalaikes dezinformacijos grėsmes Vakarų Balkanų šalyse infrastruktūrą; ragina EIVT pereiti prie aktyvesnės pozicijos ir daugiausia dėmesio skirti ES patikimumo regione didinimui, o ne jo gynimui, išplečiant Strateginės komunikacijos darbo grupės atliekamą stebėseną, kad daugiausia dėmesio būtų skiriama tarpvalstybinėms dezinformacijos grėsmėms, kylančioms iš Vakarų Balkanų ir jų kaimyninių šalių;

124. pabrėžia, kad ES ir jos valstybėms narėms būtina didinti paramą Rytų partnerystės šalims, visų pirma bendradarbiaujant valstybės ir visuomenės atsparumo dezinformacijai ir Rusijos valstybinei propagandai didinimo srityje, kad būtų užkirstas kelias strateginiam šių šalių visuomenių ir institucijų silpnėjimui ir susiskaldymui;

125. yra suerimęs dėl prievartos priemonių, kylančių iš naujojo Honkongo nacionalinio saugumo įstatymo ir Kinijos įstatymo dėl kovos su užsienio sankcijomis, eksteritorialaus taikymo, taip pat dėl ekstradicijos susitarimų, kuriuos Kinija yra sudariusi su kitomis šalimis, pagal kuriuos Kinijai leidžiama įgyvendinti didelio masto atgrasymo veiksmus prieš ypač svarbius ne Kinijos piliečius, pavyzdžiui, neseniai prieš du Danijos parlamento narius, ir Kinijos atsakomąsias sankcijas penkiems EP nariams, Parlamento Žmogaus teisių pakomitečiui, trims ES valstybių narių parlamento nariams, ES Tarybos Politiniam ir saugumo komitetui, dviem Europos mokslininkams ir dviem Europos ekspertų grupėms Vokietijoje ir Danijoje; ragina visas valstybes nares priešintis ekstradicijai ir atsakyti ją vykdyti ir prirėikus suteikti atitinkamiems asmenims tinkamą apsaugą, kad būtų užkirstas kelias galimiems žmogaus teisių pažeidimams;

126. yra susirūpinęs dėl daugelio Europos universitetų, mokyklų ir kultūros centrų, bendradarbiaujančių su Kinijos subjektais, įskaitant Konfucijaus institutus, sudaro sąlygas savintis mokslines žinias ir griežtai kontroliuoti visas su Kinija susijusias temas mokslinių tyrimų ir mokymo srityje, taip pažeidžiant konstitucinę akademinę laisvės ir autonomijos apsaugą, taip pat dėl su Kinija susijusių kultūrinių veiklų pasirinkimo; yra susirūpinęs, kad dėl tokių veiksmų gali būti prarastos žinios su Kinija susijusiais klausimais, todėl ES neteks reikiamos kompetencijos; yra susirūpinęs, pavyzdžiui, dėl to, kad 2014 m. Kinijos vyriausybės Valstybinių reikalų tarybos informacijos biuras teikė paramą Europos kolegijos Kinijos bibliotekai⁽²³⁾; yra labai susirūpinęs dėl Kinijos mėginimų taikyti spaudimą ir cenzūrą, pavyzdžiui, Nanto muziejui dėl parodos apie Čingischaną, kurią iš pradžių planuota surengti 2020 metais⁽²⁴⁾; prašo Komisijos sudaryti palankesnes sąlygas valstybėms narėms keistis gerąja patirtimi, siekiant kovoti su užsienio šalių kišimusi į kultūros ir švietimo sektorius;

127. yra susirūpinęs dėl Europoje vykdomų mokslinių tyrimų slapto finansavimo atvejų, įskaitant Kinijos mėginimus persivilioti talentus pasitelkiant Tūkstančio talentų planą ir Konfucijaus instituto stipendijas, taip pat dėl sąmoningo karinių ir civilinių mokslinių projektų jungimo pagal Kinijos civilinės ir karinės sintezės strategiją; atkreipia dėmesį į Kinijos aukštojo mokslo institucijų bandymus su Europos institucijomis partnerėmis pasirašyti susitarimo memorandumus, kuriuose yra nuostatų, kuriomis įtvirtinama Kinijos propaganda arba skatinama parama Kinijos komunistų partijos nuostatomis ar politinėms iniciatyvoms, pavyzdžiui, iniciatyva „Viena juosta, vienas kelias“, taip apeinant oficialią atitinkamos šalies vyriausybės poziciją ir jai kenkiant; prašo kultūros, akademinė ir nevyriausybinė institucijų didinti skaidrumą dėl Kinijos įtakos ir ragina jas viešai skelbti apie bet kokius mainus ir ryšius su Kinijos vyriausybe ir susijusiomis organizacijomis;

128. smerkia Vengrijos vyriausybės sprendimą atidaryti Fudano universiteto filialą ir tuo pat metu uždaryti Vidurio Europos universitetą Budapešte; yra susirūpinęs dėl didėjančios Europos universitetų finansinės priklausomybės nuo Kinijos ir kitų užsienio valstybių, atsižvelgiant į riziką, kad neskelbtini duomenys, technologijos ir mokslinių tyrimų rezultatai pateks į užsienio valstybes, ir į galimus tokios priklausomybės padarinius akademinė laisvei; pabrėžia akademinę laisvės svarbą sprendžiant dezinformacijos ir įtakos operacijų problemą; ragina šias institucijas prieš sudarant naujas partnerystes

⁽²³⁾ <https://www.coleurope.eu/events/official-inauguration-china-library>

⁽²⁴⁾ <https://www.chateaublanc.fr/expositions/fils-du-ciel-et-des-steps/>

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

su užsienio partneriais atlikti išsamų pažeidžiamumo vertinimą; pabrėžia, kad akademiniai darbuotojai turėtų būti mokomi specialia karštąja linija pranešti apie užmaskuotą finansavimą ar įtaką ir kad šią informaciją pranešantiems asmenims visada turėtų būti suteikta informatoriaus apsauga; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad Europos universitetuose vykdomi geopolitinę reikšmę turintys moksliniai tyrimai būtų finansuojami iš europinių šaltinių; ragina Komisiją pateikti pasiūlymų dėl teisės aktų dėl universitetų, NVO ir ekspertų grupių gaunamo užsienio finansavimo skaidrumo didinimo, pavyzdžiui, nustatant privalomų aukų deklaracijų, išsamaus jų finansavimo srautų patikrinimo ir informacijos apie užsienio subjektų teikiamą finansavimą, nepiniginius įnašus ir subsidijas atskleidimo reikalavimus; ragina valstybių narių valdžios institucijas nustatyti veiksmingas užsienio subjektų teikiamo finansavimo aukštojo mokslo įstaigoms taisykles, įskaitant griežtas viršutines ribas ir ataskaitų teikimo reikalavimus;

129. pabrėžia, kad panaši saugumo ir intelektualinės nuosavybės pasisavinimo rizika kyla ir privačiame sektoriuje, kur darbuotojai gali turėti prieigą prie pagrindinių technologijų ir komercinių paslapčių; ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti tiek akademinės institucijas, tiek privatųjį sektorių parengti išsamias saugumo ir atitikties užtikrinimo programas, įskaitant konkrečias naujų sutarčių saugumo peržiūras; pažymi, kad kai kuriems dėstytojams ar darbuotojams, dirbantiems ypatingos svarbos mokslinių tyrimų ir produktų srityje, gali būti taikomi griežtesni prieigos prie sistemų ir tinklų apribojimai bei patikimumo tikrinimas;

130. pažymi, kad persvarstyta Mėlynosios kortelės direktyva ⁽²⁵⁾, kuria sudaromos palankesnės sąlygos kvalifikuotiems ne ES kilmės migrantams atvykti į ES, suteikia galimybę Europoje įsisteigusioms Kinijos ir Rusijos įmonėms, pavyzdžiui, pasikviesti kvalifikuotų migrantų iš savo šalių; atkreipia dėmesį į tai, kad dėl to valstybėms narėms gali būti sunkiau kontroliuoti šių piliečių antplūdį, o tai gali sukelti užsienio šalių kišimosi riziką;

131. atkreipia dėmesį į tai, kad visame pasaulyje, ypač Europoje, steigiami vis daugiau Konfucijaus institutų; pažymi, kad Kalbų mokymo ir bendradarbiavimo centras, anksčiau žinomas Konfucijaus instituto būstinės arba Hanbano (Tarptautinės kinų kalbos tarybos biuro) pavadinimu, kuris yra atsakingas už Konfucijaus institutų pasaulinę programą, yra Kinijos partinės valstybės propagandos sistemos dalis; ragina valstybes nares ir Komisiją remti nepriklausomus kinų kalbos kursus, kurie vykdomi nesikišant Kinijos valstybei ar su ja susijusioms organizacijoms; mano, kad vienas reikšmingų pavyzdžių, kaip Europoje didinti nepriklausomą kompetenciją Kinijos klausimais, yra neseniai įsteigtas Nacionalinis Kinijos centras Švedijoje;

132. be to, mano, kad Konfucijaus institutai veikia kaip Kinijos ekonominių interesų lobistinė platforma ir Kinijos žvalgybos tarnyba, taip pat agentų ir šnipų verbavimo tinklas; primena, kad dėl Kinijos šnipinėjimo ir kišimosi rizikos daugelis universitetų nusprendė nutraukti bendradarbiavimą su Konfucijaus institutais: 2016 metais tai padarė universitetai Diuseldorfe, 2019 metais – Briuselyje (abu Briuselio laisvieji universitetai – VUB ir ULB) ir 2020 metais – Hamburge, taip pat visi Švedijos universitetai; ragina, kad daugiau universitetų įvertintų savo dabartinį bendradarbiavimą, siekdami užtikrinti, kad jis neturėtų įtakos akademinėi laisvei; ragina valstybes nares atidžiai stebėti dėstymą, mokslinius tyrimus ir kitą veiklą Konfucijaus institutuose ir tais atvejais, kai įtarimai šnipinėjimu ar kišimusi yra pagrįsti aiškiais įrodymais, imtis priverstinių veiksmų, kuriais siekiama apsaugoti Europos ekonominę ir politinę suverenitetą, be kita ko, atsisakant skirti finansavimą arba atšaukiant susijusių institutų licencijas;

133. atkreipia dėmesį į tai, kad užsienio šalių kišimasis gali pasireikšti religinėms institucijoms daroma įtaka ir jų naudojimu kaip priemonės, pavyzdžiui, Rusijos įtaka stačiatikių bažnyčiose, ypač Serbijoje, Juodkalnijoje, Bosnijoje ir Hercegovinoje, visų pirma jos regione Serbų Respublikoje, Sakartvele ir tam tikru mastu Ukrainoje, įskaitant tarp vietos gyventojų sėjamą susiskaldymą, šališką istorijos interpretavimą ir prieš ES nukreiptos darbotvarkės propagavimą, taip pat Turkijos įtaka per mečetes Prancūzijoje ir Vokietijoje ir Saudo Arabijos įtaka per salafistų mečetes Europoje propaguojant radikalųjį Islamą; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti geresnį veiksmų koordinavimą siekiant apsaugoti religines institucijas nuo užsienio šalių kišimosi bei riboti finansavimą ir didinti finansavimo skaidrumą; ragina valstybes nares atidžiai stebėti religinių institucijų veiklą ir prirėkus, jei tai pagrįsta įrodymais, imtis veiksmų, be kita ko, atsisakant skirti finansavimą arba atšaukiant susijusių institucijų licencijas;

134. ragina EIVT atlikti piktavališkų valstybinių subjektų paplitimo ir įtakos Europos ekspertų grupėse, universitetuose, religinėse organizacijose ir žiniasklaidos institucijose tyrimą; ragina visas ES institucijas ir valstybes nares bendradarbiauti su suinteresuotaisiais subjektais bei ekspertais ir užmegzti su jais nuolatinį dialogą, siekiant tiksliai identifikuoti ir stebėti

⁽²⁵⁾ 2021 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/1883 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujančių darbų sąlygų, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2009/50/EB (OL L 382, 2021 10 28, p. 1).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

užsienio valstybių įtaką kultūros, mokslo ir religijos srityse; ragina Europos nacionalinius transliuotojus, įskaitant kaimyninėse šalyse esančius transliuotojus, daugiau dalytis turiniu;

135. yra susirūpinęs dėl pranešimų apie užsienio šalių kišimąsi į Europos teismų sistemas; atkreipia ypatingą dėmesį į tai, kad Europos teismai vykdo prieš Kremliaus oponentus priimtus Rusijos teismų sprendimus; ragina valstybes nares didinti teismų darbuotojų informuotumą ir bendradarbiauti su pilietine visuomene, kad būtų užkirstas kelias užsienio šalių vyriausybėms piktnaudžiauti tarptautiniu teisiniu bendradarbiavimu ir Europos tribunolais bei teismais; ragina EIVT užsakyti tyrimą dėl užsienio šalių kišimosi į Europos teismų nagrinėjamas bylas paplitimo ir įtakos; pažymi, kad remiantis šio tyrimo rezultatais gali prireikti pasiūlyti padaryti su teismo procesu susijusių skaidrumo ir finansavimo reikalavimų pakeitimų;

Atgrasymas, priskyrimas ir kolektyvinės atsakomosios priemonės, įskaitant sankcijas

136. mano, kad neseniai ES nustatyti sankcijų režimai, pvz., ribojamosios priemonės prieš kibernetinius išpuolius, keliančius grėsmę Sąjungai ir jos valstybėms narėms ⁽²⁶⁾, ir ES visuotinis sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimas (ES Magnickio aktas) ⁽²⁷⁾, priimti atitinkamai 2019 m. gegužės 17 d. ir 2020 m. gruodžio 7 d., sukūrė pridėtinę vertę, suteikdami ES vertingų atgrasomųjų priemonių; ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų patvirtintas naujas teminių sankcijų už sunkias korupcines veikas režimas; primena, kad kibernetinių išpuolių ir sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimai buvo taikomi du kartus – atitinkamai 2020 ir 2021 metais; ragina nustatyti nuolatinį sankcijų už kibernetinius išpuolius režimą ir prašo valstybių narių visapusiškai dalytis visais surinktais įrodymais bei žvalgybos duomenimis, kad būtų galima sudaryti sankcijų už kibernetinius išpuolius sąrašus;

137. ragina ES ir jos valstybes nares imtis tolesnių kovos su užsienio šalių kišimusi, įskaitant didelio masto dezinformacijos kampanijas, hibridines grėsmes ir hibridinį karą, priemonių, visapusiškai paisant žodžio ir informacijos laisvių, be kita ko, nustatant sankcijų režimą; mano, kad šios priemonės turėtų apimti tarpsektorinių ir asimetrinių sankcijų sistemą, taip pat diplomatines sankcijas, draudimus keliauti, turto įšaldymą ir su mėginimais vykdyti užsienio kišimosi veiklą susijusiems užsieniečiams bei jų šeimos nariams išduotų leidimų gyventi ES panaikinimą, kurie turėtų būti kuo tiksliau nukreipti į sprendimus priimančius asmenis ir už agresyvius veiksmus atsakingus organus, kaip numatyta ES sutarties 29 straipsnyje ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 215 straipsnyje (ribojamosios priemonės), vengiant atsakomųjų veiksmų taktikos, ir kurie turėtų būti tvirtai integruoti į Sąjungos bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) ir BSGP ramsčius; ragina valstybes nares užsienio valstybių ir vidaus kišimąsi bei dezinformaciją įtraukti į Užsienio reikalų tarybos darbotvarkę kaip nuolatinį jos punktą; ragina ES apibrėžti, kas yra tarptautiniu mastu neteisėtas veiksmas, ir patvirtinti minimalias ribas, kurias pasiekus būtų galima taikyti atsakomąsias priemones pagal šią naują apibrėžtį, ir kartu atlikti poveikio vertinimą, siekiant užtikrinti teisinį tikrumą; pažymi, kad sprendimus dėl sankcijų, susijusių su užsienio šalių kišimusi, Taryba turėtų galėti priimti ne vienbalsiai, o balsų dauguma; laikosi nuomonės, kad šalys, užsiimančios užsienio šalių kišimusi ir manipuliavimu informacija siekiant destabilizuoti padėtį ES, už savo sprendimus turėtų sumokėti kainą ir susilaukti ekonominių ir (arba) reputacijos ir (arba) diplomatinių pasekmių; ragina Komisiją ir Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai pateikti konkrečių pasiūlymų šiuo klausimu;

138. primygtinai reikalauja, kad, siekiant užtikrinti Pagrindinių teisių chartijos laikymąsi, sankcijų režimas, kuriuo siekiama išsaugoti Sutartyse apibrėžtus demokratinius procesus, žmogaus teises ir laisves, vis dėlto ypatingą dėmesį skirtų bet kokių taikomų sankcijų poveikiui pagrindinėms teisėms ir laisvėms, taip pat kad jis būtų visiškai skaidrus, kiek tai susiję su motyvais, kuriais remiantis priimamas sprendimas taikyti sankcijas; pabrėžia, kad ES lygmeniu reikia aiškiau apibrėžti sankcijų taikymo sritį ir poveikį susijusiems asmenims, pvz., ES piliečiams ir įmonėms;

139. mano, kad nors šių hibridinių išpuolių pobūdis skiriasi, jų keliamas pavojus ES bei ir jos valstybių narių vertybėms, pagrindiniams interesams, saugumui, nepriklausomumui ir vientisumui, taip pat demokratijos, teisinės valstybės, žmogaus teisių, tarptautinės teisės principų ir pagrindinių laisvių konsolidavimui ir paramai gali turėti esminę reikšmę tiek išpuolių

⁽²⁶⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2019%3A129I%3ATOC>

⁽²⁷⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=OJ:L:2020:410I:TOC>

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

masto, tiek jų pobūdžio ar bendro poveikio požiūriu; palankiai vertina tai, kad Europos demokratijos veiksmų plane numatyta, jog Komisija ir EIVT kartu parengs kovos su užsienio šalių kišimusi ir įtakos operacijomis, įskaitant hibridines operacijas ir aiškų piktavališkų išpuolių prieš ES priskyrimą tretiesiems asmenims ir valstybėms, priemonių rinkinį;

140. atkreipia dėmesį į tai, kad tarptautiniu mastu stiprėja suvokimas, jog tam tikri užsienio šalių kišimosi veiksmai stipriai paveikia demokratinius procesus ir daro įtaką naudojimuisi teisėmis ar pareigomis; šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į 2018 m. priimtą Australijos nacionalinio saugumo srities teisės aktų pakeitimo (šnipinėjimas ir užsienio šalių kišimasis) įstatymą, kuriuo nustatant tokias naujas veikas, kaip tyčinis užsienio kišimasis, siekiama kriminalizuoti slaptą ir apgaulingą užsienio subjektų veiklą, kuria siekiama kištis į politinius ar vyriausybinius procesus, daryti poveikį teisėms ar pareigoms arba remti užsienio vyriausybės žvalgybos veiklą;

141. supranta, kad pagal ES sutarties 21 straipsnio 3 dalį Sąjunga turi užtikrinti savo išorės veiksmų įvairių sričių bei jų ir kitų savo politikos kryptių nuoseklumą, kaip apibrėžta Sutartyse; šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į tai, kad užsienio šalių kišimosi, pvz., užsienio teroristų kovotojų ir grupuočių, turinčių įtakos ES likusiems asmenims, keliamos grėsmės, problema taip pat buvo sprendžiama 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu⁽²⁸⁾;

142. pabrėžia, kad, siekiant sustiprinti sankcijų poveikį, jos turėtų būti nustatomos kolektyviai, kai įmanoma, koordinuojant veiksmus su bendraminčiais partneriais ir, jei galima, įtraukiant tarptautines organizacijas ir formalizuojamos tarptautiniame susitarime, taip pat apsvarstant kitų rūšių reagavimo į išpuolius galimybę; pažymi, kad šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės taip pat turėtų nustatyti šias sankcijas, kad suderintų savo veiksmus su ES BUSP; atkreipia dėmesį į NATO nuveiktą reikšmingą darbą hibridinių grėsmių srityje ir atsižvelgdamas į tai primena 2021 m. birželio 14 d. NATO susitikimo komunikatą, kuriame buvo dar kartą patvirtinta, kad sprendimą, kada kibernetinis išpuolis sudaro prielaidas taikyti NATO sutarties 5 straipsnį, Šiaurės Atlanto Taryba priima kiekvienu konkrečiu atveju ir kad didelės piktavališkos kibernetinės veiklos bendras poveikis tam tikromis aplinkybėmis galėtų būti laikomas ginkluotu išpuoliu⁽²⁹⁾; pabrėžia, kad ES ir NATO turėtų laikytis stipriau ateities perspektyvomis ir strateginiu aspektu grindžiamo požiūrio į hibridines grėsmes, kurio laikantis daugiau dėmesio skiriama priešininkų motyvams ir tikslams, taip pat turėtų patikslinti, kuriais atvejais ES yra geriau pasirengusi susidoroti su grėsme ir kokie yra jų pajėgumų lyginamieji pranašumai; primena, kad kelios ES valstybės narės nėra NATO narės, tačiau su aljansu bendradarbiauja, pavyzdžiui, pagal jo programą „Partnerystė taikos labui“ ir Partnerystės sąveikumo iniciatyvą (PII), todėl pabrėžia, kad bet koks ES ir NATO bendradarbiavimas negali daryti poveikio NATO narėms nesančių ES valstybių narių, įskaitant tas, kurios laikosi neutralumo politikos, saugumo ir gynybos politikai; pabrėžia savitarpio pagalbos ir solidarumo pagal ES sutarties 42 straipsnio 7 dalį ir SESV 222 straipsnį svarbą ir ragina ES parengti konkrečius šių straipsnių taikymo scenarijus hipotetinio kibernetinio išpuolio atveju; ragina ES ir visas valstybes nares šį klausimą susieti su kitais savo santykių su valstybėmis, susijusiomis su kišimosi ir dezinformacijos kampanijomis, visų pirma Rusija ir Kinija, aspektais;

Pasaulinis bendradarbiavimas ir daugiašališkumas

143. pripažįsta, kad su panašiomis destabilizavimo operacijomis, kurias vykdo valstybiniai ir nevalstybiniai subjektai, visame pasaulyje susiduria daugelis demokratinų šalių;

144. pabrėžia, kad, siekiant nustatyti tarptautines normas ir principus, būtinas pasaulinis daugiašalis bendraminčių šalių bendradarbiavimas šiais itin svarbiais klausimais atitinkamuose tarptautiniuose forumuose, pasireiškiantis partneryste, kuri grindžiama bendru sutarimu ir bendru suvokimu; pabrėžia glaudaus bendradarbiavimo su JAV ir kitomis bendramintėmis valstybėmis svarbą siekiant modernizuoti daugiašales organizacijas; šiuo atžvilgiu palankiai vertina aukščiausiojo lygio susitikimą demokratijos klausimais ir tikisi, kad jame bus pateikta konkrečių pasiūlymų ir veiksmų, kuriais siekiama kolektyviai kovoti su didžiausiomis grėsmėmis, su kuriomis šiandien susiduria demokratinės valstybės;

145. mano, kad, vadovaudamiesi bendro informuotumo apie padėtį principu, bendraminčiai partneriai turėtų keistis geriausios praktikos pavyzdžiais ir identifikuoti bendrus atsakomuosius veiksmus ne tik į pasaulines, bet ir bendras šalies lygmens problemas, įskaitant kolektyvines sankcijas, taip pat žmogaus teisių ir demokratijos standartų apsaugą; ragina ES vesti diskusijas dėl užsienio šalių kišimosi teisinių pasekmių, skatinti nustatyti bendras tarptautines apibrėžtis ir priskyrimo taisykles, taip pat sukurti tarptautinę reagavimo į kišimąsi į rinkimus sistemą, kad būtų parengtas Pasaulinis laisvo ir atsparaus demokratinio proceso praktikos kodeksas;

⁽²⁸⁾ OL L 88, 2017 3 31, p. 6.

⁽²⁹⁾ https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_185000.htm

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

146. ragina ES ir jos valstybes nares apsvaistyti, kokie tarptautiniai formatai būtų tinkami siekiant sudaryti sąlygas tokiai bendraminčių partnerių partnerystei ir bendradarbiavimui; ragina ES ir jos valstybes nares Jungtinių Tautų lygmeniu inicijuoti procesą, siekiant priimti pasaulinę demokratijos skatinimo ir gynimo konvenciją, kurioje būtų nustatyta bendra užsienio šalių kišimosi apibrėžtis; ragina ES pasiūlyti pasaulinį demokratijos gynybos priemonių rinkinį, kuris būtų įtrauktas į konvenciją ir kuriame būtų numatyti bendri veiksmai bei sankcijos, kuriais siekiama kovoti su užsienio šalių kišimusi;

147. palankiai vertina 2021 m. birželio 14 d. NATO pareiškimą, kuriame pripažįstama, jog kibernetinės, hibridinės ir kitos asimetrinės grėsmės, įskaitant dezinformacijos kampanijas, ir piktavališkas vis sudėtingesnių besiformuojančių ir perversminių technologijų naudojimas kelia vis didesnę grėsmę; palankiai vertina pažangą, kurią ES ir NATO padarė bendradarbiaudamos kibernetinės gynybos srityje; palankiai vertina tai, kad Lietuva įsteigė Regioninį kibernetinės gynybos centrą, kurio veikloje dalyvauja JAV ir Rytų partnerystės šalys; remia glaudesnę bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis kibernetinės gynybos srityje, kiek tai susiję su keitimusi informacija ir operatyviniu darbu; palankiai vertina JAV ir ES diskusijas dėl daugiašalės kibernetinio stebėjimo prekių eksporto kontrolės, kurią vykdytų Prekybos ir technologijų taryba;

148. palankiai vertina iniciatyvas, kurių jau imtasi, ypač administraciniu lygmeniu, siekiant tikruoju laiku dalytis žiniomis apie hibridinių išpuolių, įskaitant dezinformacijos operacijas, būklę, pvz., Europos išorės veiksnių tarnybos (EIVT) sukurtą skubių pranešimų apie pavojų sistemą, iš dalies atvirą bendramintėms trečiosioms šalims, G7 sukurtą greitojo reagavimo mechanizmą ir NATO jungtinių žvalgybos ir saugumo padalinį;

149. pabrėžia, kad pasaulinis bendradarbiavimas turėtų būti grindžiamas bendromis vertybėmis, atsispindinčiomis bendruose projektuose, kuriuose dalyvauja tarptautinės organizacijos, pavyzdžiui, ESBO ir UNESCO, ir demokratiškos pajėgumų stiprinimo ir tvarios taikos bei saugumo palaikymo organizavimu šalyse, kurios susiduria su panašiomis užsienio kišimosi grėsmėmis; ragina ES įsteigti Europos demokratinės žiniasklaidos fondą, kuris remtų nepriklausomą žurnalistiką (potencialiose) plėtos šalyse ir Europos kaimynystės šalyse, taip pat šalyse kandidatėse ir potencialiose šalyse kandidatėse; atkreipia dėmesį į tokius praktinius poreikius, kaip poreikį išigyti techninės darbo įrangos, apie kuriuos nuolat kalba nepriklausomi žurnalistai iš kaimyninių šalių;

150. pabrėžia, kad reikia skubiai spręsti klimato srities klaidingos informacijos ir dezinformacijos problemą; palankiai vertina COP26 pastangas priimti visuotinę klimato srities klaidingos informacijos ir dezinformacijos apibrėžtį bei nustatyti šios problemos sprendimo veiksnių metmenis; ragina kuriant pasaulinį kovos su dezinformacija kodeksą – procesą, kuris būtų Paryžiaus susitarimo dėl dezinformacijos pagrindas, remtis tokiais modeliais, kaip Tarptautinė klimato kaitos komisija;

151. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti aiškią perspektyvą šalims kandidatėms ir potencialioms šalims kandidatėms ir teikti paramą tokioms šalims partnerėms ir kaimyninėms šalims, kaip Vakarų Balkanų šalims ir ES rytinėms ir pietinėms kaimyninėms šalims, nes tokios šalys, kaip Rusija, Turkija ir Kinija, bando ES silpninimo tikslais jomis pasinaudoti kaip manipuliavimo informacija ir hibridinio karo laboratorija; mano, kad JAV yra svarbi partnerė kovojant su užsienio šalių kišimusi, dezinformacijos kampanijomis ir hibridinėmis grėsmėmis šiuose regionuose; yra susirūpinęs visų pirma dėl Serbijos ir Vengrijos vaidmens plačiai skleidžiant dezinformaciją aplinkinėms šalims; pabrėžia, kad ES turėtų remti šias šalis ir su jomis bendradarbiauti, kaip numatyta Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės reglamente⁽³⁰⁾; mano, kad ji gali imtis veiksnių, kuriais regione skatinama ES pridėtinė vertė ir teigiamas poveikis, finansuojami projektai, kuriais siekiama užtikrinti žiniasklaidos laisvę, stiprinti pilietinę visuomenę ir teisinę valstybę, ir stiprinamas bendradarbiavimas žiniasklaidos, skaitmeninio ir informacinio raštingumo srityse, kartu paisant šių šalių suverenitetą; ragina stiprinti EIVT pajėgumus šioje srityje;

152. ragina ES ir jos valstybes nares stiprinti bendradarbiavimą su Taivanu kovos su užsienio kišimosi operacijomis ir piktavališkų trečiųjų šalių dezinformacijos kampanijomis srityje, be kita ko, keičiantis geriausios praktikos pavyzdžiais, taikant bendrą požiūrį į žiniasklaidos laisvės ir žurnalistikos puoselėjimą, stiprinant bendradarbiavimą kibernetinio saugumo ir kibernetinių grėsmių srityje, didinant piliečių informuotumą ir gerinant bendrą gyventojų skaitmeninį raštingumą, kad būtų sustiprintas mūsų demokratiškos sistemų atsparumas; remia intensyvesnę atitinkamų Europos ir Taivano vyriausybės agentūrų, NVO ir ekspertų grupių bendradarbiavimą šioje srityje;

⁽³⁰⁾ 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 (OL L 209, 2021 6 14, p. 1).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

153. ragina Parlamentą aktyviai propaguoti ES naratyvą, imtis vadovaujamo vaidmens skatinant keitimąsi informacija ir pasitelkiant platų tarpparlamentinių delegacijų tinklą ir demokratijos iniciatyvas bei paramos veiklą, kurią koordinuoja Paramos demokratijai ir rinkimų koordinavimo grupė, aptarti geriausios praktikos pavyzdžius su parlamentais partneriais visame pasaulyje; pabrėžia, kad svarbu glaudžiai bendradarbiauti su trečiųjų šalių parlamentais, įgyvendinant specialiai pritaikytus projektus, kuriais remiama šalių kandidačių ir potencialių šalių kandidačių europinė perspektyva;

154. ragina EIVT stiprinti ES delegacijų ir ES BSGP misijų trečioiose šalyse vaidmenį, kad jos būtų pajėgesnės nustatyti ir demaskuoti užsienio valstybinių subjektų surengtas dezinformacijos kampanijas, taip pat finansuoti švietimo projektus, kuriais siekiama stiprinti demokratines vertybes ir pagrindines teises; primygtinai rekomenduoja Taipėjuje įsteigti EIVT inicijuotą Strateginės komunikacijos centrą, kad būtų pradėtas struktūrinis bendradarbiavimas kovos su dezinformacija ir užsienio šalių kišimusi srityje; be to, ragina ES delegacijas prisidėti prie ES kovos su dezinformacija atitinkamus ES sprendimus, pavyzdžiui, skubias Parlamento rezoliucijas, išverčiant į jų komandiravimo šalies kalbą;

155. ragina spręsti piktavališko užsienio kišimosi klausimą būsimame naujame ES strateginiame kelrodyje;

156. ragina Europos Parlamente įsteigti nuolatinę institucinę struktūrą, kuri būtų atsakinga už šių rekomendacijų įgyvendinimą siekiant sistemškai spręsti užsienio šalių kišimosi ir dezinformacijos ES problemas ta apimtimi, kiek tai nepatenka į specialiojo INGE komiteto dabartinių įgaliojimų sritį; ragina Komisiją, EIVT ir Parlamentą pasitelkiant šį organą gerinti keitimąsi informacija tarp institucijų;

o

o o

157. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.
